T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

SUMAKİ HÖYÜK NEOLİTİK DÖNEM KEMİK ALET TOPLULUĞU

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Önder SANILAN

Tez Danışmanı
Doç.Dr.
Aslı Erim ÖZDOĞAN

Çanakkale – 2019

TAAHHÜTNAME

Yüksek lisans Tezi olarak sunduğum "*Sumaki Höyük Neolitik Dönem Kemik Alet Topluluğu*" adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, özgünlüğünü ve bir başka mecraya sunulmadığını, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu ve yararlandığım kaynak ve verilerde hiçbir bir çarpıtma yapmadığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

7/10/2019

Önder SANILAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Önder SANILAN'a ait Sumaki Höyük Neolitik Dönem Kemik Alet Topluluğu adlı çalışma, jürimiz tarafından Arkeoloji Anabilim Dalı YÜKSEK LİSANS TEZİ oybirliği/~~oyçokluğu~~ ile kabul edilmiştir.

Üyeler	**İmza**
Prof. Dr. Turan TAKAOĞLU	
Doç. Dr. Aslı ERİM ÖZDOĞAN (Danışman)	
Dr. Öğretim Üyesi Nurperi AYENGİN	

Tez No : 10300652
Tez Savunma Tarihi : 3.10.2019

ONAY

Prof. Dr. Şerif KORKMAZ
Enstitü Müdürü

07./10./2019

ÖZET

SUMAKİ HÖYÜK NEOLİTİK DÖNEM KEMİK ALET TOPLULUĞU

"Sumaki Höyük Neolitik Dönem Kemik Alet Topluluğu" başlıklı bu çalışmada Güneydoğu Anadolu'nun Dicle Havzası'nda, Dicle Nehri'nin bir kolu olan Garzan Çay'a bakan bir sırtın üzerinde konumlanan Sumaki Höyük'ün Neolitik Dönem tabakalarındaki tüm kemik aletler incelenmiştir. Kemik insanoğlunun alet yapmak için kullandığı en eski malzemelerden biridir ve günlük yaşamı, el becerisi, soyutlama yeteneği gibi bir çok konuda bilgi vermektedir. Sumaki Höyüğün kemik aletleri de dönemi ve yerleşimin sosyal-ekonomik yaşamı hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. 2007-2014 yılları arasındaki beş kazı sezonunda değişik evrelerde bulunan 553 adet kemik aletin tipolojik ayrımı yapılmış, yapım aşamaları ve işlevleri saptanmaya çalışılmıştır. Bunların dışında bölgedeki diğer eş zamanlı yerleşmelerdeki yayınlanmış kemik aletler benzerlik ve farklılık açısından incelenmiştir. Bu verilerin ışığında, özellikle Yakındoğu Neolitiğinde yontma taş alet topluluklarına oranla daha çalışılmış "Kemik Alet" konusuna katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Neolitik Dönem, Kemik Alet, Yakın Doğu, Sumaki Höyük

ABSTRACT

NEOLITHIC PERIOD BONE TOOL ASSEMBLAGE OF SUMAKİ HÖYÜK

In this study titled as “Neolithic Period Bone Tool Assemblage of Sumaki Höyük” examined all the bone tools of the Neolithic Phases of Sumaki Höyük, which is located on a ridge overlooking Garzan Çay, a tributary of the Tigris River in the Tigris Basin of Southeastern Anatolia. Bone is one of the oldest materials used by mankind to make tools and it provides information about daily life, dexterity and abstraction. The bone tools of the Sumaki Höyük also provide important information about the Neolithic Period and the socio-economic life of the settlement. During the five excavation seasons between 2007 and 2014, 553 bone tools in different phases were typologically separated and their construction stages and functions were determined. In addition, published bone artefacts from other contemporary settlements in the region were examined for similarities and differences. In the light of these data, it is aimed to contribute to the topic of "Bone Tools" which has been studied less than chipped stone industry in the Near East Neolithic Period.

Keywords: Neolithic, Bone tool, Near East, Sumaki Höyük

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında lisans ve yüksek lisans öğrenimim boyunca kazılarında çalıştığım Sumaki Höyük yerleşmesinin kemik aletlerini tekno-tipolojik olarak incelemiş bulunmaktayım. Başta tez danışmanım Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan'a tez çalışmam boyunca gösterdiği sabır ve ilgi için teşekkür ederim. Kemik alet tanımlama konusunda bana öneri ve tavsiyeler sunan Arkeolog Rozalia Christidou'ya, çalışmam sırasında benden yardımlarını esirgemeyen Sidar Gündüzalp, İpek Özden ve Bahar Kıvrak'a teşekkürleri borç bilirim.

Önder SANILAN

Çanakkale, 2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**

ABSTRACT ..... **ii**

ÖNSÖZ ..... **iii**

İÇİNDEKİLER ..... **iv**

KISALTMALAR ..... **vii**

TABLOLAR ..... **viii**

GRAFİKLER ..... **ix**

HARİTALAR ..... **x**

RESİMLER ..... **xi**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

1.1. Neolitik Dönem **4**

1.1.1. Kuramlar **5**

1.1.1.1. Vaha Kuramı **5**

1.1.1.2. Çekirdek Bölge Kuramı **5**

1.1.1.3. Marjinal Bölge Kuramı **5**

1.1.2. Yakın Doğu'da Neolitik Dönem **6**

1.1.2.1. Çanak-Çömleksiz Neolitik Dönem A **7**

1.1.2.2. Çanak-Çömleksiz Neolitik Dönem B **8**

1.1.2.3. Çanak-Çömlekli Neolitik Dönem **9**

İKİNCİ BÖLÜM
SUMAKİ HÖYÜK

2.1. Kazı Tarihçesi ve Coğrafi Konum **11**

2.2. Tabakalanma **14**

2.2.1. N7 Evresi **14**

2.2.2. N6 Evresi **14**

2.2.3. N5 Evresi ……..……..…….…… 15

2.2.4. N4 Evresi ……..……..…….…… 15

2.2.5. N3 Evresi ……..……..…….…… 15

2.2.6. N2 Evresi ……..……..…….…… 16

2.2.7. N1 Evresi ……..……..…….…… 16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SUMAKİ HÖYÜK NEOLİTİK DÖNEM KEMİK ALET TİPOLOJİSİ

3.1. Tip 1 : Saplar ....……..…….... 17

3.1.1. Tip 1A : Kısa Saplar ……...……..…… 19

3.1.2. Tip 1B : Uzun Saplar ……....……..…..… 20

3.1.4. Tip 1C : Boynuz Saplar ……...……..… 20

3.2. Tip 2 : Spatulalar/Uzun Yassı Aletler ..…….....…….....……..…… 20

3.2.1. Tip 2A : Kör Kenarlı Spatulalar ….....…….……..…… 22

3.2.2. Tip 2B : Keskin Kenarlı Spatulalar ……....……..…..…..… 22

3.3. Tip 3 : Keskiler....……..…….……..…… 23

3.4. Tip 4 : Açkı Aletleri ……....……..…… 25

3.5. Tip 5 : Kertikli Aletler ……....……..…..…… 26

3.5.1. Tip 5A : Kürek Kemiğinden Kertikli Aletler ……..…… 29

3.5.2. Tip 5B : Diğer Kertikli Aletler ……....……..…..…..… 30

3.6. Tip 6 : Delici Aletler ....……....…….……..…… 30

3.6.1. Tip 6A : Bızlar ……..…….....…… 31

3.6.1.1. Tip 6A1 : Doğal Kanallı Bızlar 33

3.6.1.2. Tip 6A2 : Yassı Bızlar ……....……....….... 33

3.6.1.3. Tip 6A3 : Kıymık Bızlar …….….....…….... 33

3.6.1.4. Tip 6A4 : İnce Gövdeli Bızlar …….....……..... 33

3.6.2. Tip 6B : Delgiler ……..…..……..…. 33

3.7. Tip 7 : Dokuma Aletleri ……..…….....…..…… 35

3.8. Tip 8 : Dikiş Aletleri ……..…….....…..…..…… 37

3.8.1. Tip 8A : İğneler ……. 38

3.8.2. Tip 8B : Çuvaldızlar ……....……... 38

3.8.3. Tip 8C : Mekikler …….. 39

3.9. Tip 9 : Boynuz Aletler ……..……...…...…...…… 39

3.10 Tip 10 : Yapım Artıkları ……..……...…..…….……...…...…… 39

3.11 Tip 11 : Tanımlanamayan Aletler ……..…….…….…….……...…...…… 40

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
KUZEY MEZOPOTAMYA'DAKİ BAZI NEOLİTİK YERLEŞMELERİN KEMİK ALET TOPLULUKLARI

4.1. Körtik Tepe ……...…….…..... 43

4.2. Akarçay Tepe ……...…….. 47

4.3. Mezraa Teleilat ....…….. 50

4.4. Çayönü Tepesi ....……...…….. 53

4.5. Salat Cami Yanı ....…….. 59

4.6. Tell Sabi Abyad ....…….. 63

SONUÇ ……...……... 66

KAYNAKÇA ...…… 69

KATALOG ……... 74

ÖZGEÇMİŞ ….…….... 160

KISALTMALAR

Bkz/bkz. : Bakınız

C^{14} : Karbon 14

cm. : Santimetre

Env. : Envanter No

Fig. : Figür

Kat. : Katalog Numarası

MÖ : Milattan Önce

m. : Metre

PN : Pottery Neolithic/Çanak-Çömlekli Neolitik

PPN : Pre-Pottery Neolithic/Çanak-Çömleksiz Neolitik

PPNA : Pre-Pottery Neolithic A/ Çanak-Çömleksiz Neolitik-A

PPNB : Pre-Pottery Neolithic B/ Çanak-Çömleksiz Neolitik-B

PPNC : Pre-Pottery Neolithic C/ Çanak-Çömleksiz Neolitik-C

s. : Sayfa

TÜBA-AR : Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi

vb. : ve benzeri

vs. : vesaire

TABLOLAR

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
Tablo 3.1	Sumaki Höyük kemik aletlerinin tipolojik olarak evrelere göre dağılımı	42
Tablo 4.1.	Körtik Tepe Radyokarbon Tarihleri ve Stratigrafisi	44
Tablo 4.2.	Akarçay Tepe Evreli Tabakalaşma Düzeninin C_{14} Sonuçları	48
Tablo 4.3.	Akarçay Tepe Tabakalanma Düzeni	49
Tablo 4.4.	Akarçay Tepe'de Kemik Aletlerin Tabakalara Dağılımı	50
Tablo 4.5	Çayönü Tepesi'nin Evreleri ve Tarihlemeleri	54

GRAFİKLER

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa
Grafik 3.1.	Sumaki Höyük saplarının tipolojik dağılımı	19
Grafik 3.2.	Sumaki Höyük saplarının evrelere göre dağılımı	19
Grafik 3.3.	Sumaki Höyük spatulalarının tipolojik dağılımı	21
Grafik 3.4.	Sumaki Höyük spatulalarının evrelere göre dağılımı	22
Grafik 3.5.	Sumaki Höyük keskilerinin evrelere göre dağılımı	25
Grafik 3.6.	Sumaki Höyük açkı aletlerinin evrelere göre dağılımı	26
Grafik 3.7.	Sumaki Höyük kertikli kemik aletlerinin evrelere göre dağılımı	27
Grafik 3.8.	Sumaki Höyük kertikli kemik aletlerin tipolojik dağılımı	29
Grafik 3.9.	Sumaki Höyük bızlarının epifiz/diyafiz taban ayrımı	32
Grafik 3.10.	Sumaki Höyük bızlarının tipolojik dağılımı	33
Grafik 3.11.	Sumaki Höyük bızlarının evrelere göre dağılımı	33
Grafik 3.12.	Sumaki Höyük delgilerinin evrelere göre dağılımı	35
Grafik 3.13.	Sumaki Höyük dokuma aletlerinin evrelere göre dağılımı	36
Grafik 3.14.	Sumaki Höyük dikiş aletlerinin evrelere göre dağılımı	38
Grafik 3.15.	Sumaki Höyük boynuz aletlerinin evrelere göre dağılımı	39
Grafik 3.16.	Sumaki Höyük tanımlanamayan aletlerinin evrelere göre dağılımı	41
Grafik 3.17.	Sumaki Höyük kemik aletlerinin sayıca birbirlerine oranları	41
Grafik 3.18.	Sumaki Höyük kemik aletlerinin evrelere göre dağılımı	41
Grafik 3.19:	Tüm kemik aletlerinin tipolojik olarak evrelere göre dağılımı	41
Grafik 4.1.	Körtik Tepe'nin kemik aletlerinin tipolojik dağılımı	45

HARİTALAR

Harita No	Harita Adı	Sayfa
Harita 2.1.	Sumaki Höyük'ün Coğrafi Konumu	11
Harita 4.1.	Körtik Tepe'nin Coğrafi Konumu	43
Harita 4.2	Akarçay Tepe'nin Coğrafi Konumu	47
Harita 4.3	Mezraa Teleilat'ın Coğrafi Konumu	50
Harita 4.4	Çayönü Tepesi'nin Coğrafi Konumu	53
Harita 4.5	Salat Cami Yanı'nın Coğrafi Konumu	59
Harita 4.6	Tell Sabi Abyad'ın Coğrafi Konumu	63

RESİMLER

Resim No	Resim Adı	Sayfa
Resim 2.1	Sumaki Höyük Yerleşmesinin Genel Görünümü	12
Resim 2.2	Sumaki Höyük yapılarının üstten görünümü	12
Resim 3.1	Sumaki Höyük Sap Tipleri	18
Resim 3.2	Sumaki Höyük Spatula Tipleri	21
Resim 3.3	Sumaki Höyük Keski Tipi	23
Resim 3.4	Keski kullanım izleri ön (I-scope 10x)	24
Resim 3.5	Keski kullanım izleri arka (I-scope 10x)	24
Resim 3.6	Kertikli Alet detay (i-scope 10x)	28
Resim 3.7	Kertikli Alet detay (i-scope 30x)	28
Resim 3.8	Kertikler arası kullanım izleri (I-scope 30x)	29
Resim 3.9	Sumaki Höyük'te bulunan bız tipleri	31
Resim 3.10	Bızlardaki tipik kullanım izleri (I-scope 10x)	32
Resim 3.11	Dokuma Aleti yüzey kullanım izleri ve parlaklığı (I-scope 30x)	36
Resim 3.12	Sumaki Höyük Dikiş Aletleri Tipleri	37
Resim 4.1	Çayönü İp delikli Alet örnekleri	55
Resim 4.2	Çayönü Keski örneği	55
Resim 4.3	Çayönü Kör Kenarlı Spatula örneği	56
Resim 4.4	Çayönü Delgi ve Zımba örnekleri	57
Resim 4.5	Çayönü Bız örnekleri	57
Resim 4.6	Çayönü Boynuz Alet örnekleri	58
Resim 4.7	Çayönü Kertikli Alet örneği	58
Resim 4.8	Salat Cami Yanı Bezemeli Spatula örneği	60
Resim 4.9	Salat Cami Yanı Bız örneği	61

RESİMLER

Resim No	Resim Adı	Sayfa
Resim 4.10	Salat Cami Yanı Spatula örneği	61
Resim 4.11	Salat Cami Yanı Kertikli Kemik Alet örneği	62
Resim 4.12	Tell Sabi Abyad Spatula ve Kertikli Alet Örnekleri	65

GİRİŞ

İnsanoğlunu diğer primatlardan ayıran en büyük özelliklerden biri de alet yapma yeteneğidir. Kemik, insanın gerek işlenme kolaylığı gerekse bulunabilirliği açısından madenin işlenmeye başladığı Tunç Çağlarına kadar alet yapımında en çok kullanılan hammaddelerden biridir. Özellikle Neolitik Dönem'de farklı işlerde kullanılan kemik aletler, Sumaki Höyük'ün buluntuları arasında gerek çeşitlilik gerekse sayı bakımından önemli bir yere sahiptir.

Batman ili, Beşiri ilçesinin doğusunda, Garzan vadisi çıkışı, Garzan Çayı'nın geniş bir kıvrım yaptığı yerde, 700-710 metre rakımlı bir sırtın üzerinde bulunan Sumaki Höyük, 2002 yılında Garzan ve Bothan Bölgelerini kapsayan yüzey araştırmasında saptanmıştır. Ilısu Barajı etkilenme alanında kalan Neolitik Dönem yerleşmesi, 2007-2010 yılları arası ve 2014 yılında 5 sezon kazılmıştır. Dağ-ova geçiş bölgesinde yer alan 160 m (K-G) x 140 m (D-B) boyutlarındaki yerleşmenin dolgu kalınlığı höyüğün orta kesimlerinde 2.40 m etek kısmında yak. 1.50 m'dir. Sumaki Höyük'te birbirinden sel/taşkın dolgularıyla ayrılan 7 evreli Neolitik Dönem yerleşmelerinin üzerinde, küçük bir alanda Ortaçağ'da bir çiftlik veya bir mezraya ait mimari, çukurlar ve çeşitli buluntuları olan bir yerleşme bulunmaktadır.

Neolitik Dönem, insanlık tarihinde çok önemli yenilik ve gelişmelere sahne olan bir dönem olmasına ve oldukça yoğun araştırılmasına rağmen hala birçok problemi barındırmaktadır. 20. yy başları daha çok kuramsal çerçevede tartışılan bu dönem hakkında, yeni kazılardan elde edilen veriler geçmişten günümüze gelen bu tartışmalara ışık tutması açısından oldukça önemlidir. Sumaki Höyük'te Neolitik Dönem ile ilgili araştırmalarda en önemli problemlerden biri olan Çanak Çömleksiz Dönem'den (PPN) Çanak Çömlekli Dönem'e (PN) geçiş sorunsalı açıkça izlenebilmektedir. Bu açıdan Sumaki Höyük'ün kemik aletleri üzerinde yapılan çalışmalar bu geçiş dönemi içinde yaşanan ekonomik farklılıklar ve çeşitli uğraşlar hakkında bilgiler sunacaktır.

Kemik alet endüstrisi Anadolu'daki kazılarda az çalışılmış bir konudur. Bu nedenle Güneydoğu Anadolu Bölgesi / Kuzey Mezopotamya Neolitiğinde kritik bir yere sahip olan Sumaki Höyük yerleşmesinin kemik aletleri çalışılmıştır.

Bu çalışmada, Sumaki Höyük kazılarında bulunan kemik aletlerin teknolojik ve tipolojik ayrımı yapılıp, Sumaki Höyük'deki yerleşik düzenin görüldüğü evreler ile geçici yerleşmelerin (yarı göçebe düzen) yer aldığı evreler arasında kemik alet yapım ve kullanım farkının olup olmadığı, kemik aletlerin bu evrelerin ekonomisini ne kadar yansıttığı, yerleşmenin kemik alet gruplarının diğer eş zamanlı yerleşmelerdekilerle farkları ve benzerlikleri gibi sorulara yanıt aranmıştır. Her kemik alet grubunun yapım aşaması ve işlevi ayrıntılı olarak incelenmiş, hangi cins hayvanın hangi kemiğinden yapıldığı eklem yerlerine göre belirlenerek, yerleşmede beslenen ve avlanan hayvan cinsleri ile alet yapımında tercih edilmiş kemiklerle ilgili tablolar ve grafikler oluşturulmuştur. Aletlerin hangi kemikten yapıldığını belirlemede Sumaki Höyük'ün bulunduğu Güneydoğu Anadolu/Kuzey Mezopotamya dağ-eşik bölgesinde Neolitik Dönem'de doğal yaşam alanı olan türlere (koyun-keçi-sığır-geyik-atgiller) ait iskelet ve kemik yapıları için anatomi atlaslarından yararlanılmıştır.

Sumaki Höyük kemik alet topluluğu, 5 sezon süren kazı çalışmalarında bulunmuş olan 553 adet alet ile tanımlanmıştır. Bütün alet ve alet parçaları ayrıntılı belgelenerek kataloglanmıştır. Eklem yeri mevcut olan veya kemiğin özgün haline yakın olan aletlerin hangi cins hayvanın hangi kemiğine ait olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Kemiklerin boyutları elektronik kumpaslarla ölçülmüş ve görsel özellikleri tanımlanmıştır. Aletler kumpasla ölçülürken uç çapları yak. 0.5cm'den alınmış, genişlik ve kalınlıkları en geniş kesimlerinden alınmıştır. Aletlerin üzerindeki değişik nitelikteki izler ve kullanım parlaklıkları büyüteç ve i-scope (50-30-10x mercek ile) ile incelenmiş ve işlevleri belirlenmeye çalışılmıştır. Aletlerin yerleşim içindeki dağılımı gösterilmiş ve alet yoğunluğu olan mekanlar, yapılar ve evreler belirtilmiştir.

Kemik aletlerin tanımlanmasında yapım aşamaları, aletin biçimi, kullanım izleri, kullanım parlaklıkları ve renk gibi özellikleri dikkate alınmıştır. Sınıflandırmada, aletler önce biçimsel özelliklerine göre ayrılmış, daha sonra alt grupları saptanarak tipolojik ayrımı yapılmıştır. Kullanım ve yapım izleri yönlerine, sürekliliklerine ve derinliklerine göre belirlenmiştir.

Bu çalışmada karşımıza çıkan en büyük zorluklardan biri, kemik aletler konusunda yapılan çalışmaların azlığı, dolayısıyla kaynak eksikliğidir. Çalışmada tanımlama ve kataloglamada yöntem bilgisi almak için, 2014 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Prehistorya Laboratuvarı'nda bu konuda çalışma yapan az sayıdaki

arkeologlardan biri olan Dr. Rozalia Christidou'dan yardım alınmıştır. Kendisinin, bu teze başlarken planlanan iz analizi ve deneysel arkeolojiden yararlanarak yapılmak istenen çıkarımların daha ileri bir aşamada gerçekleşebileceğini, yüksek lisans tezinde basit tanımlama, tipolojik ve teknolojik ayrımın yeterli olacağı önerisinden yola çıkarak tezdeki tipoloji ve tanımlama buna göre oluşturulmuştur. Çalışmadaki çizimler ile fotoğraflar bana aittir. Kataloglamada *Filemaker* programı kullanılmıştır. Çizimler 1/1 ölçeğinde yapılmıştır ve *Adobe Illustrator* programında üzerinden geçilip düzenlenerek kataloğa alınmıştır. Fotoğraflar Canon 550d DSLR fotoğraf makinesi ve 18-55mm objektifle çekilmiştir. Tipolojik ayrımda Prof. Dr. Turan Efe'nin bitirme tezi olan "Çayönü Kemik Aletleri'', Hande Bulut'un doktora tezi "Prehistorik Dönemlerde Anadolu'da Kemik Alet Endüstrisi: Bölgesel Sentezler ve Karşılaştırmalı Değerlendirmeler" ile Munise Kaya'nın "Aşıklı Höyük 4 G-H Derin Sondaj Açması Kemik Buluntuları" isimli çalışmalarından yararlanılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM
ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

1.1. Neolitik Dönem

C. J. Thomsen'in "Üç Çağ" sisteminden bu yana arkeolojinin kronolojik sistemi oldukça değişmiştir. 19.yy'ın başlarında Thomsen'in ortaya attığı bu sistem yüzyılın ortalarına kadar kabul görmüştür. Bu sistem prehistorik çağların taş teknolojilerine ve yoğun kullanılan hammaddelere göre sınıflandırılmasına dayanmaktadır. Yontmataş Devri, Cilalıtaş Devri, Demir ve Tunç çağları bu sınıflandırmalardan bazılarıdır. Arkeolojinin Neolitik, Paleolitik gibi kavramlarla tanışması 1865 yılında John Lubbock'un "Prehistoric Times" isimli kitabı ile olmuştur (Esin 2004:24). Lubbock, Thomsen'in belirlediği çağ sisteminin yetersiz olduğunu ve bu çağların kendi içinde de teknolojik ayrımlar içerdiğini öne sürmektedir. Lubbock, Paleolitiği keskin kenar elde etmek için yongalanan aletlerle tanımlarken, Neolitik Dönemi sürtme ve açkı tekniği ile yapılan aletlerle tanımlamıştır. Ayrıca Lubbock, Neolitik aletlerin Paleolitik aletlere oranla daha çok çeşitlilik gösterdiğini belirtmiştir (Childe, 1999:29).

19.yy'da Neolitik Çağ araştırmalarının geldiği nokta, Neolitik Dönem'in mikrolit aletlerin olduğu Mezolitik Çağ ile İlk Tunç Çağı arasına tarihlendiği ve çanak çömleğin kullanılmaya başlandığı küçük köy toplulukları olduğudur. Çanak-çömleğin yazıdan önceki dönemi tanımlamakta esas dayanak olması, aynı zamanda çiftçi toplumunun önemli bir parçası olduğu görüşüne yol açmıştır (Özdoğan, 2004:44). Avrupa'nın tarih öncesi kültürleri için kullanılan bu adlandırma, aynı zamanda aynı teknolojik aşamada olan bölgeler için de geçerlilik kazanır. Bu bağlamda Neolitik kavramının içeriği, hayvanların evcilleştirilmesi, bitkilerin kültüre alınması, çanak-çömlek kullanımı, sürtme taş aletler, yerleşik düzene geçiş gibi daha çok ekonomik öncelikli anlamlar kazanır (Özdoğan, 1995:269).

"Neolitik Devrim'" tanımını ilk defa ortaya atan ise Gordon Childe olmuştur. Arkeolojiye Marksist bakış açısını getiren Childe, Neolitik Dönem'in tarımla birebir ilişkili olduğunu ve insanların tarıma başlamasının sosyo-ekonomik açıdan devrimsel bir niteliğe sahip olduğunu ileri sürmüştür. Tarımın, sadece o döneme kadar avcı-toplayıcı olarak yaşayan insanın beslenme rejiminin değişmesi değil, beraberinde getirdiği birçok şeyi tetiklemesi ile insanın yaşadığı en büyük değişimlerden biri olduğunu ifade etmektedir.

İnsanların tarım yapınca yerleşik hayata geçmesi, doğaya ve çevreye hükmetmesi, organizasyon, üretim fazlasıyla beraber ticaret, özel mülkiyet gibi bir çok önemli olguyu tetiklemiştir. Childe'a göre bu "Neolitik paket", tarımı her keşfeden toplulukta aynı değildir ve bölgeden bölgeye değişiklik gösterir.

1.1.2. Kuramlar

Toplulukları tarım yapmaya iten faktörler konusunda birçok hipotez mevcuttur. Bunlardan bazıları şunlardır:

1.1.1.1. Vaha Kuramı (Oasis Theory)

Raphael Pumpelly tarafından ortaya atılmış, daha sonra Gordon Childe çalışmasıyla genişletilmiş bir kuramdır. Bu kuram insanların kuraklık nedeniyle yıl boyunca kurumayan akarsu kıyılarına çekilmesi ve buradaki yerel türlerle tanışıp yakınlaşması bu dar çevrenin toplulukları bitki yetiştirmeye ve tarıma ittiği görüşüdür. Ancak bu kuramın ortaya atıldığı yıllarda coğrafi verilerin yeterli olmaması sebebiyle "kuraklık" fikri fazla sorgulanmamıştır. İlerleyen yıllarda yapılan araştırmalarda hipotezdeki "kurak" olarak nitelendirilen bölgelerin aksine yağışlı çıkması, kuramı derinden sarsmıştır. Bu yüzden bu kuram günümüzdeki arkeologlar tarafından destek görmemektedir.

1.1.1.2. Çekirdek Bölge Kuramı (Nuclear Zone Theory)

1940'lı yılların sonlarına doğru Robert J. Braidwood, Gordon Childe'ın vaha kuramını araştırmak ve İncil ile Tevrat'da bahsedilen "Bereketli Hilal" olarak adlandırılan bölgeyi, Mezopotamya'yı, araştırmaya koyuldu. Vaha Kuramı'nda bahsedilen yerel türlerin ve tahılların daha çok dağ eşiği bölgelerinde, Mezopotamya'yı çevreleyen Toroslar ve Zargosların yamaçları ve/veya dağ arası ovalarda olduğunu anlayınca araştırmalarını bu bölgelere yoğunlaştırdı. Söz konusu sıra dağların eteklerinde yapılan araştırmalarda henüz tarıma geçmemiş avcı-toplayıcı topluluklar keşfedilmiş ve Neolitik Devrim'in birden bire olmadığı, bölgesel farklılıkları ve birçok dinamiği de kapsayacak şekilde belli bir sürece yayıldığı kanısına varılmıştır (Balkan-Atlı, 1997: 9).

1950-1960'larda yapılan kazılarla birlikte (Çayönü, Çatalhöyük…) bu bölgenin özellikle Güneydoğu Anadolu ve hatta Anadolu'nun iç kısımlarına kadar yayıldığı gözlemlenmiştir.

1.1.1.3. Marjinal Bölge Kuramı (Marginal Zone Theory)

Bir coğrafyacı olan Carl O. Sauer tarafından ortaya atılan, Lewis Binford ve Kent Flannery tarafından geliştirilen Marjinal Bölge Kuramı, yerleşik bir toplumun çevredeki

toplayabileceği besin kaynaklarından daha fazlasına ihtiyaç duyması ile beraber, çevre ve geçim stratejileri arasındaki ilişkiye odaklanan bir teoridir. İnsan gruplarının çevreyle olan dengelerine odaklanır. Teoriye göre M.Ö. 10,000'li yıllarda avcı toplayıcıların yaşadığı nüfus baskısı ve yetersiz kaynak nedeniyle farklı bölgelere göçe zorlandılar. Bu artık nüfus gıda kaynaklarının bulunmadığı bölgelerde sistemik dengesizlik yarattı. Bu bölgelerdeki örgütsel düzeydeki sistemik dengeyi kurtarmak ise tarımın icadı ile gerçekleşti (Binford, 1968: 254).

1.1.2. Yakın Doğu'da Neolitik Dönem

Yakın Doğu'da "Bereketli Hilal" olarak bilinen bölge, Levant, Fırat, Dicle havzaları ve Basra Körfezi'ne kadar uzanan, oldukça verimli, şeklinin hilale benzemesinden ve tarıma elverişliliğinden dolayı bu adı almış bölgeler topluluğudur. Birçok yeryüzü şekline, iklime ve topografyaya sahip bu bölge oldukça zengin flora ve faunaya ev sahipliği yapmaktadır. Bilinen en eski Neolitik yerleşimler bu bölgededir.

Yakın Doğu'da MÖ 10.000'li yıllarda başlayan ve Erken Kalkolitik Dönem'e kadar devam eden Neolitik Dönem Çanak-Çömleksiz Neolitik (PPN) ve Çanak-Çömlekli Neolitik (PN) olarak iki ana evrede incelenir. Bu evrelerden PPN (Pre-Pottery Neolithic) kendi içinde A-B-C evrelerine ayrılır. PN (Pottery Neolithic) ise A-B olarak ikiye ayrılır. Neolitiğin kendi içinde PPN-PN (Çanak Çömleksiz Neolitik – Çanak Çömlekli Neolitik) ayrımı ilk olarak Jericho kazılarında Kathleen Kenyon tarafından yapılmıştır (1955). Kenyon PPN'i kendi içerisinde PPNA ve PPNB olarak da ikiye ayırmıştır. PPNC ayrımı ise daha sonra 1992 yılında, Ürdün / Ain Gazal kazılarında G. Rollefson tarafından yapılmıştır. Ancak PPNC tanımı Yakındoğu Neolitik Dönem üzerine çalışan bütün araştırmacılar tarafından kabul edilmemektedir. (Özdoğan, 2011: 57)

Neolitik Dönem araştırmaları ilk olarak Suriye-İsrail-Filistin bölgesinde, başka bir anlatımla Levant bölgesinde başlamıştır. Bunun nedeni avcı-toplayıcı bir toplumun tarıma geçebilmesi için zorlayıcı etkenler olması gerektiğini düşünmeleriydi. Bu bölgeler ise doğal çevre ve kaynakların kısıtlı olduğu kurak ve yarı-kurak bir iklimi olan çetin bir bölgeydi. İlk olarak Filistin'de başlayan kazılar Natuf ve Kebaran gibi yerleşmelere rastlanması sebebiyle uzun süre bu bölgede devam etti. Daha sonra 20.yy'ın ikinci yarısında Jericho'da başlayan kazılarda Neolitik Dönem'de çanak-çömleğin kullanılmadığı bir evre keşfedildi. Bu evre, zamanına göre oldukça kompleks yapıların bulunduğu bir dönemdi. Bu evrelendirme bugün hala kullandığımız PPNA-PPNB ayrımıdır. Yine aynı

yıllarda R.J. Braidwood ve ekibinin Zagroslar'da yürüttüğü ilk multidisipliner kazılarda, özellikle Jarmo'da, çiftçiliğin başlangıç aşamasında olduğu basit köy toplumunu tüm yönleriyle ortaya konmuştur (Özdoğan, 2007: 16). PPN'in başlangıcından bitimine kadar Güneydoğu Anadolu'dan, Suriye, Filistin, Ürdün'e kadar uzanan koridorda bölgesel farklar olsa da aynı gelişim süreci izlenmektedir (Özdoğan, 2011: 58)

1.1.2.1. Çanak-Çömleksiz Neolitik Dönem A (PPNA)

Yakındoğu'daki Neolitik Dönem yaşam biçiminin aynı bölgedeki Üst Paleolitik ve Epi-Paleolitik kültürlerden geliştiği düşünülmektedir. Özellikle Filistin bölgesindeki Erken PPNA kültürlerinin Natufian kültürü ile benzerlik ve sürekliliği birçok araştırmacı tarafından vurgulanmaktadır. Bu benzerliklerden en belirgini yontmataş alet grubundadır. Ancak PPNA'daki toplumsal örgütlenme yaşam biçimi ve Göbeklitepe'deki gibi anıtsal yapılar Natufian kültüründe yoktur. Veriler bu geçişin oldukça uzun bir gelişim sürecinden geçtiğine işaret etmektedir.

Neolitik yaşamda Zagros Dağları ile Akdeniz kıyıları arasındaki bölgenin, yerli Üst Paleolitik kültürlerden geliştiği düşünülmektedir. Filistin'deki Erken PPNA kültürlerinin Natuf ile olan bağlantısı ve aralarındaki kültürel süreklilik birçok araştırmacı tarafından vurgulanmışsa da Yakındoğu'nun, Neolitik kültürlerin en erken aşamalarında birçok noktada Natuf'tan ayrıldığı da desteklenmektedir. İki kültür arasında olduğu öne sürülen benzerlikler daha çok yontmataş alet endüstrisinde gözlemlenmektedir. Bununla birlikte Natuf yerleşmelerinde görülen bazı sanat eserleri Yakındoğu'daki Neolitik sanatın öncüleri olarak yorumlanmıştır. Ancak Göbeklitepe başta olmak üzere, özellikle Kuzey Mezopotamya'daki PPNA yerleşimlerinin yaşam biçimi, toplumsal örgütlenme sistemleri ve anıtsal ögeleri, Natuf kültürleriyle açıklanamayacak bir gelişmişlik düzeyindedir. İki kültür arasındaki geçişi yansıtan herhangi bir bulguya da rastlanmamıştır. Güneydoğu Anadolu veya Kuzey Suriye'deki PPNA yerleşimlerinin yaşam biçimi, toplumsal yapısı, yerleşim düzeni gibi olgular gelişmiş bir sistemi yansıtmaktadır (Özdoğan, 2007a: 446).

Çanak Çömleksiz Neolitik A mimarisinde, yuvarlak veya oval yapılar/barınaklar karşımıza çıkar.Barınakların ana iskeletini oluşturan dal ve kamış ile örülen üst yapısının üzeri genellikle killi toprakla sıvanmıştır. Yapılar bazı yerleşmelerde taş subasmanlıdır (Körtik Tepe, Hallan Çemi, Hasankeyf Höyük, vb), bazı yerleşmelerde kerpiçtir (Nemrik, Qermez Dere, Jericho, vb.) ya da Çayönü'ndeki gibi sadece dal-örgü üzeri kil sıvalıdır. Levant'ta Mureybet, Jericho ve Netiv Hagdud gibi yerleşmelerde zeminde hasır izlerine rastlanmıştır.

Levant'ta bu dönem boyunca karşılaşılan endüstriler, kültürel değişkenliği düşündürmektedir. Açığa çıkarılan çok sayıda ok uçları ve mikrolit aletler, balta ve keserler Sultanian endüstrisi ile ilişkilendirilmektedir. Aynı bölgede az buluntusu ile Khamian Endüstrisi de bilinmektedir. İsrail'deki M.Ö. 9.bin Harifian Endüstrisi, yoğun mikrolit buluntusu veren Negev Çölü'nde, avcılık ve toplayıcı köylerle temsil edilmektedir. Buluntular arasında az sayıda orak ve öğütme taşları da bulunmuştur.

Kuzey Mezopotamya sanat eserleri olarak nitelendirebileceğimiz buluntular açısından zengindir. Bunlar Göbeklitepe'deki gibi anıtsal boyuttaki dikilitaşların üzerindeki betimler olabileceği gibi, Körtik Tepe, Hasankeyf Höyük'teki gibi yalın veya bezekli taş kaplar üzerindeki betimlerde olabilir. Ayrıca bu yerleşmelerdeki mezarlar takılar açısından da çok zengindir.

1.1.2.2. Çanak-Çömleksiz Neolitik Dönem B (PPNB)

PPNA-PPNB geçişinde aletlerdeki değişim, yerleşimlerin büyümesi, uzak mesafeli değiş-tokuş, evcilleştirme ve yeni inanç sistemleri ile gerçekleşmiştir (Erim Özdoğan, 2007:68). Bu dönemin en erken belirtileri dikdörtgen mimaridir. İlk örnekler Tell Aswad ve Mureybet, Güneydoğu Anadolu'da Cafer Höyük ve Çayönü'nde ortaya çıkmıştır.

Bu dönemin ortalarında Güney Levant'ta (Orta PPNB) basit tarım yapan yerleşmeler görülür. Bu döneme ait yerleşim yeri oldukça fazladır. PPNB'nin ilk-orta ayrımı kültürel ivmeye dayandırılmaktadır. Çayönü, Cafer Höyük, Nevali Çori gibi Kuzey Mezopotamya'nın dağ-eşik bölgesinde yer alan PPNB yerleşmeleri, Levant'tan bağımsız bir gelişme sergiler.

Geç PPNB'de ise Orta ve Güney Levant'ta başta Jericho, Beidha olmak üzere birçok yerleşim yeri terk edilmiştir. Bu terk ediliş genellikle Orta PPNB yaşam tarzının çökmesi olarak yorumlanmaktadır. Fakat yine bu dönemde Ain Ghazal gibi 10 hektarlık alana yayılan büyük yerleşim yerlerine rastlanmaktadır. Toroslar bölgesinde ise bu dönemde yerleşim yerlerinin sayısı artmıştır. PPNB-PPNC geçiş evresi ise arkeolojik açıdan bilgi azlığı nedeniyle bulanıktır.

Kültürel ve sosyal gelişim, özellikle M.Ö. 9. binyılın ortalarında dikkat çekmektedir. Yavaş yavaş hiyerarşik düzenin ve farklılıkların kendini gösterdiği bir toplum düzeninin oluşmaya başladığı düşünülmektedir. Neolitik kültürün doruk noktası olarak görülen PPNB'de, artan nüfus nedeniyle yayılım bölgeri genişlemiştir. Tarımın artışı, evcil hayvanların çoğalması ve av hayvanlarının yoğun biçimde avlanmasının 'artı ürün'

sağlanmasına yol açtığı ileri sürülmektedir (Özdoğan ve Hauptmann 2007:407). Bu dönemde yapılar da insan ihtiyaçlarına göre değişerek baraka gibi konutların yerini Çayönü'ndeki dikdörtgen planlı uzunlamasına yapılar almıştır. Bu süreç PPNB boyunca, ızgara planlı yapılar, taş döşemeli yapılar, kanallı yapılar ve son olarak hücre planlı yapılar olarak gelişim sergilemektedir (Özdoğan ve Hauptmann 2007:407).

1.1.2.3. Çanak-Çömlekli Neolitik Dönem (PN)

Tarımla uğraşan topluluklar sanılanın aksine avcı-toplayıcı topluluklardan daha disiplinli ve çalışkan olmak zorundaydılar. Tarımsal üretimin ritmi, yoğun tarım mevsimi, hesaplama, organize olma gibi disiplin gerektiren iş yükleri vardı. Bununla beraber tarım mevsimi haricinde daha önce hiç olmadıkları kadar boş zamana sahiptiler. Bu boş zamanın çömlekçilik ve dokumacılık gibi yeniliklerin ortaya çıkmasına yol açtığı ileri sürülmektedir (Özdoğan, 2011: 78).

Yakındoğu'da çanak-çömleğin ilk ortaya çıkışı MÖ 7. binyılın başlarını bulmaktadır. Bu buluş, insanlık tarihi için devrimsel niteliktedir. İnsanoğlu belki de ilk defa bilinçli olarak kimyasal bir tepkime gerçekleştirmiştir. Kilden üretilen kap kacağın Neolitik yaşama girişi, üretime dayalı bir yaşamın kurumsallaşmasını göstermektedir. Bu dönemde buğday, arpa, mercimek ve baklagiller yoğun olarak ekilmiştir. Childe'a göre çanak-çömleğin iyice yaygınlaştığı dönemde beslenme artık hayati bir önemde olmaktan çıkmıştı ve insanlar artık başka işlere vakit ayırabiliyordu (Childe, 1996: 70).

Güneydoğu Anadolu ve Toroslar'daki PPNB yerleşimleri en hızlı gelişen yerleşimlerdir. Orta Anadolu ve Göller Bölgesi'nde de yerleşim sayılarının sayısı gittikçe artmıştır. Yine bu dönemde Ege'de hala avcı-toplayıcı ve balıkçı toplulukların yaşadığı köylerde ise ilk kez tarıma başlanmıştır. Dönemin sonlarına doğru Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan sosyal çalkantıların Avrupa'ya göç olarak yansımış ve kuzey-güney eksenli kültürel iletişimin yerini doğu-batı ekseni almıştır (Özdoğan, 2011: 80-81).

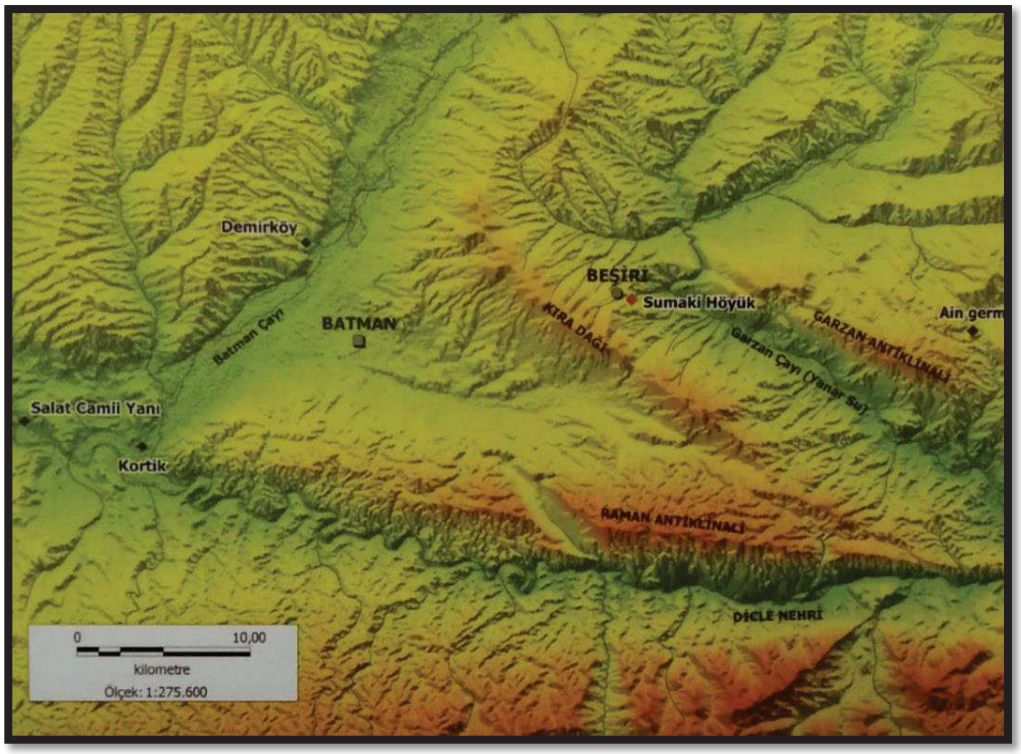
M.Ö. 6. bin yıllarına gelindiğinde kuru tarım yapmaya elverişli olan Kuzey Mezopotamya'nın dağ eteklerinde yerleşimlerin sayısı artmıştır. Bu yerleşimciler Kuzey Mezopotamya'nın ilk çiftçileriydiler. Ancak Sumaki Höyük örneğindeki gibi yarı göçebe yaşam biçiminin da arttığı veya süregeldiği görülmektedir. Bu dönemlerde ortaya çıkan kilden kap kacak üretimi, genel adlandırmayla çanak çömlek üretimi, yaygınlaşmaya başlamıştır. Mineral katkılı açkılı ve genellikle derin tutamaklı kaplar M.Ö. 7000-6700

yılları civarında ortaya çıkar, özellikle Sumaki Höyük (Erim Özdoğan 2011), Tell Seker el Aheimar (Nishiaki ve Le Miere 2005) gibi yerleşmelerde bu çanak çömleğin en iyi örnekleri görülmektedir. Kuzey Irak'ta bulunan Tell Sotto, Kültepe, Umm Dabaghiyah ve Tell Kashkashok II yerleşimlerindeki bitkisel katkılı çanak çömleklerin ise söz konusu bölgedeki en eski çanak-çömlekler olduğunu düşünülmektedir (Nishiaki ve Le Miere 2005:58).

Daha sonraki zaman sürecinde 2 ila 8 dönüm arasında değişen küçük köylerde kerpiç evler yaşayan Hassuna halkının kapların kırmızımsı boya ile geometrik bezekli yapmaya başlamışlarıyla boya bezekli kaplar yaygınlaşmış ve zamanla bölgesel farklı bezeme üslupları ortaya çıkmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
SUMAKİ HÖYÜK

2.1. Kazı Tarihçesi, Coğrafi Konum ve Kazı Sistemi

Harita 2.1 : Sumaki Höyüğün Coğrafi Konumu (Erim-Özdoğan, 2011: Fig.1)

Sumaki Höyük, 2002 yılında Batman ili ve çevresinde, Ilısu Barajı etki alanı altında kalacak yerlerin araştırılması sırasında saptanmıştır. Aşağı Garzan Vadisi'nde, Garzan Çayı'nın kıvrım yaptığı yerde 700-710 metreleri arasındaki bir sırtta bulunan Sumaki Höyük, 160x130 m genişliğinde, höyüğün orta kesimlerinde 2.40 metre, etek kısımlarında 1.50 metre dolgu kalınlığına sahip bir Neolitik Dönem yerleşimidir. Höyüğün kuzey sınırını bugünkü Kani Huşur Deresi, güney sınırı 20/O-P karelerinde, güneydoğu sınırı 23K-N, batı sınırı ise muhtemelen kazılan alanın 20-30 metre batısında 9-10G plan karelerindedir. Kalın sel dolguları ile killi heyelan dolguları yerleşmenin Neolitik Dönem'de oldukça farklı bir topografyaya sahip olduğunu göstermektedir (Erim Özdoğan ve Sarıaltun, 2018:55).

Sumaki Höyük'de kazılar Ilısu Barajı ve HES Projesi kurtarma kazıları kapsamında 2007 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Arkeoloji Bölümü ve Mardin Müzesi'nin ortak projesi olarak Doç. Dr. Aslı Erim Özdoğan'ın bilimsel başkanlığında

başlamıştır. 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2014 (Batman Müzesi) yıllarında toplam beş sezon süren kazılar 2014 itibari ile son bulmuştur. Kazılarda 2200 m² genişliğinde bir alan açılmıştır.

Resim 2.1 : Sumaki Höyük yerleşmesinin genel görünümü

Resim 2.2 : Sumaki Höyük yapılarının üstten görünümü

Sumaki Höyük kazı ve değerlendirme çalışmalarındaki kataloglama sistemi aşağıda anahatları ile anlatılmaktadır. Tez çalışmamızda bu sistem değiştirilmeden kullanılmıştır.

"Env. No: SMK'14 A.047"

Bu kodlama sisteminde "SMK" Sumaki Höyük'ü, "14" buluntunun 2014 senesine ait olduğunu, "A" kemik aleti (kazı genel belgeleme sisteminde her harf bir buluntu grubunu temsil etmektedir), "047" ise o kazı sezonunda bulunan 47. kemik alet olduğunu göstermektedir.

" Açma ve Kod: 22 M 11.2"

Açmada farklı özellik taşıyan her bir alan farklı bir Toplama Biriminde toplanmaktadır ve her açmada çalışılmaya başlandığı andan itibaren 1'den başlanır. Toplama biriminde bulunan buluntular toplama birimine bağlı olarak yine 1'den başlar. Katalogda, Toplama Birimi ve o toplama biriminde bulunan buluntu 'kod' başlığı altında belirtilmiştir. Örneğin 22M 11.2, 22M açmasının 11. Toplama Birimi'ndeki 2. buluntuyu göstermektedir.

"Grid: 1/k"

Arazide çalışılacak plan kareler /açmalar kuzey-güney ve doğu-batı doğrultusunda 10 x10 metrelik grid sisteminde açılmıştır. Her metrekare kuzey-güney doğrultuda "a-k", batı-doğu doğrultuda ise "1-10" şeklinde birer metrelik karelere bölünerek toplanmaktadır. Örneğin bu buluntu açmanın "1/k" karelajında, yani en güneybatı kısmında bulunmuştur.

"Kot : 700.12"

Arazi çalışmalarında gerek mimari gerekse buluntuların bulunduğu seviye memleket yükseklik kotuna bağlanmıştır. Bu kot söz konusu buluntunun deniz seviyesinden 700.12 m yüksekliğinde bulunduğunu belirtmektedir.

Sumaki Höyük'te evreler 1'den 7'e kadar N1- N7 şeklinde kodlanmıştır. N7 saptanan en erken evredir. Bazı evrelerin sel dolguları sebebiyle birbirinden ayrılması çoğu zaman imkansızdır. Bu nedenle açık alanlarda sel dolgularında bulunan bazı buluntular "N3-N4", "N1-N2" gibi iki evreyi kapsayacak şekilde verilmiştir.

Sumaki Höyük'de belirlenen yapılar sırayla alfabetik adlandırılmıştır (örn: B yapısı, AB yapısı gibi). Ancak Savaş Sarıaltun'un mimari ile ilgili tezinde yapılar ait oldukları tabakalara göre adlandırılmıştır. Bu adlandırma, yapılarda buluntu olmadığı ya da çok az olduğu ve Savaş Sarıaltun'un tezi henüz jüriye çıkmadığı için kullanılmamıştır.

2.2. Tabakalanma

C^{14} analizlerine göre höyüğün en üst yerleşimi MS 760-970 yılları arasına, Abbasi ve kısmen Hamdani Dönemlerine denk gelmektedir. Sumaki Höyük'te Neolitik Dönem'den bu döneme kadar uzun bir süre yerleşilmemiştir. Neolitik Dönem, yapılan çalışmalarda birbirinden farklı buluntu topluluğu ve özellikler taşıyan 7 evreye ayrılmıştır (N1-N7). C_{14} verilerine göre bu evreler MÖ 7134-6173 tarihleri arasına denk gelmektedir. Bu yedi evre Çanak Çömlekli Neolitik Dönemin başlarındaki Post-PPNB, Pre-Proto Hassuna ve Proto Hassuna kültür aşamalarını yansıtmaktadır (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018: 56).

2.2.1. N7 Evresi

Yerleşmenin ilk iskan süreci olan N7 Evresi'ne ait veriler, basit geçici yapıları işaret eden farklı alanlardaki birkaç dikme yuvası, ocak kalıntıları ve ateş çukurları ile buluntu topluluklarından ibarettir. Verilere göre, bu evrenin yerleşmesi mevsimsel/geçici niteliktedir. Bu evrenin en belirgin özelliği bazalt katkılı, parlak açkılı, iyi pişmiş, genellikle koyu renkli çanak çömleğidir. Kaplar yatay iki tutamaklı düz dipli, derin, içe dönük ağızlıdır (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018: 56-58).

2.2.2. N6 Evresi

N6 Evresinde ise belirli bir süre yerleşik bir düzen söz konusu olduğu görüşü hakimdir. Ancak 956 m^2'lik alanda saptanan bu evrede, her ne kadar doğal teraslar üzerinde belirgin bir düzen görülmekle birlikte uzun süreli yerleşik yaşama işaret eden kalıcı yapılar, özel yapılar ve düzenlenmiş meydanlara rastlanmamıştır. Bu evrenin baskın mimarisi "L" veya "T" şeklindeki orta uzun mekanın her iki yanındaki dörtgen odacıklara sahip Hücre Planlı Yapılardır. Az sayıda küçük tek odalı yapılar da vardır. Yapıların duvarları saz ve dallardan örülen bir tür kalıp içine toprağın bastırılması şeklinde yapılmıştır. Açık alanlarda sert sıvalı tabanlı ocaklar yer alır. Yapıların içinde hiçbir şey yoktur (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018:56). N6 Evresi'nin diğer bir özelliği ise N7 evresindeki çanak çömlek kullanımının süregelmemesidir.

2.2.3. N5 Evresi

İlk yerleşik düzen saptanan N6 Evresi'nin bir devamı olan N5 Evresi 865m^2 lik bir alanda saptanmıştır. Bu evrede de yapılar alçak doğal teraslar üzerindedir. Özellikle çok

odalı ve iki odalı yapıların bulunduğu bu evrede, N6 Evresi'nin Hücre Planlı Yapı geleneği plan değişiklikleri ile süregelir. Tek odalı yapılar da mevcuttur. Bu evrede duvar yapımında, N6 Evresi'nde ilk kez karşımıza çıkan, sıkıştırılmış yığma toprak duvar tekniğiyle birlikte, yer yer kerpiç bloklar da kullanılmıştır. Açık alanlarda taş döşeme üzerine sert sıvalı tabanlı ocaklar ile birkaç tane ateş çukuru vardır. Bu evrede N7 Evresi'nde görülen bazalt katkılı açkılı çanak çömlek tekrar karşımıza çıkar (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018: 57). Bu evrenin sonlarına doğru gerçekleşen sel/taşkın buluntuların epey dağılmasına ve yer yer yerleşmedeki doğal çukurluklara yığılmasına yol açmıştır.

2.2.4. N4 Evresi

Bu evre 840 m²'lik bir alanda saptanmıştır. N4 Evresi'nde hem mimari hem de yerleşim düzenindeki belirgin değişimin N5 Evresi'nin sonlarına doğru yaşanan sel ve baskınların ve buna bağlı olarak yerleşim alanının belirli bir süre terk edilmesi ile ilişkili olduğu öngörülmektedir. Bu evrede Hücre Planlı Yapılar tamamen ortadan kalkmıştır, iki odalı ve çok odalı yapı geleneği süregelir. Ayrıca N5 Evresi'nde tek mekanlı, saz çevirmeli, üstü yüksek ihtimalle çadır veya benzeri hafif malzemeyle kapatılan geçici barınaklarla da karşılaşılır. Bu olgunun ya yerleşik topluluğun geçici barınakları kullanan toplulukla birlikte yaşadığını ya da geçici yapı gelenekli topluluğun aralıklarla bu alanda konakladığına işaret ettiği öngörülmektedir. Açık alanlarda, daha önceki evrelerdeki gibi, taş döşeme üzerine sert sıvalı tabanlı ocaklar ile ateş çukurları vardır (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018: 57).

2.2.5. N3 Evresi

Bu evre 693 m²'lik bir alana yayılmıştır. Veriler N4 Evresi'nden sonra Sumaki Höyük'te bir süre yerleşilmediğine işaret etmektedir ve N3 Evresi'nde mimari ile alan kullanımda çarpıcı değişiklikler söz konusudur. N4 Evresi'nin kalıcı yapıları, yerini dikme deliklerinden saptanan oval geçici barınaklara ve açık alanların yoğun kullanımına bırakmıştır. Bir başka anlatımla, kalıcı yerleşme yaklaşık 250 sene sonra N7 Evresi'ne benzeyen bir 'Konak Alanına' dönüşmüştür. Açık alanlardaki ocakların çoğu bir kaç defa sıvanarak yenilenmiştir. Ateş çukurları az sayıdadır. Bu evreden itibaren çanak çömlek geleneğinde de radikal bir değişim görülür. Bazalt katkılı açkılı çanak çömlek yerine tamamen farklı bitkisel katkılı, yalın yüzeyli veya ince kızıl astarlı, siyah özlü, açık ağızlı

biçimlerin hakim olduğu bir geleneğe bırakır. Kil buluntularda da farklı biçimler vardır (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018:57).

2.2.6. N2 Evresi

1204 m²'lik bir alanda belirlenen N2 Evresi'nde yuvarlak geçici barınakların yerine dikdörtgen tek mekanlı geçici nitelikteki yapılar ortaya çıkar. Bu yapılar yan yana belirli bir düzende inşa edilmiştir. Açık alanlardaki ocakların çoğu bir kaç defa yenilenmiştir. Bu evrenin üzerini çakıllı bir sel/taşkın dolgusu örter. Bu sel/taşkın da günlük kullanım eşyalarının çoğunun çukurluk veya eğimli alanlarda toplanmasına neden olmuştur. Bu evreden sonra yerleşme tam zamanı belirlenemeyen bir süre terk edilmiştir (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018:57).

2.2.7. N1 Evresi

N1 evresinde mimari gelenek oldukça farklıdır. Yapım malzemesi olarak sadece taş, ağırlıklı olarak daha önceki evrelere ait kullanım dışı kalmış bazalt iri öğütme taşları kullanılmıştır. Farklı alanlardaki farklı uzunluktaki dizilerin bazılarının dikdörtgen geçici barınakları çevrelediği öngörülmektedir. Ayrıca taş döşemeli ve birkaç defa sıvası yenilenmiş büyük ocaklar açığa çıkartılmıştır (Erim-Özdoğan ve Sarıaltun, 2018: 57).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SUMAKİ HÖYÜK NEOLİTİK DÖNEM KEMİK ALET TİPOLOJİSİ

Sumaki Höyük Kemik Alet Topluluğu beş sezon yapılan kazılarda bulunan 553 adet kemik aletten oluşmaktadır. Kemik aletlerden yalnızca 128 tanesi tüm veya tüme yakındır. Aletlerin çoğunun N7 evresinden N1 evresine kadar tabakaları saptanmakla birlikte özellikle N4, N2 evrelerindeki yoğun sel/taşkın dolgularından kaynaklı bazı aletlerin kesin evresini belirlemek şimdilik mümkün olmamıştır. Söz konusu bu kemiklerin evreleri, evre dağılım çizelgelerinde "evresi/tabakası tam saptanamayan" karşılığı olarak "X" kodlaması ile belirtilmiştir.

Yapılan çalışma sonucu kemik aletler 9 ana tipe ve aletlerin niteliklerine göre alt tiplere ayrılmıştır. Bunlar saplar (Tip 1), spatulalar (Tip 2), keskiler (Tip 3), açkı aletleri (Tip 4), kertikli aletler (Tip 5), delici aletler (Tip 6), dokuma aletleri (Tip 7), dikiş aletleri (Tip 8), boynuz aletlerdir (Tip 9). Bunların dışında alet yapımı sırasında kemiklerden kesilen veya çıkarılan, alet olarak kullanılmayan "Yapım artıkları" grubu (Tip 10) ve işlem görmüş fakat işlevi belirlenememiş "Tanımlanamayan Aletler" grubu da (Tip 11) incelenmiştir. İncelenen kemik buluntuların büyük bir bölümü Katalog bölümünde tanımları, tipleri, boyutları, fotoğraf ve çizimleri ile verilmiştir.

3.1. Tip 1: Saplar

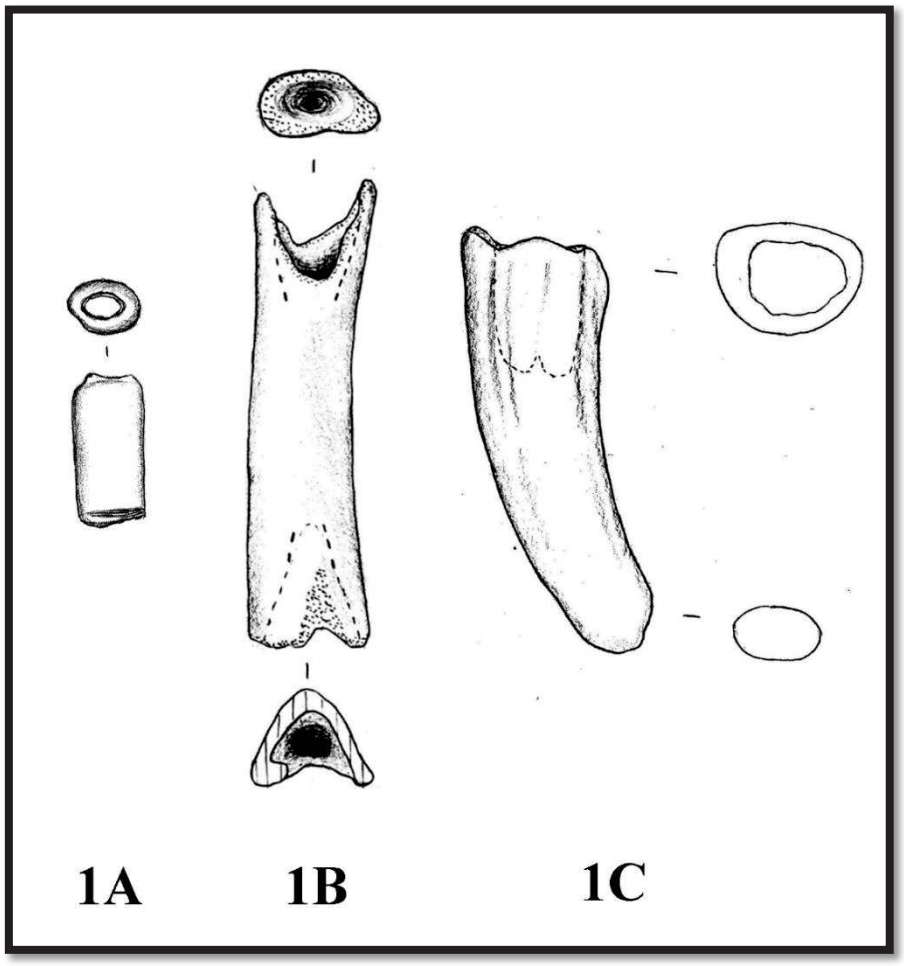
Saplar, genellikle kesici ve/veya delici aletlerin elle temasını engelleyerek hem kullanım kolaylığı hem de aletin daha uzun süre kullanımı sağlamak amaçlı üretilmiştir. Saplar, obsidiyen ve çakmaktaşı gibi kesici aletler ile balta, keski ve bazen kemik bızlara takılmaktadır. İnsanoğlu aletleri sap takarak kullanmayı Üst Paleolitik'ten beri bilmektedir (Semenov, 1970:152).

Sumaki Höyük'deki sapların çoğu memeli hayvanların uzun bacak kemiklerinden yapılmıştır. Geyik boynuzundan (antler) saplar nadirdir. Kemik saplar şekillendirilirken uzun bacak kemiği her iki eklem yerinden enine kesilir, iç dokusu kesilen yerlerden temizlenir ve kesim bölgeleri düzeltilerek içine yerleştirilecek alete göre yuva oluşturulur. Bu işlem sırasında bacak kemiğinin kesim yerlerinde yivleri andıran izler oluşmaktadır. Sumaki Höyük kazılarında sap ve aleti birlikte bulunmamıştır. Bu nedenle sapların iç kesimindeki aletin bıraktığı izlerden ne tip bir alet takıldığı kısmen öngörülmektedir.

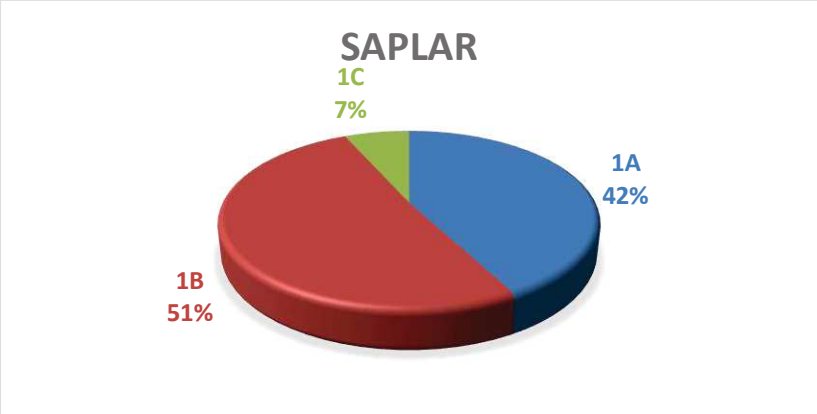
Sapların elle kavranışı ile beraber kullanımı sırasında belli bölgelerde, özellikle baş parmağın kavradığı kısımlarda belirgin bir parlaklık gözlemlenmiştir. Bu parlaklık sapın/aletin nasıl kavrandığı ve ne şekilde kullanıldığı konusunda fikir vermektedir.

Geyik boynuzundan (antler) yapılan saplarda üretim sürece kemik saplara göre farklıdır. Kolay işlenebilmesi ve esneklik kazanması için antler bir süre suda bekletilir (Semenov, 1970; 159). Boynuzların doğal formu genellikle korunur ancak eklem yeri kesilir ve sürtülerek düzeltilir, daha sonra iç dokusu oyularak yerleştirilmek istenen alete uygun yuva açılır. Tutulan yüzey kullanımdan dolayı zamanla parlaklık kazanır.

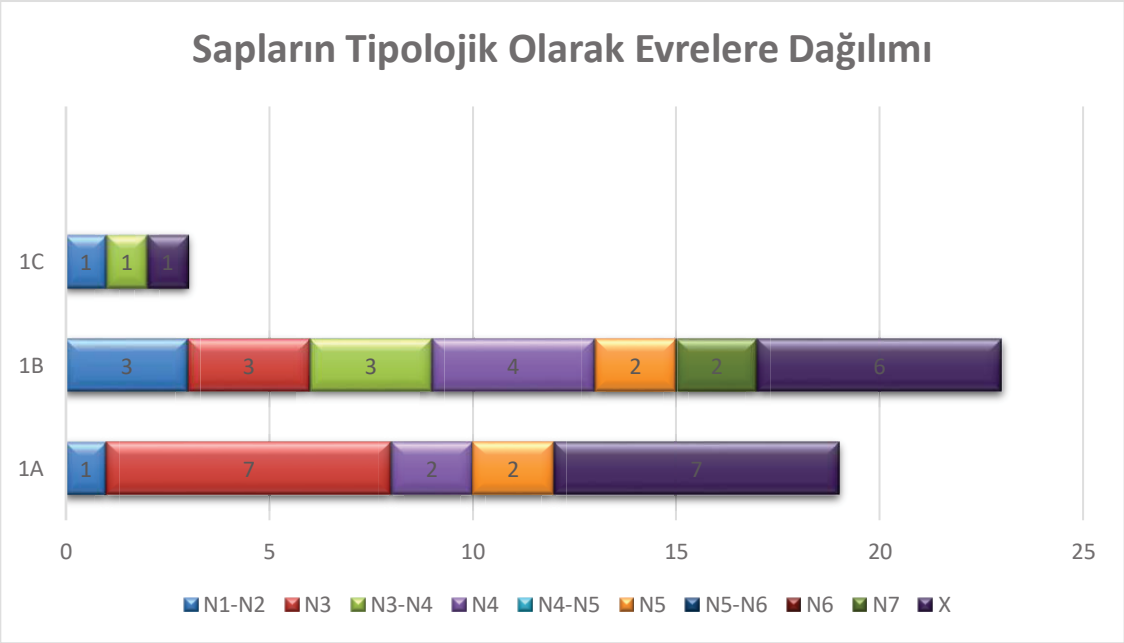
Sumaki Höyük'deki 553 adet kemik aletten 45 tanesi saptır ve toplam kemik alet topluluğunun % 8.13'ünü oluşturur. Sapların 28 adeti tüm veya tümlenmiş parçalar, 17 adedi ise gövde veya uç parçası şeklindedir. Sumaki Höyük'deki saplar tipolojik olarak 3 alt gruba ayrılmıştır.

Resim 3.1 : Sumaki Höyük Sap Tipleri

Grafik 3.1: Sumaki Höyük saplarının tipolojik dağılımı

Grafik 3.2: Sumaki Höyük saplarının evrelere göre dağılımı

3.1.1. Tip 1A: Kısa Saplar

Sumaki Höyük'te bulunan kısa saplar genel olarak uzun bacak kemiğinin bazen eklem yerinin doğal bırakıldığı, bazen kesilerek çıkartıldığı 2.50 ile 6 cm uzunluğundaki, 2 örnek dışında, tek yuvalı saplardır. Kısa saplar muhtemelen daha küçük ve ince obsidiyen veya çakmaktaşı aletleri daha rahat kavramak için üretilmiştir. Sumaki Höyük'te bulunan 45 sapın 18 tanesi kısa saptır (Kat.:001 - 003).

3.1.2. Tip 1B: Uzun Saplar

Uzunluğu 6 cm üzerindeki tek veya çift yuvalı küçük veya büyükbaş hayvanın uzun bacak kemiğinden yapılan saplardır. Sumaki Höyük'te bu tip saplardan 12 adet ele geçmiştir. Hayvanın uzun bacak kemiği enine kesilip kesilen bölgeden kemiğin iç dokusu temizlenerek kesim bölgesine aletin girebileceği şekilde yuva açılmasıyla elde edilmiştir. Eklem yerleri isteğe bağlı olarak kesilip çıkarılmıştır. Bu sapların kesim yerleri genellikle verevdir (lev.4-10). Verev kesilip yuva yapılmasının nedeninin aletlerin sapa daha rahat oturtulması olduğu öngörülmektedir. Yine bu şekilde kesilmiş saplarda çoğunlukla kesim yerinin çıkıntılı kısmının dış yüzeyinde kullanım parlaklığı bulunur. Bu da elin kavrayış biçiminde baş parmağın bu kısma denk gelmesinden kaynaklanır. Baş parmak bu bölgeye bastırılarak saptan destek alınmaktadır. (Kat.: 004 - 017)

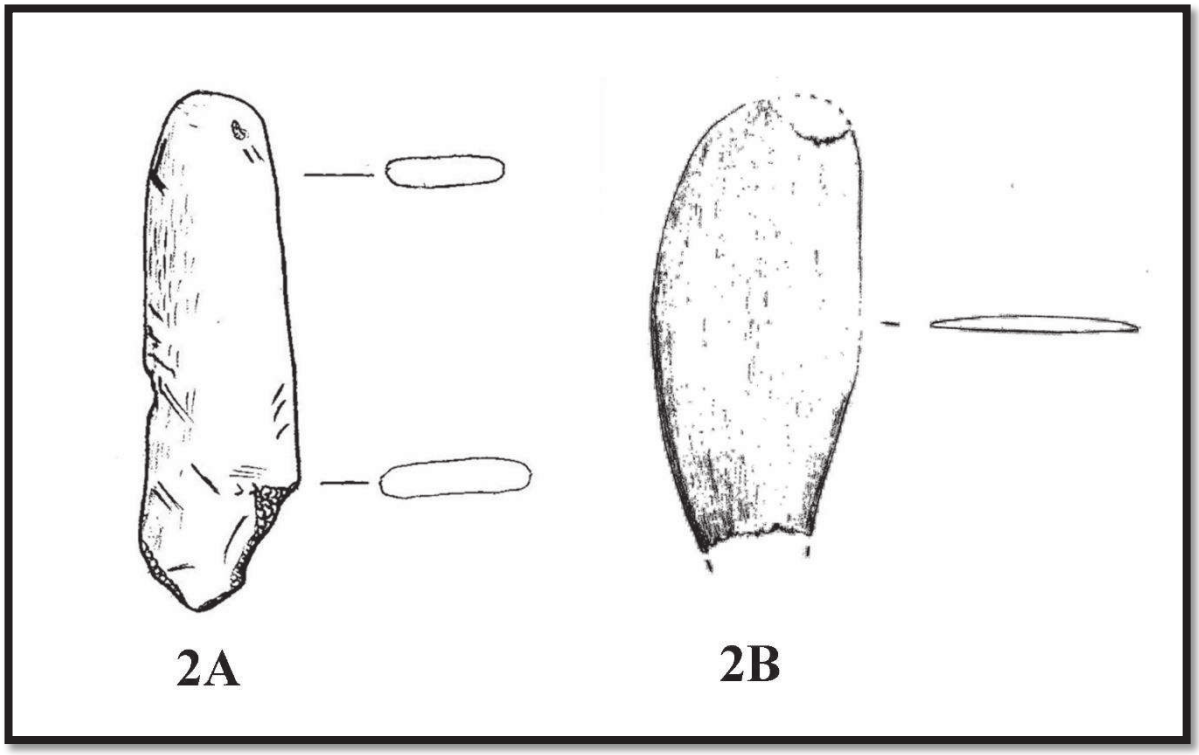
3.1.3. Tip 1C: Boynuz Saplar

Yerleşmede nadir bulunan Boynuz Saplar, işleniş bakımından kemik saplardan farklıdır. Boynuzun özgün biçimi korunarak kafatasına giren kısmı kesilerek çıkartılır ve bu kısma aletin boyutlarına göre yuva açılır. Gerek duyulursa boynuzun dış pütürlü yüzeyi kısmen sürtülerek düzeltilir. Bazı örneklerde boynuz sapın belli bölümlerinde gözlenen parlaklık aletin kullanımından ve elle kavranış biçiminden kaynaklanmaktadır. Elimizdeki saplardan sadece 3 tanesi boynuz saptır. (Kat.: 018 - 020)

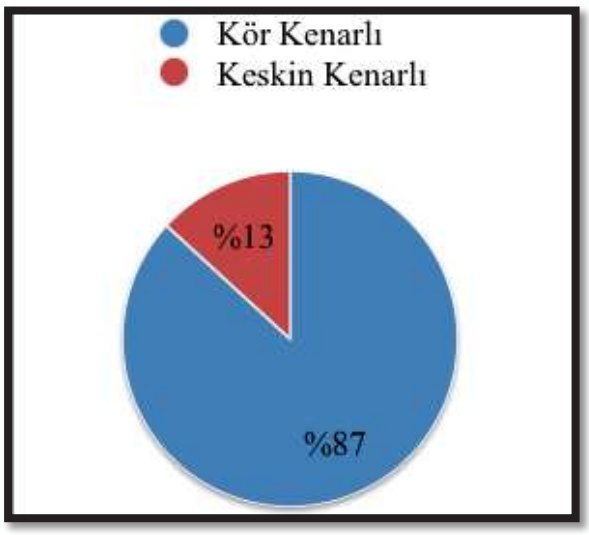
3.2. Tip 2: Spatulalar / Uzun Yassı Aletler

Küçük ve büyükbaş hayvanların kaburga kemiklerinden (ribs) yapılan spatulalar toplam 53 adettir ve Sumaki Höyük'deki kemik aletlerin %9.58'lik kısmını oluşturur. Hayvanın kaburga kemiğinin her iki ucundaki omurga ve leğen kemiğine bağlantısı kesilerek çıkartılır, dikine kesici bir aletle ikiye yarılıp içindeki süngerimsi doku sürtülerek temizlenir. Daha sonra, eğer kalmışsa, ufak çıkıntılar da diğer aletler yardımıyla düzeltilir. Bu işlemler sonrasında kaburga kemiği işlevine göre çeşitli şekilde biçimlendirilir. Kenarları keskinleştirilmişler bıçak, kenarları körleştirilmişlerin açkılayıcı olarak kullanıldığı öngörülmektedir. Kaburganın doğal formundan dolayı bütün spatulalar dış bükeydir. Kemiğin iki ucu genelde hafifçe yuvarlatılır. Bazı nadir örneklerde bu aletlerin dış yüzeylerine kazıma bezek yapılmıştır. Sumaki Höyük'te sadece iki tane kazı bezekli spatula vardır. Bu bezemeler, her iki alette de birbirini dik kesen çizgiler ile noktalardan oluşmaktadır.

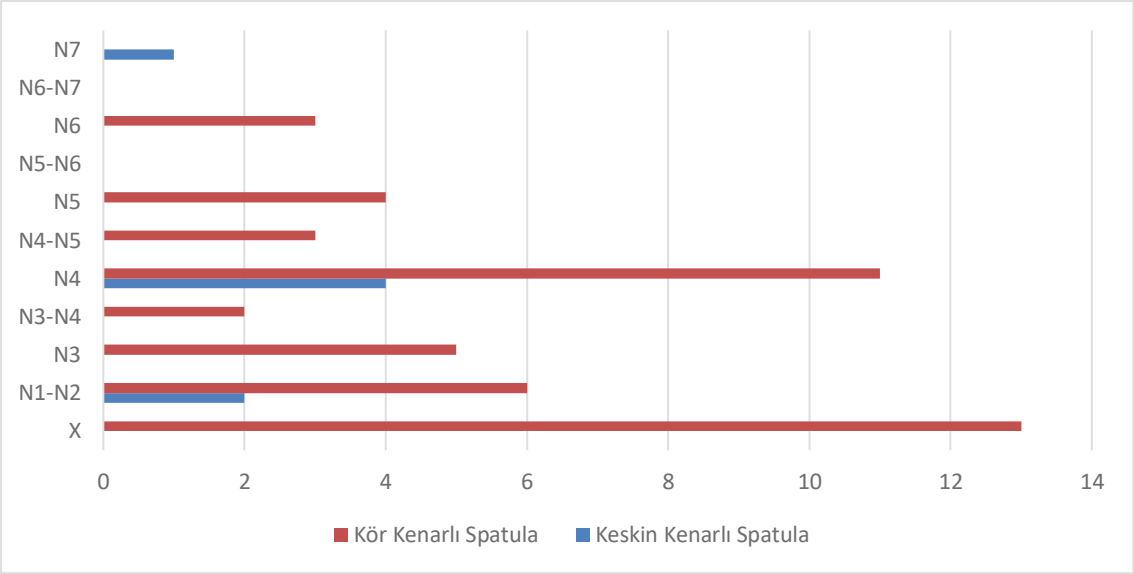
Sumaki Höyük'te bulunan spatulalar kenar düzeltilerine göre iki grupta incelenmiştir: "Kör Kenarlı Spatulalar" ve "Keskin Kenarlı Spatulalar".

Resim 3.2 : Sumaki Höyük Spatula Tipleri

Grafik 3.3: Sumaki Höyük spatulalarının tipolojik dağılımı

Grafik 3.4: Sumaki Höyük spatulalarının evrelere göre dağılımı

3.2.1. Tip 2A : Kör Kenarlı Spatulalar

Sumaki Höyük'deki spatulaların 46 adet ile çoğunluğunu oluşturan kör kenarlı spatulalar genel olarak açkılama ve çanak çömleklerin yüzeyine düzeltme gibi işlemlerde kullanılmıştır. Sumaki Höyük'deki kör kenarlı spatulalar çoğunlukla büyükbaş hayvanların kaburgasından yapılmıştır. Düzgün bir spatula yapmak için yeterli genişliğe ve kalınlığa sahip kaburgalar sığır, geyik, domuz gibi hayvanlarda bulunur. Küçükbaş hayvanların kaburgaları daha çok yassı bız gibi delicilerde ve dokuma aletlerinde tercih edilmiştir. Hepsinin ortak özelliği uzun kenarlarında ve kısmen her iki yüzeylerinde yoğun kullanım parlaklığının olmasıdır.

Kör kenarlı spatulalar Sumaki Höyük kemik alet çantasında bulunan %10'luk dilimin %90'ını oluşturur. Spatulaların çoğu parça halindedir. Tüm veya tüme yakın spatula çok azdır. İki örnekte geometrik kazı bezeme vardır (Kat: 021-031)

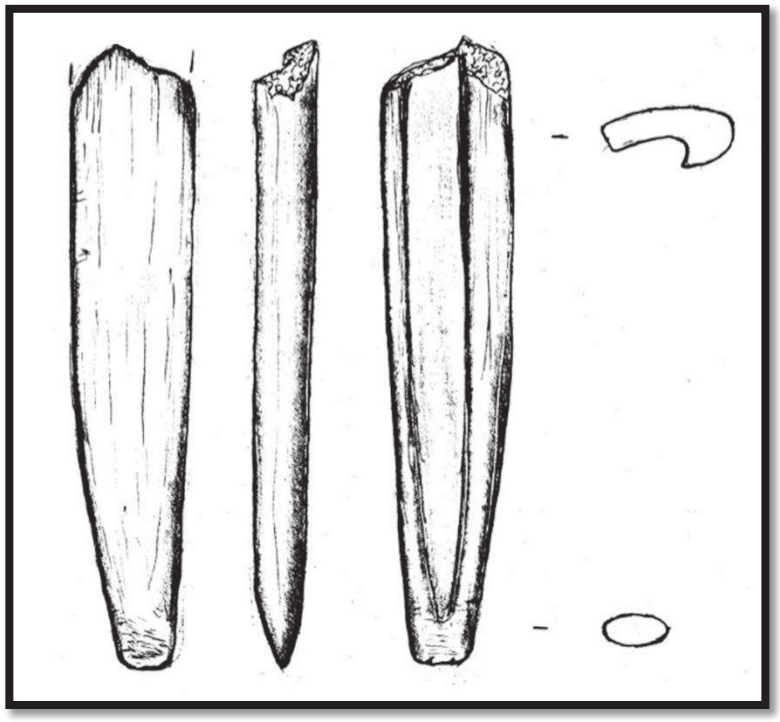
3.2.2. Tip 2B : Keskin Kenarlı Spatulalar

Küçük veya büyükbaş hayvanın kaburgasından yapılan keskin kenarlı spatulalar kör kenarlı spatulalardan işlev olarak farklıdır. Uzun kenarları olabildiğinde keskinleştirilir. Bu kenarlar bıçak işlevi de taşır. Sumaki Höyük'te sadece bir kenarının keskinleştirilip diğer kenarının kör bırakıldığı örnekler de vardır. Bu spatulaların bıçak

olarak kullanılan keskin kenarında, kenara paralel uzanan kullanım izleri görülür. Sumaki Höyük'te bulunan spatulaların 7 tanesi keskin kenarlı spatuladır (Kat: 032 - 035).

3.3. Tip 3: Keskiler

Sumaki Höyük kemik alet topluluğunun önemli bir bölümünü oluşturan keskiler nitelikli bir işçilik taşırlar. Genelde büyükbaş hayvanların uzun bacak kemiklerinden alınan dikine yonganın kenarları düzeltilip, "V" kesitli bir ağız yapılması ile elde edilmiştir. Keskilerde ağız kısmında enine paralel çok sayıda kullanım izi ile yoğun kullanım parlaklığı vardır. Yerleşmede bulunan keskilerin uzunlukları ortalama 10 cm civarındadır. Keskilerin en uzunu 15.7 cm, en kısası 3.5 cm civarındadır. Ağız genişlikleri gövde genişliğinden daha dardır ve 2cm ila 1cm arasında değişmektedir.

Resim 3.3 : Sumaki Höyük Keski Tipi

Keskilerin kullanım amacı kesin olarak bilmemekle beraber çeşitli görüşler mevcuttur. Görüşlerden biri keskilerin deri işçiliğinde kullanılmalarıdır (Clark, 1954:111). Bazı kaynaklar, etnografik verilere dayanarak, keskilerin ağaç işçiliğinde kullanıldığını öne sürmektedir (Childe, 1942:85). Semenov keskilerin alet yapmak üzere kemik ve boynuzda açılan yivlerin dilinmesinde kullanıldığını belirtmektedir (Semenov, 1970: 172). Sumaki Höyük'teki keskilerin, yapıların duvarların dış çeperlerindeki dal/saz örgünün yapımında,

sepet ve hasır dokumada ve deri işçiliğinde kullanıldığı öngörülmektedir. Yerleşmede üzerinde yoğun kullanım parlaklığı taşıyan dokuma aletlerinin varlığı bu öngörüyü desteklemektedir.

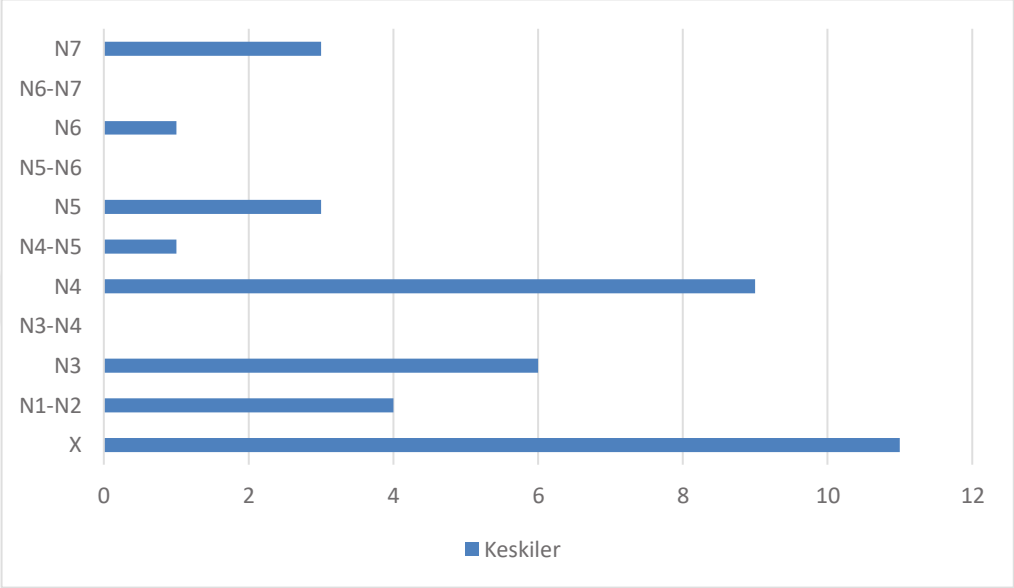

Resim 3.4: Keski kullanım izleri, ön yüz, i-scope 10x

Resim 3.5: Keski kullanım izleri, arka yüz, i-scope 10x (Env: 14.037)

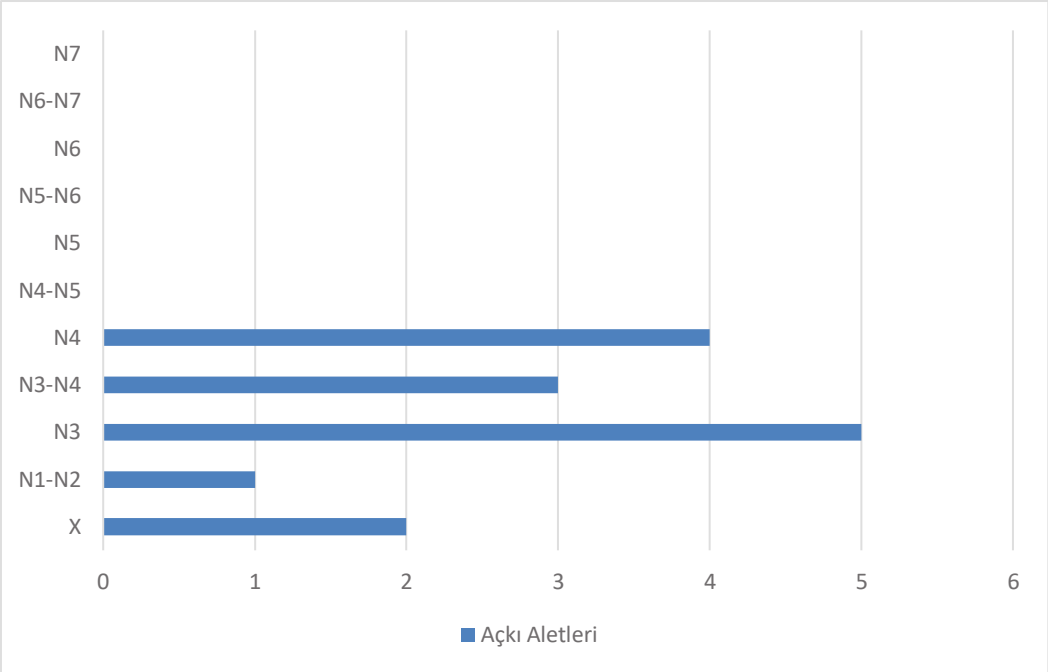
Sumaki Höyük'teki keskilerin hepsi 'Dar Ağızlı Keskidir' ve oldukça iyi işçilik sergilerler. Yerleşmede bulunan 30 adet keski Sumaki kemik aletlerinin %5.43'ünü oluşturur. Bu da, keskilerin yerleşmede oldukça yoğun kullanılmış olduğuna işaret eder. (Kat: 036 - 050)

Grafik 3.5: Sumaki Höyük keskilerinin evrelere göre dağılımı

3.4. Tip 4: Açkı Aletleri

Sert ve yüzeyi pürüzlü materyalleri düzeltmek ve özellikle çanak-çömlek açkılamakta kullanılan açkı aletleri, Sumaki Höyük'te diğer aletlere oranla az sayıdadır. Toplam 15 açkı aleti Sumaki Höyük kemik aletlerinin %2.71'ini oluşturur. Bu aletler genellikle büyükbaş ve küçükbaş bacak kemiğinden yarma/dilme yöntemi ile elde edilir ve küt bir uçla bitirilir. Bu küt uç alet kullanıldıkça üçgene yakın bir görünüm kazanır. Uç kısımlarının oldukça parlak olması da tipik özelliklerinden biridir. Elimizdeki 15 adet açkı aletinin hepsi parça olduğundan uzunlukları saptanamamıştır. (Kat.: 051 - 056).

Grafik 3.6: Sumaki Höyük açkı aletlerinin evrelere göre dağılımı

3.5. Tip 5: Kertikli Aletler

Kullanım amacı konusunda çeşitli görüşler olan fakat halen kesin işlevi saptanamayan Kertikli Kemik Aletler, Sumaki Höyük'te oldukça çok sayıdadır. Kaynakça taramamıza göre, diğer hiçbir eşzamanlı yerleşmede bu kadar çok sayıda kertikli alet bulunmamıştır. Sumaki Höyük kemik aletlerinin %14.82'ünü oluşturan Kertikli Kemik Alet toplam 82 parçadır.

Bu tür aletler genellikle küçükbaş ve büyükbaşların kürek kemiği (*Scapula*) üzerine yapılmakla birlikte bir kaç tane bacak kemiği üzerine yapılmış olan da vardır. Kürek kemiğinden olanlarda kemiğin doğal formu korunmuştur. Ortadaki ince yassı kemikli kesiminin bilinçli çıkartılıp çıkartılmadığı, bulunan örneklerde bu kesimin mevcut olmamasından ötürü net değildir.

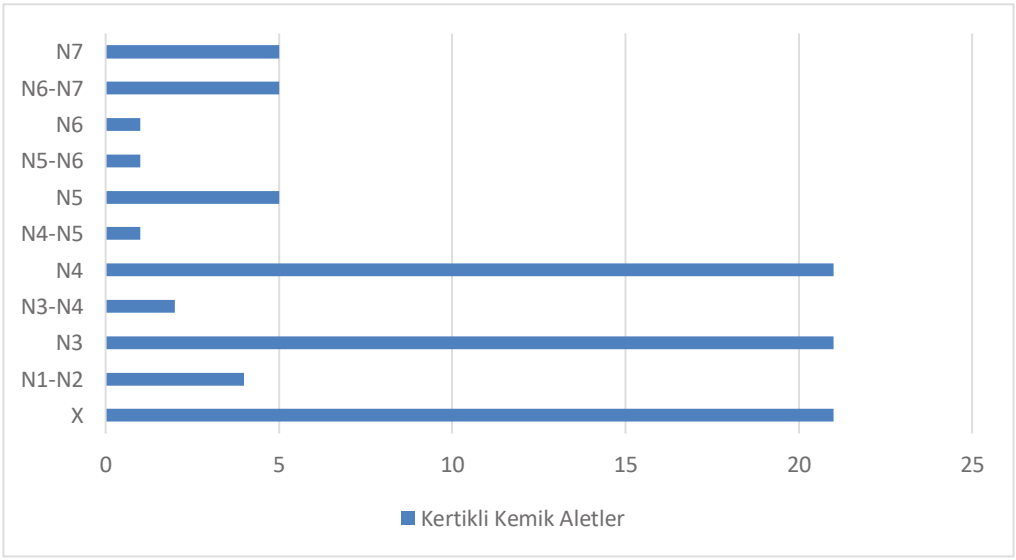
Genel olarak, kürek kemiğinin sol arka kenarına atılan kertikler, bazı örneklerde –az sayıda da olsa- çift taraflı, karşılıklı atılmıştır. Kertiklerin sayısı, aralıkları ve derinlikleri belirli bir düzen sergilemezler. Hepsinin ortak özelliği kertiklerin bulunduğu kenarda yoğun kullanım parlaklığının varlığıdır. Kertiklerden bazıları yoğun kullanımdan kaynaklı "V" kesitinden "U" kesitine dönmekte ve aşınmaktadır. Bir başka anlatımla, aşınma hem kertiklerin hem de bütün yüzeyin aşınması şeklindedir. Parlaklığın ve aşınmanın sert izler

bırakmamasından aletin kemikten daha yumuşak bir malzemede kullanıldığını ileri sürebiliriz. Aletlerin boyutları 30 cm ila 8 cm arasında değişir.

Bu aletlerin benzerlerine Çayönü'nde Hücre Planlı ve Geniş Odalı Yapılar Evrelerinde (Erim-Özdoğan 2011a:216) (bkz. Resim 4.7), Salat Cami Yanı'nda (bkz. Resim 4.11), Tell Sabi Abyad'da (bkz: Resim 4.12) rastlamaktayız. Bunların dışında Domuztepe, Kerküşti Höyük, Yarım Tepe, Grikihacıyan, Arpachiyah gibi Sumaki Höyük'ten daha sonraki bir döneme tarihlenen, Halaf Kültürü'nün görüldüğü yerleşmelerde de bulunmuştur. Neolitik yerleşmelerin dışında İsrail'de bulunan Kebara Mağarası'nın Üst Paleolitik-Natufian tabakalarında da bu aletlere rastlanmıştır (Davis 1974:181). Fakat Sumaki Höyük'deki kertikli kemik aletlerin sayısı bu yerleşmelerdeki kertikli alet sayılarına oranla şaşırtıcı derecede fazladır.

Zukerman'a göre, bu aletler ilk olarak bulunduğunda 'müzik aleti' olarak tanımlanmış daha sonra ise kertiklerin bir şeyi sayma amaçlı kertildiği ileri sürülmüştür. Fakat yeni ele geçen bulgularla beraber Yakın Doğu'da Üst Paleolitik Çağ'dan Demir Çağ'ına kadar farklı bölge ve yerleşmelerde kullanıldığı görülen bu aletin kesin işlevi/işlevleri konusunda bir şey söylemek şimdilik çok zordur (Zukerman 2012: 520-522).

İşlevi konusunda birçok soru işaretleri taşıyan bu aletlerin, Sumaki Höyük yerleşmesinin mimarisinde yoğun olarak kullanılan dal-saz örgünün örülmesinde ve dokumacılık faaliyetine işaret eden başka aletlerin de varlığına dayanarak Sumaki Höyük yerleşiminde farklı malzemelerden dokuma ve örgüde kullanıldığını öngörmekteyiz.

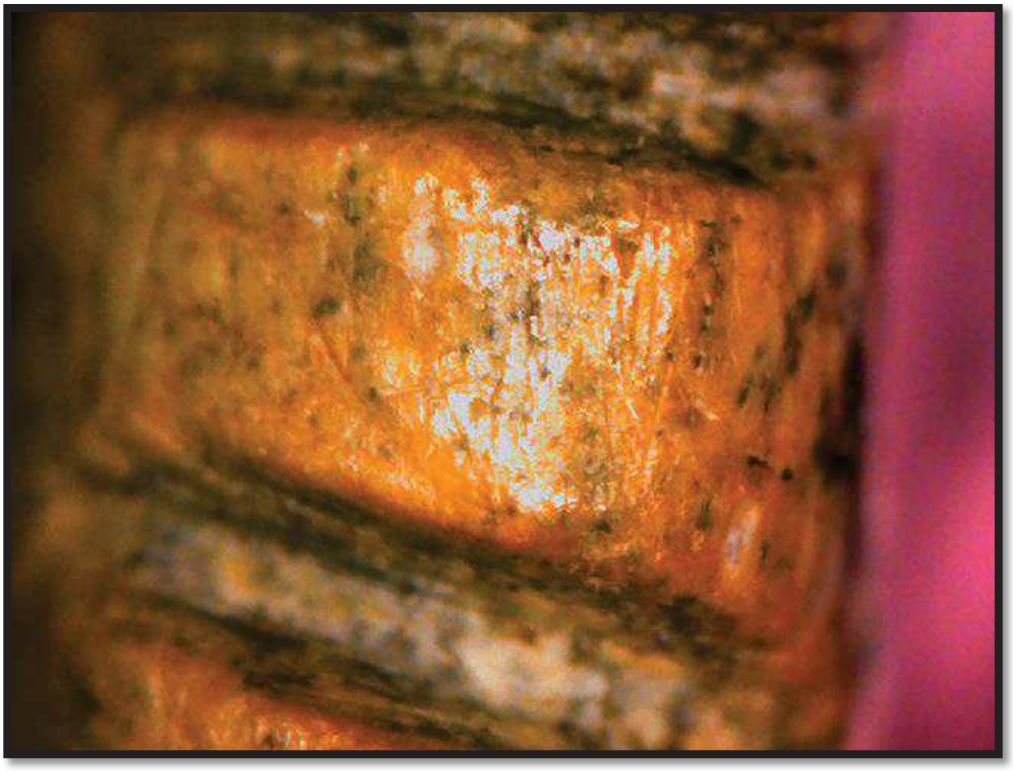
Grafik 3.7: Sumaki Höyük Kertikli Kemik Aletlerinin evrelere göre dağılımı

Resim 3.6: Kertikli Alet detayı, i-scope 10x

Resim 3.7: Kertik detayı, i-scope 30x

Resim 3.8: Kertikler arası kullanım izleri, I-scope 30x

Sumaki Höyük'teki Kertikli Aletler "Kürek Kemiğinden Kertikli Aletler" ve "Diğer Kertikli Aletler" olarak 2 ana grupta incelenmiştir.

Grafik 3.8: Kertikli Kemik Aletlerin tipolojik dağılımı

3.5.1. Tip 5A: Kürek Kemiğinden Kertikli Aletler

Kürek kemiği biçim olarak, alet yapmaya bacak kemiklerine göre elverişsiz bir kemiktir. Yuvarlak yuvalı bir eklem yeri ve iki kenardan dışa dönük çapraz şekilde uzanan

iki kenar ve iç kısımda kalan çok ince bir dokudan ibarettir. Sığır (*Bos*) kürek kemiğinin uzunluğu 50 cm'i bulabilir. Buna karşılık küçükbaş olarak koyun-keçi (*Ovis-Capra*) kürek kemiği 15 cm'i geçmez. Kürek kemikleri dayanıklılık bakımından diğer kemiklere göre daha zayıftır. Elimizdeki örneklerde istisnasız ortadaki ince tabaka kırıktır.

Elimizdeki örneklerde kürek kemiğindeki kertikler genelde eklem yerine yakın bir bölgede kenardan başlar. Sayısı konusunda çok değişken olan kertikler, bazı örneklerde 20 kertiği bulmaktayken bazılarında ise 2 adetle sınırlıdır. Yerleşmedeki kertikli aletlerin çok az bir kısmında (2 adet) çift kenarında da kertik vardır. Bu çift taraflı kertikli olanlarında diğer kertikli kemiklerden belirgin bir farkı gözlemlenmemiştir.

Bu kertikli kenarların işlevine yönelik en büyük ortak noktalarından biri kullanım parlaklığıdır. Bazı örneklerde kenarlar oldukça parlaktır ve kertikler kullanımdan dolayı dalgalı bir görünüm kazanmıştır. Bu da aletin bir deri-ip-saz, vb. bir materyali çekme-germe suretiyle kullanıldığına işaret etmektedir. Bu aletlerin dal-saz örgüde ve/ veya dokumacılıkta kullanıldığını varsaymak yanlış olmaz (Kat.:057 - 081).

3.5.2. Tip 5B: Diğer Kertikli Aletler

Kertikli kemiklerin oldukça az bir kısmını oluşturan "Diğer Kertikli Aletler", 82 kertikli kemik içinde sadece 4 adettir. Bu kertikli aletlerde belirli bir kemik tercih edilmemiştir. Elimizdeki örnekler köprücük, *Ulna*, *Radius* gibi kemiklerdendir. Bu kertikli aletlerin kürek kemiğinden yapılan kertikli aletlerle aynı işlerde kullanılıp kullanılmadığı bilinmemektedir. Ortak özellikleri kertiklerin bulunması ve iki örnekte kertikli bölgelerdeki kullanım parlaklığıdır. Bu aletlerde kertikler kemiğin belirli bir kesimine atılmamıştır, iki örnekte kertikler kenara atılırken diğer ikisinde kemiğin yüzeyindedir. (Kat.: 082)

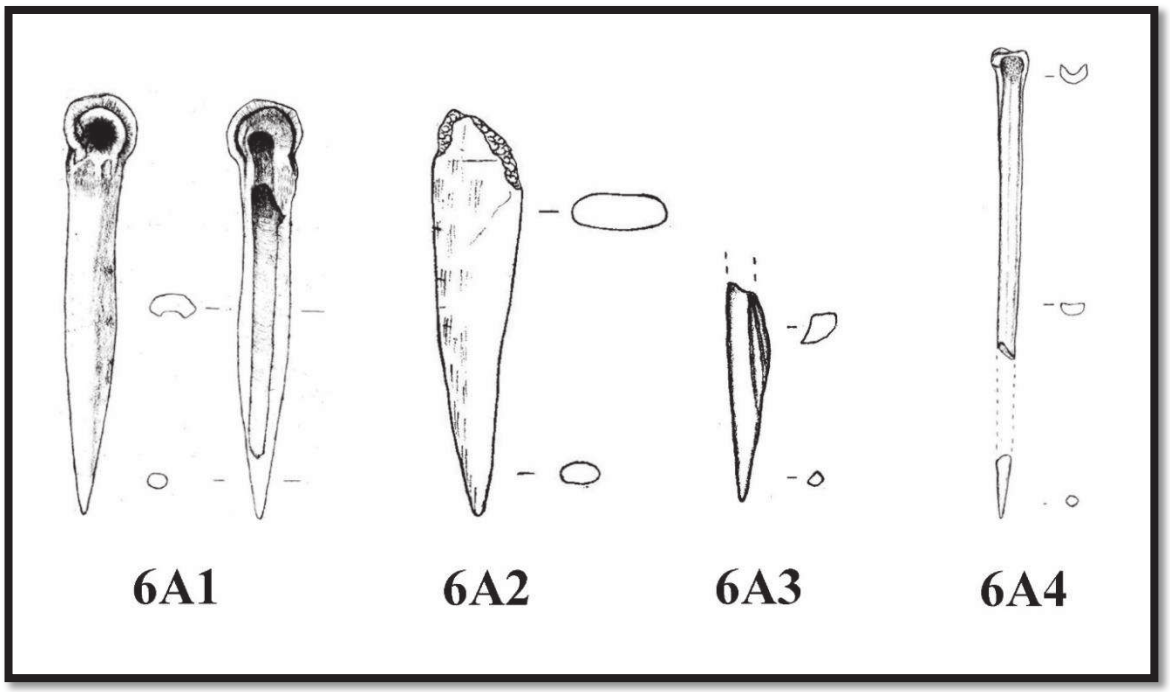
3.6. Tip 6 : Delici Aletler

Sumaki Höyük kemik alet topluluğunun %40'lık bir bölümünü oluşturan "Delici Aletler" yerleşmedeki en büyük alet grubudur. Deri, kaba dokunmuş kumaşlarda delik açmak veya yumuşak ahşap nesnelerde yuva oluşturmak gibi bir çok alanda kullanılan bu aletler biçimlerine ve işlevlerine göre 5 ayrı grupta incelenmiştir.

3.6.1. Tip 6A: Bızlar

Bir çok Neolitik yerleşmenin kemik alet topluluğunda olduğu gibi, bızlar Sumaki Höyük'te de alet gruplarının sayıca en yoğun grubudur. Ağırlıklı olarak delme işleminde kullanılan bızların biçimleri çeşitlidir.

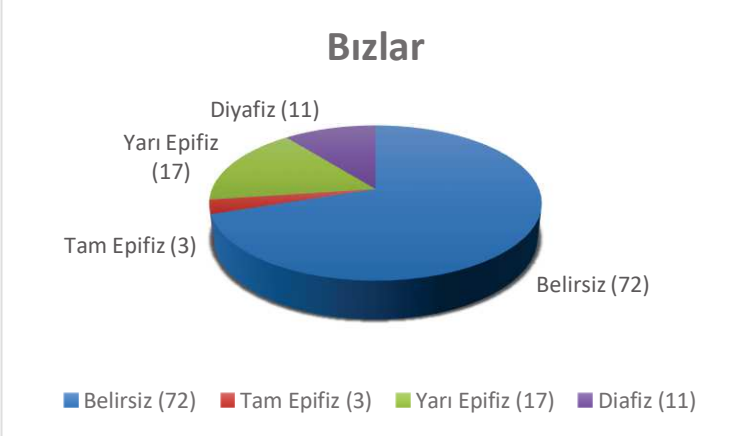
Bızlar hayvanların uzun ve kısa bacak ile ayak kemiklerinden yarma/dilme yöntemiyle yongalanarak şekillendirilmiştir ve genellikle yüzeyleri açkılanmıştır (Kaya, 2002). Sumaki Höyük'te bız yapımında yüksek oranda koyun-keçi (*Ovis*) kemikleri kullanılmıştır. Bu hayvanların bacak kemiklerinin kalınlığı bız yapımına -özellikle doğal kanallı bızlarda- daha uygundur. Sumaki Höyük'de bızlarda genel olarak uç kısma doğru yoğun parlaklık ve dikine paralel kullanım izleri görülmektedir (bkz. Resim 3.10). Elimizdeki bızların büyük bir kısmı uç parçası şeklinde olduğu için epifiz/diyafiz ayrımı oldukça zordur. Eldeki parçalar üzerinde yaptığım çalışma sonucu 11 diyafiz, 17 yarı epifiz ve 3 epifiz tabanlı bız tespit edilmiştir. Geriye kalan 72 parça ise ayrım için yeterli bilgi vermemektedir (bkz. Grafik 3.9). Sumaki Höyük kemik alet topluluğunun %18.4'lık bölümünü oluşturan bızlar toplam 100 adettir. Bızlar tipolojik olarak 4 grupta incelenmiştir (bkz. Grafik 3.10).

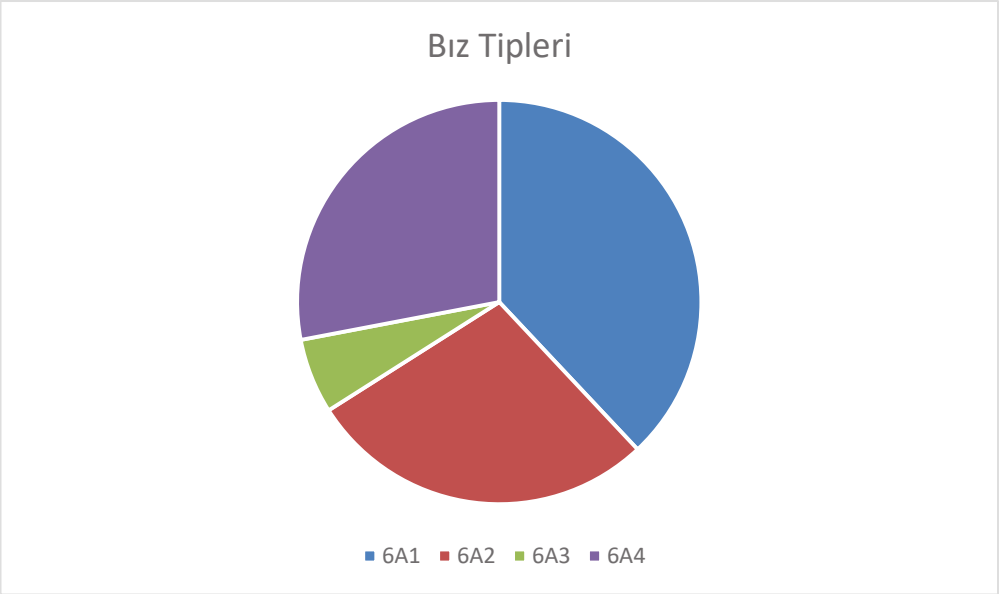
Resim 3.9: Sumaki Höyük'te bulunan bız tipleri

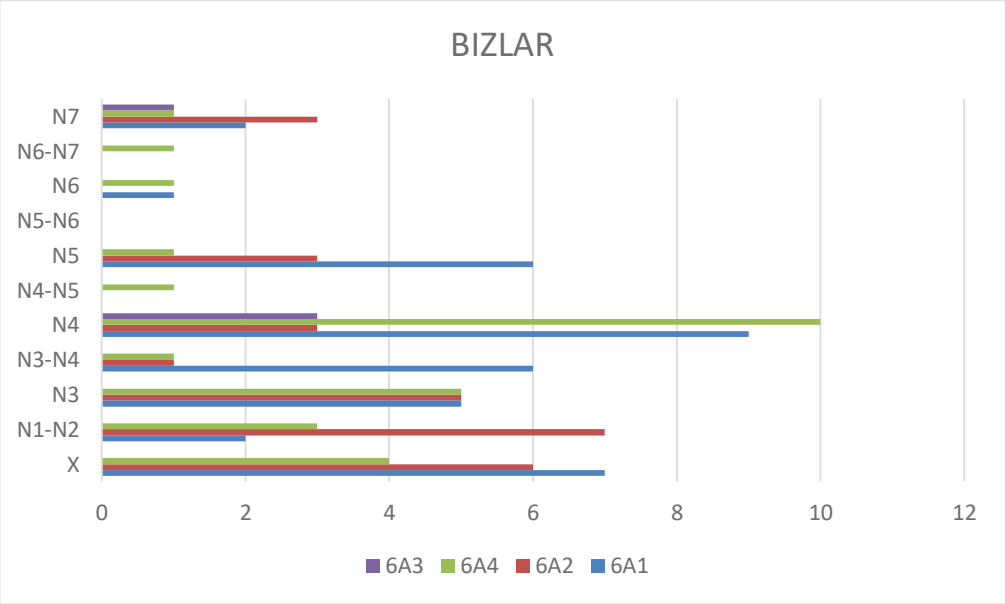
Resim 3.10: Bızlardaki tipik kullanım izleri, i-scope 10x

Grafik 3.9: Sumaki Höyük bızlarının epifiz/diyafiz taban ayrımı

Grafik 3.10: Sumaki Höyük bızlarının tipolojik dağılımı

Grafik 3.11: Sumaki Höyük bızlarının evrelere göre dağılımı.

3.6.1.1. Tip 6A1: Doğal Kanallı Bızlar

Bızlardaki büyük bir grubu oluşturan "Doğal Kanallı Bızlar", hayvanın bacak kemiğinin dikine yarılıp iç dokusunun temizlenip, yarılan kenarlarının düzeltilip açkılayarak parlatılıp, uca doğru tek veya iki kenardan sivriltilmesi ile elde edilmektedir. Bu tür bızlarda genel olarak *Ovis* türüne ait *metapodial* kemiği tercih edilmiştir.

Metapodial kemiğinin doğal eklem yeri sayesinde dikine yarılma işleminin daha kolay olması tercih edilme sebebidir. Bu tip bızlarda uzunluk 4.5-8.5 cm, genişlik 0.8-2 cm, uç çapları 0.15-0.4 cm arasında değişmektedir (Kat.:083 - 098).

3.6.1.2. Tip 6A2 : Yassı Bızlar

Bu tip bızların yapımında hayvanın yassı kemiklerinden (kaburga) veya sığır gibi daha büyük hayvanların uzun bacak kemiğinden alınan dilgilerin yassılaştırılması ile elde edilen kemikler kullanılır. Sumaki Höyük'te bulunan yassı bız örneklerinde daha çok kaburga kemiğinden yapılmış bızlar öne çıkar. Biçim olarak spatulayı andıran fakat kısa kenarları her iki uzun kenarından sivriltilerek uç yapılan aletlerdir. Diğer örneklerde ise hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp alınan kısım yassılaştırılıp, kenarlardan sivriltilerek uç yapılması ile elde edilmiştir. Bu tip aletler kullanım açından bızın yassı olmasının daha işlevli olacağı durumlar için yapılmıştır. Kuvvet istemeyen , daha nazik işlemler için tasarlanmış bir bız tipidir.Elimizdeki yassı bızların uzunlukları 3-7 cm, genişlikleri 0.5-2.1 cm arasında değişir. (Kat.: 099 - 102)

3.6.1.3. Tip 6A3: Kıymık Bızlar

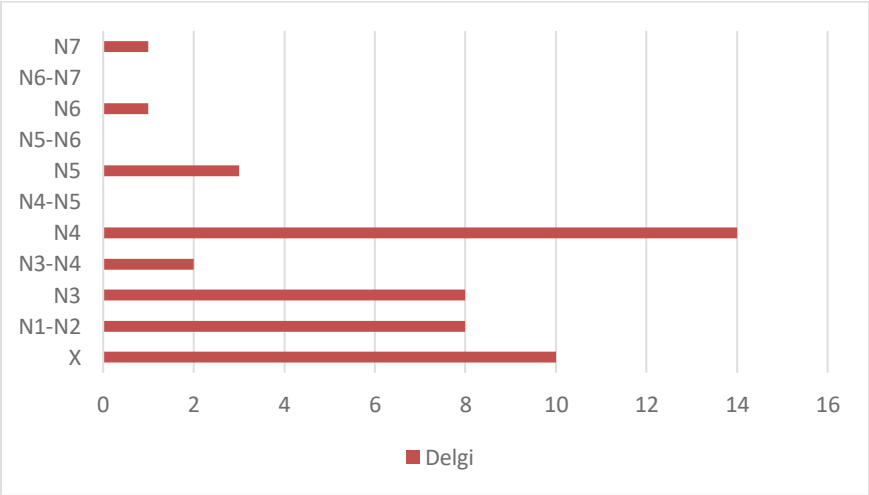
Sadece acil ihtiyaca yönelik üretilen ve üzerinde pek bir özen gösterilmeyen kıymık bızlar, genelde hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine yonganın sadece ucunun sivriltilmesi ile elde edilmiş, kenarlarına ve yüzeyine düzeltme yapılmamış veya açkılanmamış bızlardır. Uç tarafının bir bız ucu oluşturacak şekilde sivriltilmesi dışında biçim benzerlikleri söz konusu değildir. Bazı örneklerde aletin üst kısmı yassı bir şekilde inip uç yaparken bazı örneklerde alınan dilgi silindirik şekilde inerek uç elde edilmiştir. Bu tip bızların uzunlukları 5-7.7 cm, genişlikleri 0.5-1.3 cm, uç çapları ise 0.1-0.2 cm arasında değişir. (Kat.: 103 - 107)

3.6.1.4. Tip 6A4: İnce Gövdeli Bızlar

Bu tip bızlar, uzun bacak kemiklerinden alınan dikine yongaların silindirik bir biçimde düzeltilmesi, doğal kenarının olabildiğince yok edilmesi ve olabildiğince uzun bir uç yapılması ile elde edilmiş aletlerdir. Görünüş olarak iğneleri andırırlar. Bu aletlerin çeşitli malzemelerin dikilmesinde ve tutturulmasında kullanıldığı düşünülmektedir (Efe, 1986: 39). İnce gövdeli bızların uzunlukları 5-15 cm, genişlikleri 0.5-1 cm, uç çapları 0.1-0.3 cm arasında değişmektedir (Kat.: 108 - 118).

3.6.2. Tip 6B: Delgiler

Sumaki Höyük'teki çokça bulunan bir diğer delici alet grubu delgilerdir. Kemik aletlerin %11.2'lik bölümünü oluşturan delgiler 49 adettir. Delgiler Sumaki Höyük'te tipik olarak uzun bacak kemiğinden alınan ve yarma-dilme yöntemi ile elde edilen parçanın uç kısmının her iki kenarından birden sivrileştirilip küt bir uç yapılması ile elde edilmişlerdir. Uç kısımlarındaki kullanım parlaklığı ile dikine kullanım izleri tipiktir. Yerleşmede bu aletlerin çoğunun ucu ya kırıktır ya da oldukça aşınmıştır. Elimizdeki delgilerin uzunlukları 4-8 cm, genişlikleri 0.6-2 cm, uç çapları 0.2-0.5 cm arasında değişir. (Kat.: 119 - 126).

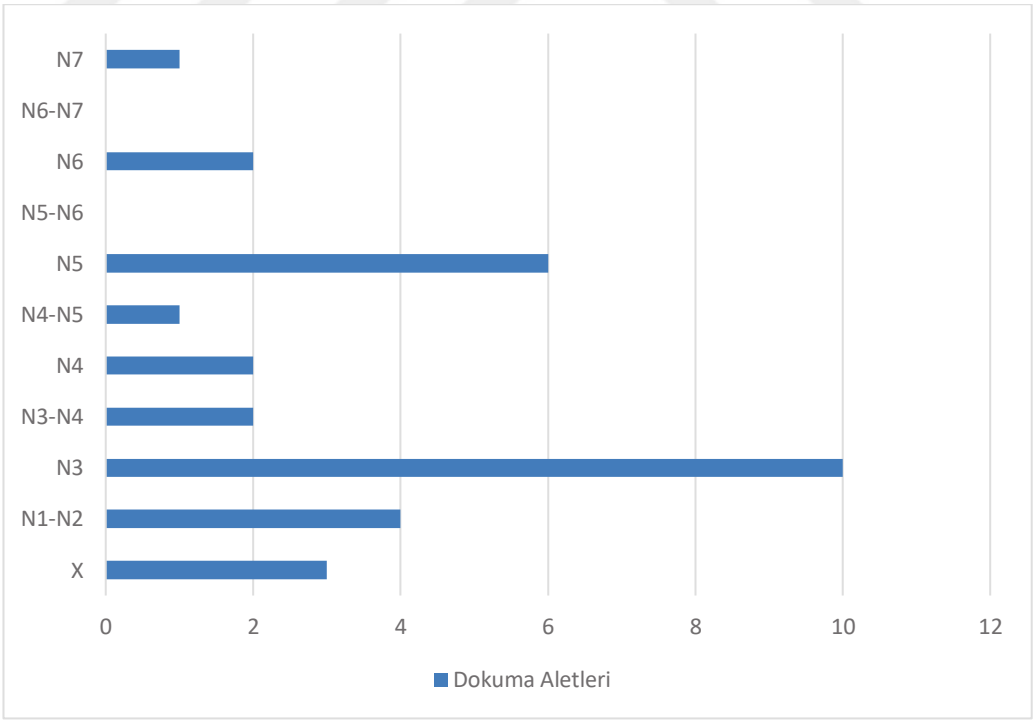
Grafik 3.12: Sumaki Höyük delgilerinin evrelere göre dağılımı

3.7. Tip 7: Dokuma Aletleri

İlk bakışta biçim olarak bızlara benzeyen fakat üzerindeki izler ve parlaklık incelendiğinde işlevinin bızlardan farklı olduğu göze çarpan aletler olan 'dokuma aletleri' Sumaki Höyük kemik alet topluluğunun %5.43'lük bölümünü oluşturur. Toplam 30 dokuma aletini bızlardan ayıran en temel özellik kenarlarındaki yoğun kullanım parlaklığıdır (bkz. Resim 3.11). Örneklerin çoğunda yoğun kullanımdan kaynaklı kenarlarda kavislenme ve dalgalanma gözlenmektedir. Bu veriler, bu aletlerin sadece delici olarak değil, ucunun yanı sıra, kenarlarının da ip, deri, saz veya benzeri bir malzemeyi dolama, çevirme ve çekme işleminde kullanıldığına işaret etmektedir. Elimizdeki bu tip aletlerin uzunlukları 4.2-17 cm, genişlikleri 0.6-2.5 cm ve uç çapları 0.1-0.35 cm arasında değişir. (Kat.: 127 - 144).

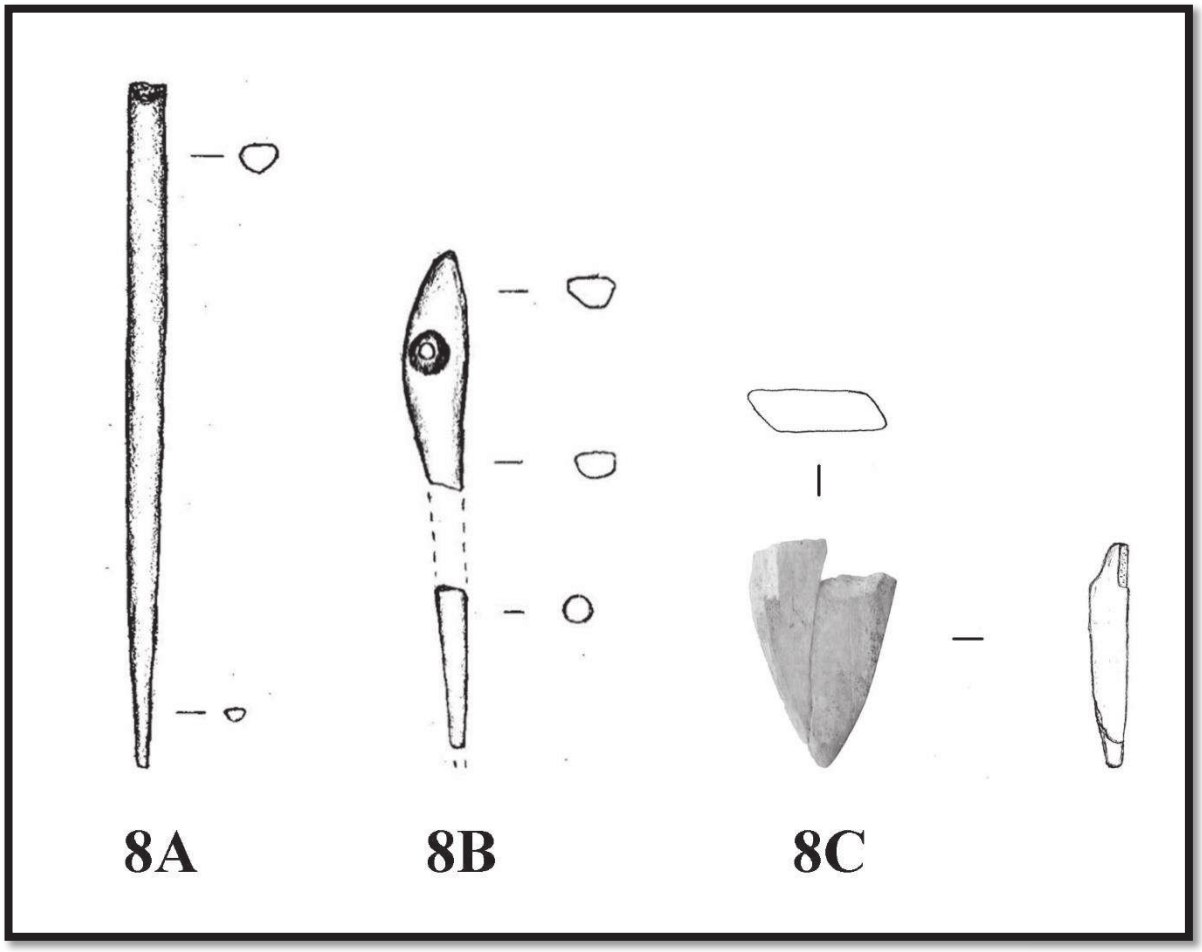
Resim 3.11: Dokuma Aleti yüzeyi kullanım izleri ve parlaklığı i-scope 30x

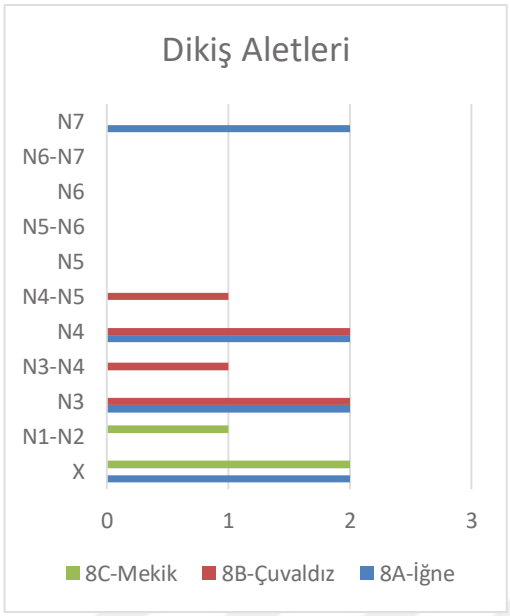
Grafik 3.13: Sumaki Höyük dokuma aletlerinin evrelere göre dağılımı

3.8. Tip 8: Dikiş Aletleri

Sumaki Höyük'te delici aletlere göre daha az sayıda ele geçen dikiş aletleri genellikle giysi, deri, vb. materyallerin dikilmesinde veya birbirine tutturulmasında kullanılmaktadır. Sumaki Höyük'te bulunan 17 parça dikiş aleti, iğneler, çuvaldızlar ve mekikler olarak üç ana grupta incelenmiştir.

Resim 3.12: Sumaki Höyük Dikiş Aletleri Tipleri

Grafik 3.14: Sumaki Höyük dikiş aletlerinin evrelere göre dağılımı

3.8.1. Tip 8A : İğneler

Elimizdeki sekiz iğneye dayanarak Sumaki Höyük'te iğnelerin iyi işçilik gösterdiğini söyleyebiliriz. Yüzeyleri açkılı olan iğneler söbe veya oval kesitlidir. Yapımda genellikle koyun-keçi gibi küçükbaş hayvanların uzun bacak kemikleri tercih edilmiştir. Bulunan iğneler arasında tüme yakın parça bulunmasına rağmen, hiçbirinin tepe kısmı mevcut olmadığından delik olup olmadığı bilinmemektedir. Elimizdeki iğnelerin mevcut uzunlukları 3-7 cm, çapları ise 0.3-0.5 cm arasında değişir (Kat.: 145).

3.8.2. Tip 8B : Çuvaldızlar

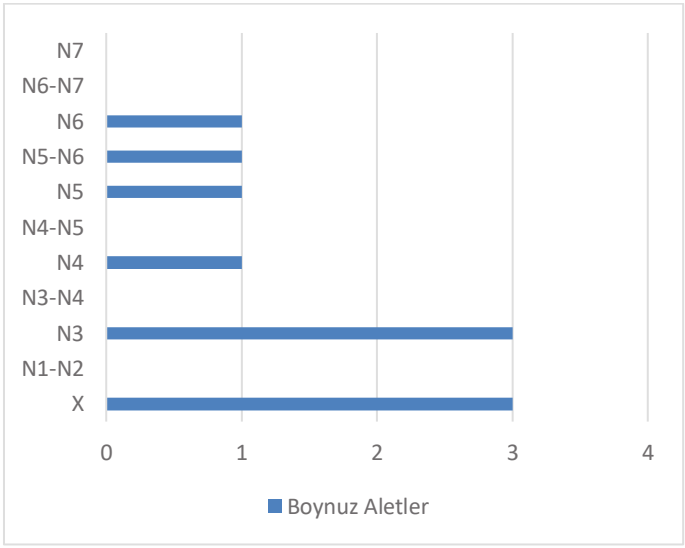
İğnelerden daha kalın ve daha uzun olan çuvaldızlar, üzerlerine delikler açılmış deri veya kaba dokunmuş malzemenin dikilmesinde veya birbirlerine tutturulmasında kullanılmaktadır (Efe, 1986: 44). Sumaki Höyük'te altı adet çuvaldız bulunmuştur. Kaliteli işçilik gösteren çuvaldızların yüzeyleri genellikle açkılıdır. Örneklerin kesitlerine göre Sumaki Höyük halkı çuvaldız yapımında iri hayvanların uzun bacak kemiğini tercih etmiştir. Uzunluğu bazı örneklerde 15 cm'i bulan çuvaldızların ince uzun formu gözetildiğinde sağlamlık açısından daha kalın cidarlı kemiklerin kullanılması mantıklıdır. Altı çuvaldızdan sadece birinin tepe kısmı mevcuttur (bkz: Kat: 148). Genellikle söbe kesitli olan bu delikler karşılıklı iki taraftan açılmıştır. Çuvaldızların baş kısmı yassı kesitlidir, uç kısmına doğru kesitleri ovalleşir (Kat.: 146 - 150).

3.8.3. Tip 8C: Mekikler

Dikiş ve dokuma işlerinde kullanılan, ipi dolama ve aletin uç kısımlarının yardımı vasıtasıyla birbirine geçirme suretiyle kullanılan bu aletler Sumaki Höyük'te az sayıdadır. Bulunan 3 adet mekik parça halindedir. Bu aletlerin mekik oldukları oval - küt biten uçları ve yüzeyindeki oluktan anlaşılmaktadır. Aletlerin yüzeyindeki kullanım parlaklıkları ile yer yer görülen ip izleri bu aletlerin karakteristik özelliklerindendir (Kat.:151 - 152).

3.9. Tip 9: Boynuz Aletler

İşlevi tam olarak saptanamayan bu boynuz aletler üzerlerindeki kullanım izleri, parlaklıklar ve kesim izleri göz önüne alınarak alet olarak sınıflandırılmıştır. Fakat bu parlaklıkların ve izlerin hayvanın boynuzunu ağaca sürtmesi suretiyle de oluşabileceği varsayılarak bu aletlerin kesin alet oldukları ileri sürülememektedir. Bazı örneklerde ise alet baş kısmından düzgünce kesilmiştir. Diğer bir anlatımla, bu boynuzlardaki izlerin her ne kadar doğal olduğunu varsaysak da, boynuzların, özellikle Neolitik Dönem'de, değerli bir malzeme olduğu göz önünde bulundurulduğunda boynuzların bir şekilde kullanıldığını ileri sürebiliriz. Sumaki Höyük'de işlevi saptanamayan 10 tane boynuz bulunmuştur. Bunların mevcut uzunlukları 4-16 cm, çapları ise 1.7-3.5 cm arasında değişir (Kat.: 153 - 158).

Grafik 3.15: Sumaki Höyük boynuz aletlerinin evrelere göre dağılımı

3.10. Yapım Artıkları

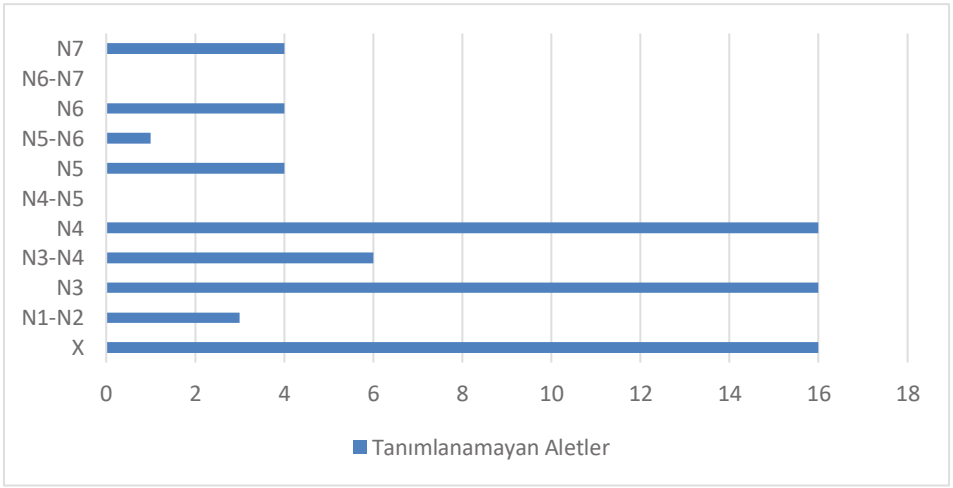
Kemik alet yapım işlemi sırasında ıskartaya çıkmış parçalardır. Alet yapılırken ham kemikten kesilen ve asıl aletin dışında kalmış, fakat işlem görmüş kemiklerdir. Genellikle

düzgün biçimde kesilmiş, dokusu temizlenmiş, kısmen düzeltilmiş ve parlaktırlar. Sumaki Höyük'te bu şekilde işlem görmüş 42 parça vardır (Kat.: 159-160).

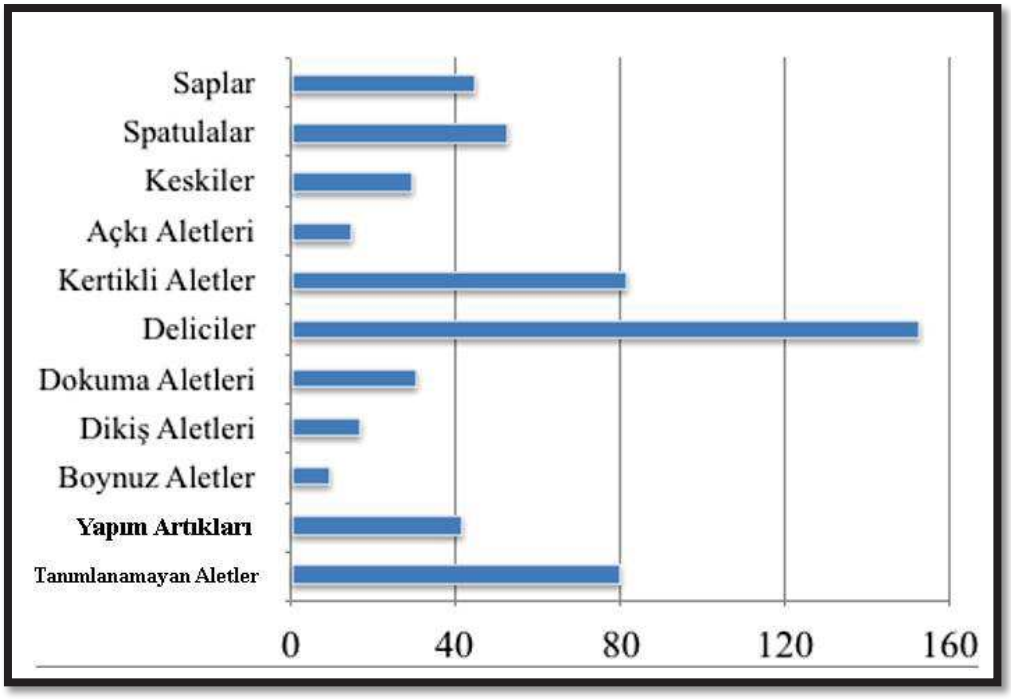
3.11. Tanımlanamayan Aletler

Tanımlanamayan aletler grubu yerleşmede ele geçen en büyük kemik alet grubudur. Bunun sebebi bu aletlerin çoğunun *proximal* ve *distal* (uç ve baş kısımları bkz: kemik alet çalışma yöntemleri) kısımlarının bulunmamasıdır. Elimizdeki parçaların sadece %23.2'si tüm veya tüme yakındır. Mevcut gövde parçalarından aletin işlevi konusunda kesin bir yargıya varılamaması sebebiyle parçalar "Tanımlanamayan Aletler" grubunda incelenmiştir. Toplam 77 adet olan bu aletler, Sumaki Höyük Kemik Aletleri'nin %14'ünü oluşturur. (Kat.: 161 - 169)

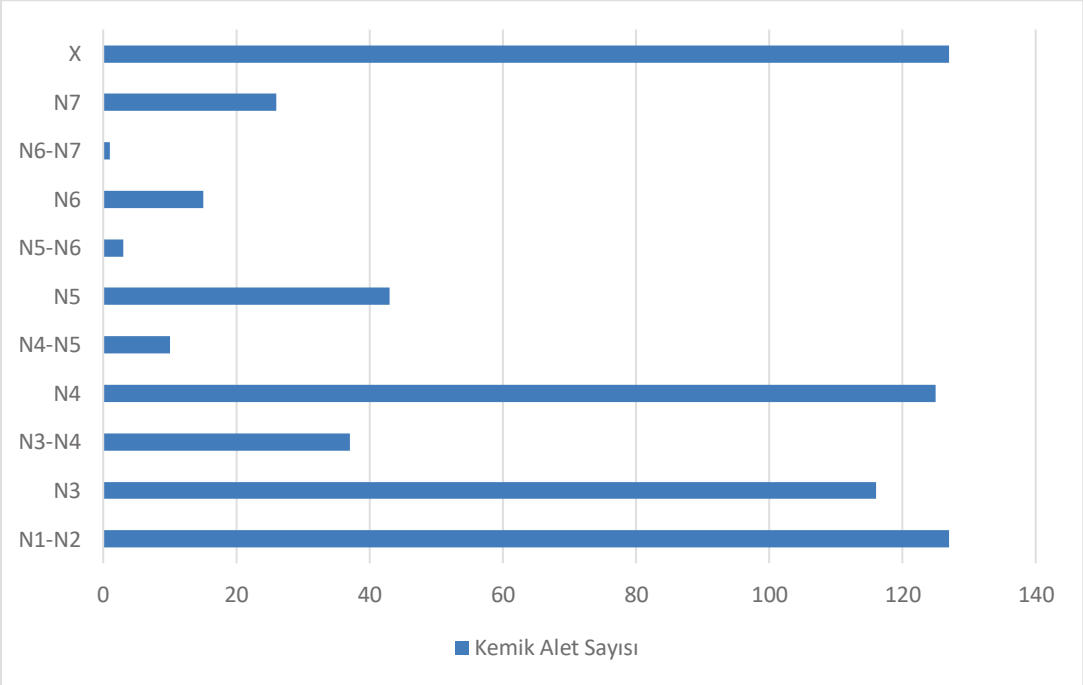
Bu alet grubunda dikkat çeken, işlev konusunda kategorilendiremediğimiz ilgi çekici iki delikli kemik alet vardır (Kat.: 170 - 171). Bunlar yassı bir kemik üzerine (muhtemelen diz kapağı) her iki taraftan açılmış bir delik bulunan, yuvarlak aletlerdir. Kat:171'deki aletin kenarları ve delik kısmını oldukça aşınmıştır. Kenarlarındaki aşınmalar nedeniyle yer yer oval formunu kaybedip yamuklar oluşturmuştur. Diğer aletin ise (Kat:170), yüzeyinde birbirine paralel, kenara doğru uzanan, ip izlerini andıran kullanım izleri göze çarpmaktadır. Bu aletler biçim olarak ağırlık/ağırşağı andırmaktadır. Fakat kemiğin ağırlığının 80 gram olması bu aletin ağırlık olarak kullanamayacak kadar hafif olduğunu göstermektedir. Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan ile yapılan sözlü çalışmada, bu aletin dokuma tezgahında kullanılan bir ara parça veya çadır gergi sistemine ait bir parça olabileceği öngörülmüştür.

Grafik 3.16: Sumaki Höyük tanımlanamayan kemik aletlerin evrelere göre dağılımı

Grafik 3.17: Sumaki Höyük kemik aletlerinin sayıca birbirlerine oranları

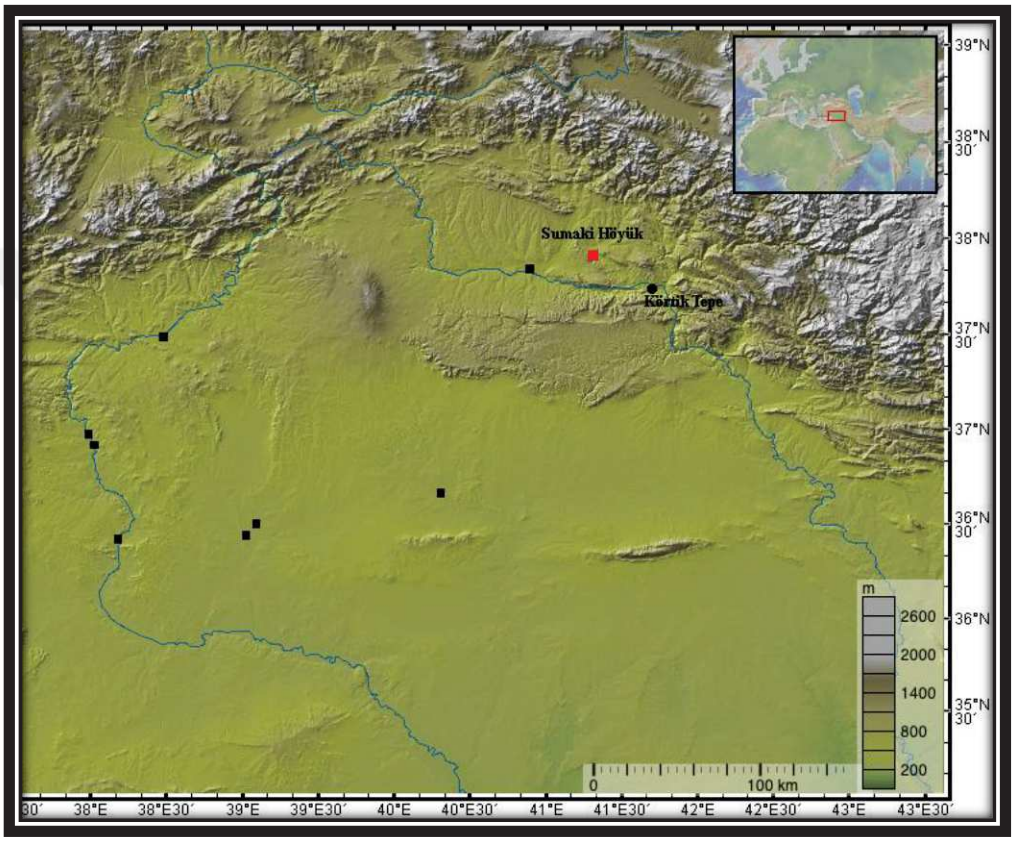
Grafik 3.18: Sumaki Höyük kemik aletlerinin evrelere göre dağılımı

TİP ↓	EVRE →		N1-N2	N3	N3-N4	N4	N4-N5	N5	N5-N6	N6	N7	X
1	1A		1	7		2	2					7
	1B		3	3	3	4	2				2	6
	1C		1		1							1
2	2A		6	5	2	11	3	4		3		13
	2B		2			4					1	
3			2	6		5	1	3		1	2	10
4			1	5	3	4						2
5	5A		3	20	1	19	1	4	1	1	5	19
	5B		1	1		2		1				2
6	6A	6A1	1	5	6	9		6		1	2	7
		6A2	6	6	1	3		3			3	6
		6A3				3		2			1	
		6A4	2	6	1	10	1	1		1	2	4
	6B		8	8	2	16		3		1	1	10
7			4	10	2	2	1	6		2	1	3
8	8A			2		2					2	2
	8B			2	1	2	1					
	8C		1									2
9				3		1		1	1	1		3
10			4	18	6	19		4	1	4	4	17
11			2	7	7	9	2	1			1	13

Tablo 3.1: Sumaki Höyük kemik aletlerinin tipolojik olarak evrelere göre dağılımı

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
KUZEY MEZOPOTAMYA'DAKİ BAZI NEOLİTİK YERLEŞMELERİN KEMİK ALET TOPLULUKLARI

4.1. Körtik Tepe

Harita 4.1: Körtik Tepe'nin Coğrafi Konumu

Diyarbakır ili, Bismil ilçesi, Ağıl köyüne bağlı Pınarbaşı mezrasında yer alan Körtik Tepe, 100x150 m'lik alanda 5 metrelik bir kültür dolgusuna sahiptir (Özkaya ve Coşkun, 2012:91). Dicle Nehri ve Batman Çayı'nın kesiştiği noktada yer alan yerleşme dönemin çeşitli ekonomik gereksinmelerine cevap veren ekolojik kaynakların bulunduğu bir konumdadır. 1989 yılında yapılan yüzey araştırmalarında saptanan yerleşim yeri, yüzeyde bulunan çanak çömlek parçalarının ön incelemesine dayanarak bir 'geç dönem' yerleşmesi olduğu kanısına varılmıştır. Fakat daha sonra 2000 yılında Diyarbakır Müzesi başkanlığı, Prof. Dr. Vecihi Özkaya'nın bilimsel danışmanlığında, Ilısu Barajı ve HES Projesi kapsamında yapılan kurtarma kazılarında Çanak-Çömleksiz Neolitik Dönem'e işaret eden buluntulara rastlanmıştır. Daha sonra yapılan, buluntulara ve C^{14} analizlerine dayanarak yerleşmenin MÖ 10 bin yılına kadar gittiği görülmüştür ve bu da PPNA'nın

erken evrelerine denk gelmektedir (Özkaya ve Coşkun, 2012: 91). Yerleşmedeki bu erken evre ile Ortaçağ tabakası arasında uzun bir zamansal boşluk söz konusudur. Yapılan stratigrafi çalışmalarına göre Körtik Tepe'de en az 7 farklı evrenin olduğu öngörülmektedir. Bu veriler ışığında yerleşmenin en erken seviyeleri Yakındoğu için Epi-Paleolitik Dönem sonlarına tarihlenmiştir (Kartal, 2012:475).

Phase (Evre)	Dating in Trench A 80 [calBC] (Tarihlendirme-MÖ)	Phase	Dating within Trench A 84 [calBC]
Phase I.2	9400 - 9320	Destruction level of Phase II (EvreII'ninTahrip Seviyesi)	9420 - 9335
Phase II	9500 - 9450		
Phase III	9540 - 9500	Phase III	9550 - 9500
Phase IV	9600 - 9540	Phase IV	9625 - 9580
Phase V-VI	9660 - 9600		

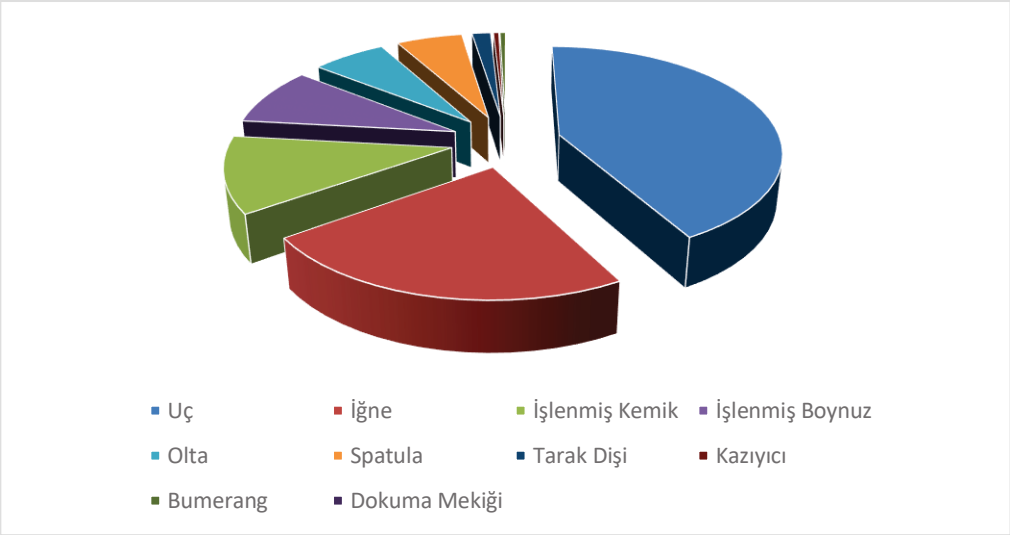
Tablo 4.1: Körtik Tepe C14 Tarihleri ve Stratigrafisi *(Benz vd., 2011: 92)*

C^{14} analizleri sonuçlarına göre Körtik Tepe, Dicle Havzası'nda bulunan en erken yerleşme olan Hallan Çemi ile Demirköy arasına tarihlenmektedir (Thissen, 2001: 316).

Yerleşmede yapılan arkeozoolojik çalışmalara göre yabani koyun/keçi türünün yoğun avlandığını, daha sonra geyik, sığır gibi hayvanların geldiği görülmektedir (Özkaya ve Coşkun 2012:100). Bunun dışında iri kuş kemikleri de sayıca fazladır. Ayrıca "Silah" grubundaki incelemeler ve değerlendirmeler avcılık faaliyetlerinin yoğunlukta olduğunu işaret etmektedir (Kartal, 2012: 486).

Körtik Tepe'de ele geçen kemik aletler üzerinde yapılan çalışmalarda aletlerin işlevinden daha çok estetiğe dikkat edildiği görülmüştür. 2016 yılında yapılan kazıda 656 adet kemik alet ele geçmiştir[1]. Ayrıntı tipolojik çalışmalarda kemik aletler 11 ana grupta incelenmiştir. Bu gruplardan en yoğunu 212 adet ile bız grubudur. Bunu, 186 uç, 103 iğne, 51 işlenmiş kemik, 39 işlenmiş boynuz, 28 olta, 25 spatula, 7 tarak dişi, 2 kazıyıcı, 2 bumerang ve 1 dokuma mekiği izlemektedir (Bulut, 2018: 250).

[1] Kaynakta kemik aletler 2016 yılı kazı sonuçları itibari ile ele alınmıştır (Bulut, 2018).

Grafik 4.1: Körtik Tepe'nin kemik aletlerinin tipolojik dağılımı

Bızlar bir çok Neolitik Dönem yerleşiminde olduğu gibi, Körtik Tepe'de de en büyük kemik alet grubunu oluşturmaktadır. Kemik alet grubunun %32'sini oluşturan bızlar tipolojik olarak çeşitlidir. Geniş gövdeli ve kısa bızlar daha çok sert maddeleri delmek için, uzun boylu ve ince bızlar daha narin maddelerle çalışmak için uygundur. Bızlar deri işçiliğinin yanı sıra hasır, sepet örgü yapımında da kullanılmıştır. Bu da bız formlarında görülen çeşitliliği açıklamaktadır (Bulut, 2018: 252).

Bızların çoğu epifiz tabanlıdır. 212 bızın 162'si epifiz tabanlıdır. Bunların 64'ü tam epifiz, 83'ü ise yarı epifiz tabalıdır. Tam epifiz tabanlı bızların 15 tanesi *Ulna* kemiğinden, 9 adeti diyafizden üretilmiştir. 41 bız ise, kırık veya tanımlanamadığı için, epifizi saptanamamıştır. Epifiz tabanlı bızların en büyüğü 14 cm uzunluğunda, 2.5 cm genişliğinde ve 1.4 cm kalınlığındadır. Hiçbir bızda kesme izi saptanmamıştır. 3 adet epifiz tabanlı bızda "Isıl İşlem" uygulaması gözlenmiştir. Bir bızın yüzeyinde zik-zag kazı bezeme vardır. (Bulut, 2018: 251)

Körtik Tepe'de sayıca ikinci sırada yer alan uçlar 186 adettir ve kemik aletlerin %29'unu oluşturur. 186 ucun 184 tanesi mızrak ucudur diğer ikisi ok ucu olarak tanımlanmıştır. Mızrak uçlarının 182'si tekil, ikisi kompozit uçtur. Tekil olanlar daha çok yay ile ok atımında kullanılırken, kompozit uçlar mızrak ucunda tercih edilmektedir. Kompozit uçlar, iki yanlarındaki oluklara obsidiyen, çakmaktaşı gibi dilgi/yongaların yerleştirilmesiyle kullanılmaktadır (Bulut, 2018: 257).

103 adet ve %16'lık oranla üçüncü büyük grubu oluşturan iğneler 2 ana grupta incelenmiştir. İğnelerin 100'ü delikli, üçü ise deliksiz iğne/çuvaldızdır. Bu iğnelerin 58'i tüm, 29'u ise sadece uç parçasıdır. İğnelerin ikisinin delik çapı 0.02 cm, diğerlerinin ise ortalama 0.01 cm'dir. 14 iğnenin delikleri her iki yüzeyden açılmıştır. 2 örnekte ise bir yüzeyden açılmıştır. Delik çaplarının küçüklüğü Körtik Tepe'de çok ince iplik veya bitki elyaflarının kullanıldığına işaret etmektedir (Bulut, 2018: 251).

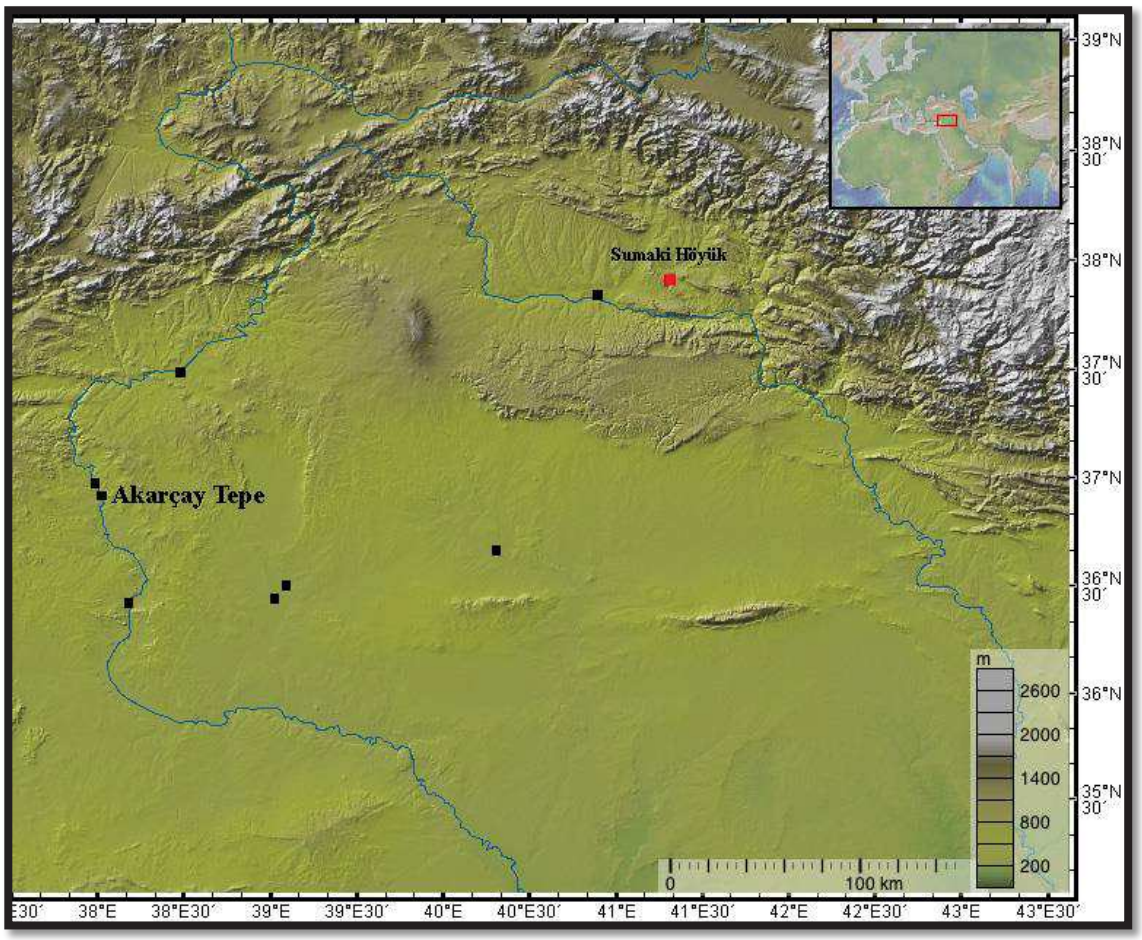
İşlenmiş boynuzlar ve işlenmiş kemikler, kemiğin kullanımına ilişkin herhangi bir fikir yürütülemeyen, çoğunlukla tüm bulunmayan, fakat üzerinde alet yapılmaya yönelik bir takım işlemler içeren kemik alet gruplarıdır. Körtik Tepe'de 51 adet işlenmiş kemik ile 39 işlenmiş boynuz tanımlanmıştır (Bulut, 2018: 262).

Oltalar ise 28 adet ile kemik alet grubunun %4'lük kısmını oluşturur. Bunların 4'ü düz olta (2'si boğumlu), 24 adeti ise kanca oltadır. Mızrak ve ok uçlarının oltalara göre sayıca üstünlüğü göz önünde bulundurulunca, tatlı su balıkçılığının kara avcılığına pek tercih edilmediği veya su ürünlerinin destek besin olduğu işaret ettiği öne sürülmektedir. Ancak, ağ/serpme gibi yöntemlerle yapılıp yapılmadığı saptanamadığından kesin bir şey söylemek zordur (Bulut, 2018: 267).

Spatulalar 25 adet ile %4 oranındadır. Bunların 4 tanesi spatula ucudur. Kalınlıkları en fazla 1.2 cm olan spatulaların 17'sinin distalinde, 4'ünün proximal kısmında kırık vardır. Spatula yapımında kaburga kemikleri tercih edilmiştir. Bir spatulada ısıl işlem izi vardır (Bulut, 2018: 269).

Bunların dışında Körtik Tepe'de, 2016 yılı kazılarında 7 tarak dişi, 2 kazıyıcı, 2 bumerang, bir dokuma mekiği tanımlanmıştır. Sonuç olarak, 2016 verilerine göre yerleşimde en çok kullanılan aletler; bızlar, uçlar ve iğnelerdir. İkinci derecede, işlenmiş kemikler ile işlenmiş boynuzlar, oltalar ve spatulalar, daha seyrek olarak da tarak, kazıyıcı, bumerang ve dokuma mekiği gelmektedir. Alet yapım tekniği olarak kesme, sürterek şekillendirme, aşındırma, kazıma, iki parçaya ayırma, oyma, delme, cilalama ve bezeme teknikleri/işlemleri kullanılmış olduğu belirtilmiştir (Bulut, 2018: 272).

4.2. Akarçay Tepe

Harita 4.2 : Akarçay Tepe'nin Coğrafi Konumu

Şanlıurfa ili, Birecik ilçesinin 25 km güneyinde, Akarçay köyü sınırları içerisinde bulunan Akarçay Tepe, Orta Fırat Havzası'nda önemli bir konuma sahiptir (Arimura vd., 2001: 181). Akarçay deresinin güneybatısındaki alüvyal bir ovada yer alan yerleşim, doğu-batı yönünde 350 m, kuzey-güney yönünde 150 m boyutlarında, denizden 355 m yükseklikte, arkeolojik dolgu kalınlığı 3 metre olan yayvan bir höyüktür. Yerleşimin dereye bakan kısmı hafif eğimlidir. Doğu-batı yönünde iki alçak koniye sahiptir (Balkan Atlı vd., 1999:64). Arkeobotanik çalışmalar yerleşimin tarih öncesi dönemlerde daha nemli ve bitki örtüsünün bugünkünden daha ağaçlık ve zengin olduğunu göstermektedir. Yerleşme alüvyal bir ovada yer aldığı için, tarıma son derece elverişli ve hayvan faunası oldukça zengindir (Balkan Atlı vd., 2002:297). Yerleşimin kuzeyinde, günümüzde büyük oranda kurumuş olan Su Deresi akmaktaydı. Bu dere yerleşimin yanından geçerek 2 km batıdaki Fırat Nehri'ne bağlanmaktadır (günümüzde Kargamış Baraj gölüne akmaktadır). Akarçay Tepe, Fırat Nehri yakınında, Mezopotamya ve Anadolu arasında köprü vazifesi

gören bir bölgede, çakmaktaşı, bazalt ve kireçtaşı kaynaklarına yakın bir konumdadır.

Akarçay Tepe'de 11 kültür tabakası saptanmıştır. En eski yerleşim MÖ 8. binyılın başlarındadır. 11-9 arasındaki tabakalar Orta PPNB'ye tarihlenmiştir. Höyüğün sadece doğu kesimde rastlanan bu evrelere kerpiç yapımı, taş duvar örme, hayvan evcilleştirme gibi bilgilerle gelen ilk yerleşimciler iskan etmişlerdir. Bu evrelerin en eskisi olan 11. Tabaka'da Izgara Planlı Yapılar görülmektedir. 10. ve 9. Tabakalar'da Izgara Planlı Yapılar'ın yerini dörtgen planlı yapılar alır. 8. ve 7. Tabakalar ile birlikte (Son PPNB) plan ve yapı malzemelerinin çeşitliliği artmış, tek mekanlı yapılar, çok mekanlı/Hücre Planlı Yapılar ile taş temelli kerpiç duvarlı yapılar ortaya çıkmıştır. Bu evrelerde yapılarda belli bir düzen, ortak kullanım alanı olduğu düşünülen geniş alanlar vardır. 6. Tabaka'da Hücre Planlı Yapılar'ın benzer özellikleri devam eder ve bu tabaka Final PPNB'ye tarihlenir. 5-3 arasındaki tabakalar çok odalı yapıların da bulunduğu PPNB-PN geçiş evreleri olarak kabul edilir. 1. ve 2. Tabakalar ise 7. binyılın sonlarına tarihlenen PN tabakalarıdır (Özbaşaran-Molist 2007:182).

EVRE	AÇMA	GÖ	MÖ (cal.)	Lab. no	ÖRNEK TÜRÜ
I	19 K	7280±50	6225–6015/6080	Beta 138585	charcoal (AMS)
II	20 M	7470±80	6455–6200/6375	Beta 138582	charcoal
III	20 N	7970±120	7185–6515/7020	Beta 138586	charcoal
IV	20 P	8390±110	7595–7145/7750	Beta 138583	charcoal
V	27 U	8750±40	7940–7610/7750	Beta 138584	charcoal (AMS)
VI					

Tablo 4.2: Akarçay Tepe evrelerinin C^{14} tarihleri (Balkan Atlı vd., 2002:289, Tablo:2).

EVRE	DÖNEM	DOĞU ALANI	20 AÇMALARI	BATI ALANI
	Yüzey	1	1	1
	Kalkolitik Dönem Çukurları	-	-	2
I-II	Çanak Çömlekli Neolitik	2	2–6	3–5
III	Geçiş Dönemi	3–5?	7–10	6–7
IV	Final PPNB	6	11–23	-
V	Son PPNB	7–8		-
VI	Orta PPNB	9–12		-

Tablo 4.3: Akarçay Tepe tabakalanma düzeni (Bozbay, 2009:35, Tablo:2)

Akarçay Tepe'de 265 tane kemik alet bulunmuştur. Kemik aletlerin bir kısmı tüm, bir kısmı ise aletin bir bölümüne ait parçalardır. Kemik alet yapımında daha çok orta ve büyük boy memeliler ile küçükbaş evcil koyun veya keçi kemiklerinden yararlanılmıştır. Sadece bir tane ceylan türüne ait ön bacak kemiği saptanmıştır. Aletler daha çok genç hayvanların kemiklerinden yapılmıştır.

En erken tabakalardan itibaren kemik alet kullanımı görülmektedir. Sayıca farklılıklar olsa da her tabakada kemik alet bulunmuştur. En eski tabakalarda (11-9) sadece bız ve iğne gibi delicilere rastlanırken geç tabakalara doğru hem sayı hem de kemik alet çeşidi artmıştır. En yoğun kemik alete 3. ve 5. tabakalarda rastlanmıştır. PN evresinde, diğer küçük buluntulara göre kemik buluntu sayısında gözle görülür bir artış vardır.

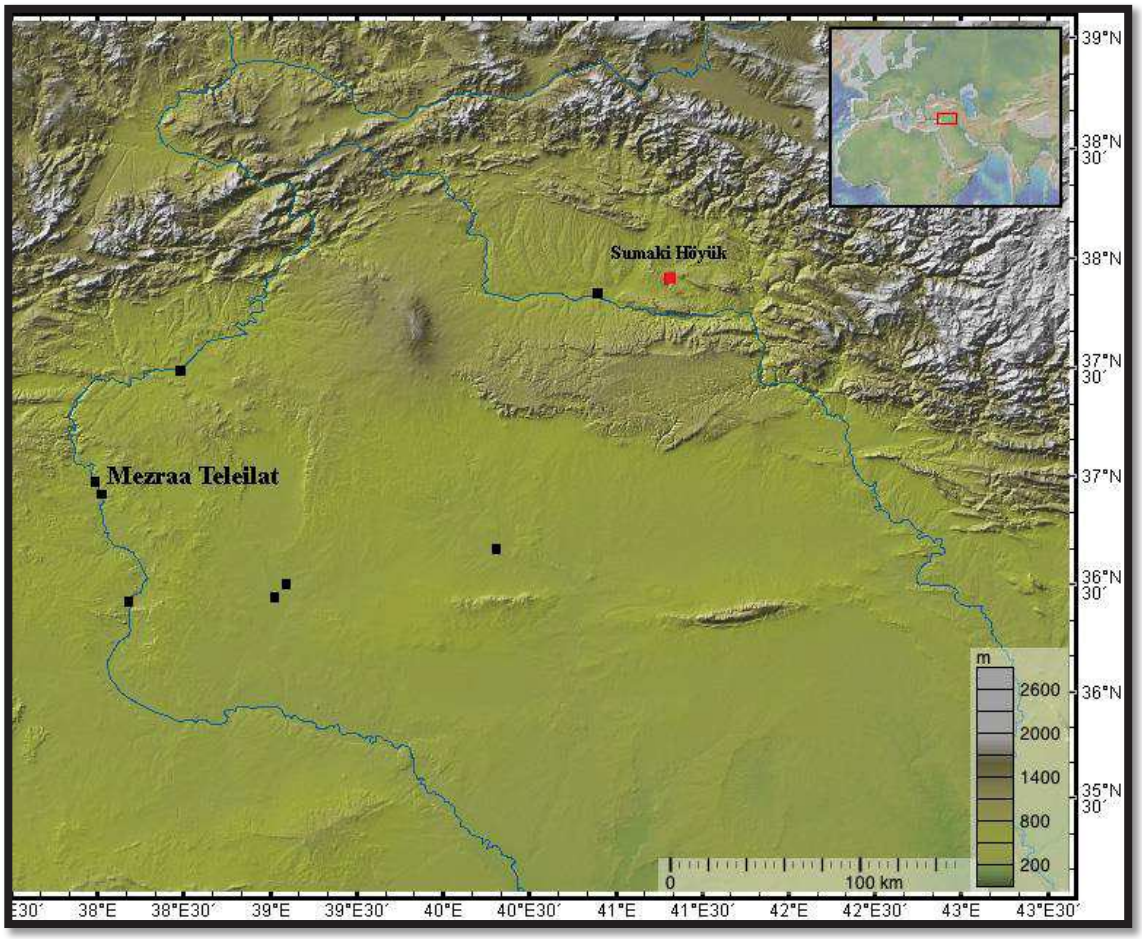
Yerleşmede bulunan 265 tane kemik aletin 176 tanesini bız ve deliciler oluşturur. Bu da yerleşmede, diğer eş zamanlı yerleşmelerdeki gibi, bız ve delicilerin yoğun kullanıldığını göstermektedir. Bunların dışında 11 adet iğne, 10 adet spatula, 9 adet kanca biçimli alet ile 6 adet boncuk bulunmuştur[2] (Bozbay, 2009:82).

[2] Sadece Akarçay Tepe'de boncuk kemik alet grubunda değerlendirilmiştir.

	DOĞU	BATI	20 T	TOPLAM
YÜZEY	8	3	10	21
KALKOLİTİK ÇUKUR		9		9
26–27 S-T (?)	10			10
2. TAB (PN)		19	20	39
3–5. TAB (GEÇİŞ)	31	24	39	94
28 X (?)	2			2
6. TAB (FİNAL PPNB)	2			2
7–8. TAB (SON PPNB)	59		3	62
9–12. TAB (ORTA PPNB)	21		5	26
TOPLAM	133	55	77	265

Tablo 4.4: Akarçay Tepe kemik aletlerin tabakalara göre dağılımı **(**Bozbay, 2009:82**,** Tablo:3)

4.3. Mezraa Teleilat

Harita 4.3: Mezraa Teleilat'ın Coğrafi Konumu

Şanlıurfa ili, Birecik ilçesinin 7 km güneyinde bulunan Mezraa beldesinde bulunan Mezraa Teleilat, denizden 310 metre yükseklikte, 7 hektar alana yayılan, 320 m kuzey-güney, 190 m doğu batı yönünde uzanan bir yerleşimdir (Çelik, 2005: 81). Höyük, Guillermo Algaze başkanlığında, 1987 yılında Birecik ve Karkamış barajlarının suları altında kalacak yerlerin saptanmasına yönelik çalışmalarda keşfedilmiştir (Çelik, 2005: 81). Mezraa Teleilat'da 5 ayrı kültür tabakası tespit edilmiştir:

Evre I Demir Çağı

IA:Pers-Akamenid

IB:Yeni-Babil

IC:Erken Demir Çağı

Evre II: Çanak-Çömlekli Neolitik

IIA:Geç Neolitik (uzun evler)

IIAI:Halaf ve Sonrası

IIA2:Proto-Halaf

IIB: Orta Neolitik-Hassuna İlişkili

IIB1: Impresso - Kırmızı Astarlı Mallar

IIB2: Impresso - Erken Boyalı Mallar

IIB3: Yalın, Taşçık Katkılı Mallar

IIC: Proto-Hassuna, Erken Neolitik (Koridorlu evler)

IIC1: Bitkisel Katkılı Mallar

IIC2: Kaba Bitkisel Katkılı Mallar

Evre III: PPN-PN Geçiş Evresi

IIIA: Koyu Yüzlü Açkılı Mallar (KYAM)

IIIB: Çanak-Çömleksiz Neolitik

Evre IV: Geç PPNB (Kerpiç ve taş mimari)

Evre V: PPNB

(Özdoğan, 2011a; 230)

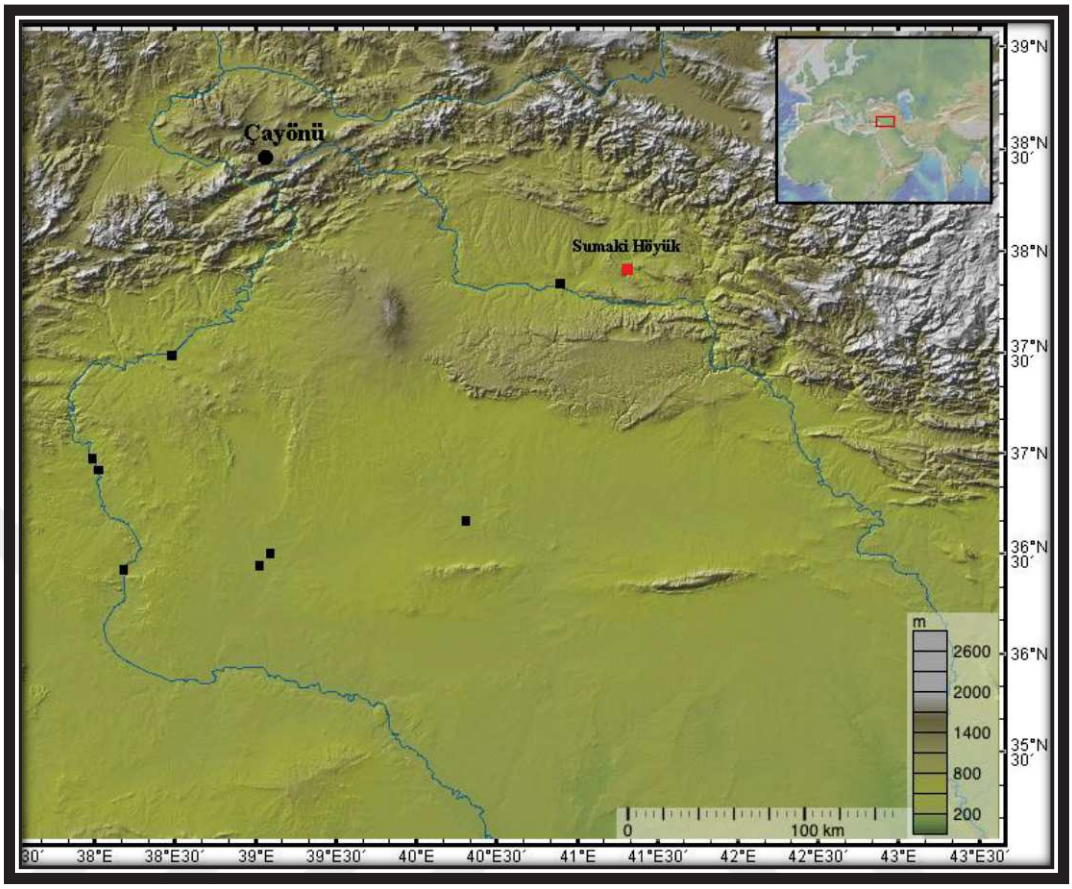
En uzun iskan edilen dönem Neolitik Dönem'dir. MÖ 8. binlerden MÖ 5500'lü yıllara kadar kesintisiz iskan vardır (Ülger, 2007:93). PN ve PPN geçişini yansıtan az sayıda yerleşmeden biri olan Mezraa Teleilat ilk çanak çömleğin gelişim sürecini tabakalanmış olarak yansıtmaktadır (Güldoğan, 2008: 155).

Geçiş Evresi olarak tanımlanan 3. evrede, küllü katman ve dal örgü gibi hafif yapıları yansıtan bir mimari görülmektedir. 3. evre ile 4. evre her ne kadar birbirine geçmiş olsa da buluntu topluluğu arasında önemli farklar göze çarpar. Bu evrelerde yontmataş alet geleneğinin sürekliliği gibi kültürel devamlılık göstergelerinin, bahsedilen kültürel geçişin sanıldığı kadar basit olarak açıklanamayacağını işaret etmektedir (Özdoğan, 2007a: 191). Yerleşmede rastlanan ilk çanak çömlek örneklerinin KYAM'a benzemesi ve bunların teknik açıdan çok gelişkin olmaları, bu malzemelerin başka bir bölgeden ithal edildiğini ve Çanak-Çömlekli Neolitik Dönem'in başlangıcının Yakındoğu'nun yer bölgesinde aynı olmadığına işaret eder (Özdoğan, 2007b: 450).

Mezraa-Teleilat'ın incelenen kemik alet topluluğu 330 parçadan oluşmaktadır. Bunların ayrıntılı analizi henüz yapılmamıştır. İlk yapılan incelemelere göre, kemik aletlerde daha çok koyun-keçi ve ceylan türlerinin kemiklerinden yararlanılmıştır. Ön çalışmalarda iğne, çuvaldız ve kemer tokaları tanımlanmıştır (İlgezdi, 2008: 167). Bu bilgilerin dışında bızların, delikli iğnelerin ve balık oltalarının sıklıkla ele geçtiği de ifade edilmektedir (Özdoğan, 2011b: 207 - 255).

IV. Evrede iyi işçilik gösteren iğne ve bızların varlığından bahsedilmektedir (Özdoğan, 2011b: 246).

4.4. Çayönü Tepesi

Harita 4.4: Çayönü Tepesi'nin Coğrafi Konumu

Diyarbakır ili, Ergani ilçesinin 7 km güneybatısında bulunan Çayönü, Dicle Nehri'nin bir kolu olan Boğazçay'ın kuzey kesiminde yer alır. 832 metre denizden yüksekliği, 4.50 ila 6.50 m arasında kültür dolgusu vardır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bir dağ eşiği ovasında yer alan Çayönü, Mezopotamya, Anadolu ve Zagros Bölgeleri içinde en geniş kazılmış PPN yerleşimlerinden biridir (Erim-Özdoğan, 2011: 58).

Ergani ovasının Neolitik Dönem ve öncesinde de avcı toplayıcı topluluklar için son derece müsait olduğu bilinmektedir (Sagona ve Zimansky, 2015: 48). Söz konusu dönemde bölgenin geniş meşe ormanları yer aldığı için yabani sığır, koyun ve keçinin yaşadığı, yabani bitkiler ve yaşam kaynakları açısından son derece elverişli olduğu düşünülmektedir. Çayönü'nde kazılmış geniş alanları ve yapı katmanlarıyla Anadolu'da Çanak-Çömleksiz Neolitik Dönem'e ait bir yerleşimin en kapsamlı görüntüsünü yansıtmaktadır (Sagona ve Zimansky, 2015: 49).

Tabakalanma ve C_{14} tarihlendirme çalışmaları sonucunda Çayönü'nün Neolitik Evreleri şu şekilde sıralanmıştır:

EVRE	Yak. Tarih. (MÖ)
Çukur Barınaklar	10.200-9400/PPNA
İlk Izgara Planlı Yapılar	9400-9200/PPNA
Son Izgara Planlı Yapılar	9200-9100/İlk PPNB
Kanallı Yapılar	9100-9000/İlk PPNB
Taş Döşemeli Yapılar	9000-8600/Orta PPNB
Hücre Planlı Yapılar	8600-8300/Son PPNB
Geniş Odalı Yapılar	8300-8000/PPNC

Tablo 4.5: Çayönü Tepesi'nin Evreleri ve Tarihlemeleri (Erim-Özdoğan, 2006:63)

Çayönü'nün, farklı coğrafi özelliklere sahip bölgelerin kesişme noktasında bulunması sosyal ve ekonomik açıdan diğer bölgelerle etkileşim sağlamıştır. Yerleşmenin ilk evrelerinin Kuzey Zagros özellikleri taşıdığı bilinmektedir. Bingöl yataklarından obsidyen getirmeleri ve Akdeniz kabuklularının bulunması bu etkileşimi doğrular. Çayönü bölgede bir anahtar yerleşme konumundadır. Gerek mimarisi gerek buluntularıyla, kültür basamaklarının kesintisiz izlenmesiyle Neolitik Dönem'in problemlerine ışık tutmuştur (Erim Özdoğan, 2007: 424)

Çayönü Tepesi'nde kemik aletler tipolojik olarak 8 ana grupta incelenmiştir. Bunlar; İp delikli aletler, Saplar, Keskiler, Uzun ve yassı aletler, Delici aletler, Dikiş aletleri, İşlevi saptanamayan boynuzlar ile Diğer çeşitli aletlerdir (Efe, 1986:21).

İp delikli aletler, kendi içinde tipolojik farklılıklar göstermesine karşın ortak özellik olarak baş kısmına veya kenarlara yakın bir veya birden fazla iki taraftan da açılmış delik barındırmaları ve bu deliklerin olduğu kısımdaki ip izledir. Bu aletlerden tüm veya kırık 88 adet[4] bulunmuştur. Çoğu (51 adet), Hücre Planlı Yapılar evresinde bulunmuştur.

Resim 4.1: Çayönü "İp Delikli Alet" örnekleri

Saplar uçları yuvalı uzun saplar, doğal kanallı silindirik saplar, arka yuvalarına vurulmak suretiyle kullanılan yuvalı saplar, uzunlamasına yivli saplar olarak beş alt grupta tanımlanmıştır. Çayönü'ndeki sapların çoğu geyik boynuzundan şekillendirilmiştir ve toplam 91 adettir (Efe, 1986: 289-290).

Keskiler; dar ağızlı ve geniş ağızlı olmak üzere iki alt grupta incelenmiş ve toplam 85 adettir. Tipolojik olarak, keskilerde bazı farklılıklar görülmektedir. Bazı keskilerde eklem yeri doğal bırakılmış , bazılarında ise geyik boynuzundan ve kemikten dikine yonga alınarak yapılmıştır.

Resim 4.2: Çayönü "Keski" örneği

Uzun ve yassı kemik alet grubunda bıçaklar, keskin kenarlı spatula ve küt kenarlı spatulalar bulunmaktadır. Bu aletler kaburga kemiklerinden yapılıp genellikle ortadaki süngerimsi dokudan ikiye ayırmak suretiyle şekillendirilir, uç kısımları kısmen yuvarlatılır veya bazı örneklerde sivriltilir. Bu grup 452 adet ile sayıca yoğun olan gruplardandır.*

Resim 4.3: Çayönü "Kör kenarlı Spatula" örneği

Bızlar, delgiler, zımbalar ve dikiş aletleri "Deliciler" ana grubunun içinde değerlendirilmiştir. Bızlar; doğal kanallı, ince, dirsek ve baldır kemiğinden, boynuzdan ve kıymık bızlar olmak üzerinde beş alt grupta incelenmiş. Bızlar toplam 184 adet olmakla beraber 67 adet ile kıymık bızların yoğunlukta olduğu gözlemlenmektedir. Delgiler (26) ve zımbalar (20) bızlardan çok daha az ele geçmiştir. Dikiş aletleri, iğneler ve çuvaldızlar olarak kendi içinde gözlerinin biçimine göre ayrılmıştır. Toplam 188 adettir.

Resim 4.4: Çayönü "Delgi ve zımba" örnekleri

Resim 4.5: Çayönü Bız örnekleri

Bunların dışında işlevi saptanamamış boynuzlar olarak belirtilmiş, üzerinde kullanım izleri bulunan fakat tam olarak işlevi bilinmeyen 74 adet geyik boynuzu ele geçmiştir. Sumaki Höyük'te yoğun olarak rastladığımız "Kertikli Kemikler" Çayönü'nde 7 adet bulunmuştur[3].

[3] Doç.Dr. Aslı-Erim Özdoğan ile yüzyüze görüşme (2018).
[4] Veriler Turan Efe'nin doktora tezine (1986) aittir. Bu veriler daha sonra güncellenmiştir.

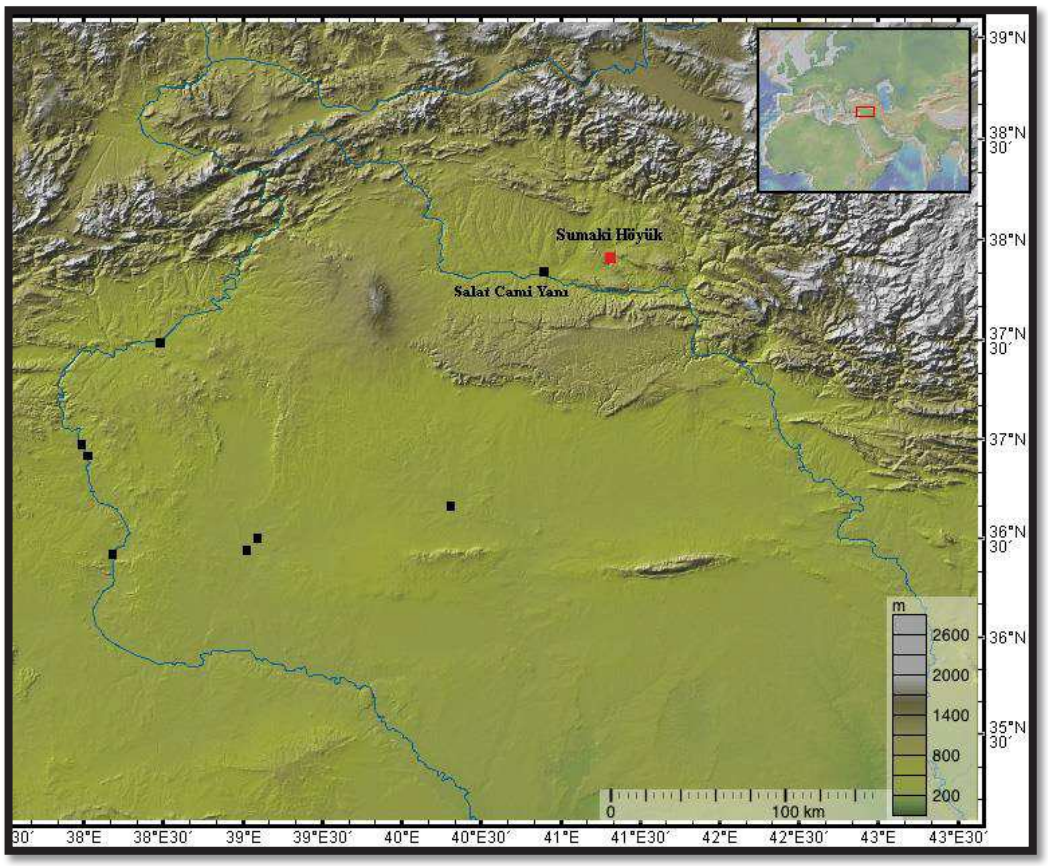
Resim 4.6: Çayönü "Boynuz Alet" örnekleri

Resim 4.7: Çayönü "Kertikli Alet" örneği

Genel olarak baktığımızda, Çayönü kemik aletleri estetikten çok işlevselliği ile öne çıkmaktadır. Alet çeşitliliğinin çokluğu ve sayısının niceliği bunu göstermektedir. Çalışmalarda alet yapımında kullanılan kemikler %54 ile geyik/ceylan, %20 koyun/keçi, %11 sığır, %10 domuz, %.3,7 tavşan-tilki, %1'de at kemiğidir. Bu hayvanların %62 oranında tarak kemiği, %11 dirsek kemiği, %10 baldır kemiği, %9 döner kemik, %3,4 uyluk kemiği, %3,3 kaval kemiği , %0,7'si ise kol kemiğinden yararlanılmıştır.

4.5. Salat Cami Yanı

Harita 4.5: Salat Cami Yanı'nın Coğrafi Konumu

Diyarbakır ili, Bismil ilçesinin yaklaşık 20 km doğusunda olan yerleşim, Dicle'nin bir kolu olan Salat Çayı'nın sol terasında yer almaktadır. İlk olarak G. Algaze tarafından yapılan yüzey araştırmalarında tespit edilen yerleşim daha sonra Ilısu Barajı ve HES Projesi kapsamında Yutaka Mikaye başkanlığındaki bir ekip tarafından 2003 yılından tekrar incelenmiş ve 2004 - 2009 yılları arasında 5 mevsim kazılmıştır.

Modern köy yapıları altında kalan yerleşmenin, yaklaşık 2 hektarlık bir alan kapladığı öngörülmektedir. Neolitik Dönem tabakaları Demir Çağ ve İslami Dönem'e ait çok sayıda çukur tarafından oldukça tahrip edilmiştir. Yerleşmenin arkeolojik dolgusunun kalınlığı 4,50 metredir. Saptanan 12 Neolitik Tabaka üç evreye ayrılarak incelenmiştir:

Neolitik Çağ 3. Evre Tabaka 1-2

Neolitik Çağ 2. Evre Tabaka 3-7

Neolitik Çağ 1. Evre Tabaka 8-12 (Ana toprak) (Miyake, 2011:130)

Turuncu renkli ve kireçtaşı tanecikli ana toprakta yer yer çukur ve çöküntüler vardır (Miyake 2008:285). Malzemeler üzerinde yapılan incelemelere göre 3. Evre Kuzey

Mezopotamya'nın Proto-Hassuna Dönemi malzemeleriyle oldukça benzerlik göstermektedir. 1. ve 2. Evrenin ise Proto-Hassuna Döneminden daha eski olduğu kesinlik kazanmıştır. Salat Camii Yanı'nın Çanak Çömlekli Neolitik Dönemin başlarını oldukça iyi temsil ettiği öngörülmektedir (Miyake 2008:211-212).

Hayvan kemikleri üzerinde yapılan çalışmalarda bölgede yaşayan hayvanlardan en çok yararlanılan türün %49 gibi yüksek bir oranda domuz olduğu görülmüştür. Bu sayıyı %27 ile koyun-keçi, %20 ile sığır türleri takip etmektedir. Kemik alet yapımında üst evrelere gidildikçe domuz kemiği oranı azalmakta koyun-keçi türüne ait kemikler ise yaygınlaşmaktadır (Miyake 2011: 287).

Salat Cami Yanı yerleşmesinin kemik alet grubuna baktığımızda spatulaların yoğunluğu göze çarpmaktadır. Zik-zak çizgi bezemeli, yuvarlak delikli, nokta bezemeli, hayvanın kaburga kemiğinden yapılmış spatulalar oldukça yaygındır ve iyi işçilik göstermektedir (bkz. Resim 4.8). Bu aletler form olarak Sumaki Höyük'deki "Yassı bız"ı andırmaktadır.

Resim 4.8: Salat Cami Yanı bezemeli spatula örneği
(http://rcwasia.hass.tsukuba.ac.jp/scy/research/smallfinds.html)

Spatulalar dışında yaygın olarak görülen form bız ve delicilerdir. Bızların biçim olarak Sumaki Höyük'te "Doğal Kanallı Bız" olarak tanımladığımız proximal kısımlarının doğal bırakıldığı yarı-epifiz örneklerdendir (bkz. Resim 4.9).

Resim 4.9: Salat Cami Yanı bız örneği
(http://rcwasia.hass.tsukuba.ac.jp/scy/research/smallfinds.html)

Bunların dışında yayınlanan örneklerde *Ovis* (koyun-keçi) türüne ait kaburga kemiklerinden yapılmış sivri uçlu yalın spatulalar da mevcuttur (bkz. Resim 4.10). Bu aletler Sumaki Höyük'deki spatula örneklerine göre uç kısımları oldukça sivriltilmiş durumdadır.

Resim 4.10: Salat Cami Yanı spatula örneği
(http://rcwasia.hass.tsukuba.ac.jp/scy/research/smallfinds.html)

Sumaki'de oldukça sık görülen "Kertikli Kürek Kemikleri"ne Salat Cami Yanı'nda da rastlanmıştır. Görülen örnekte (bkz. Resim 4.11) muhtemelen koyun-keçiye ait bir

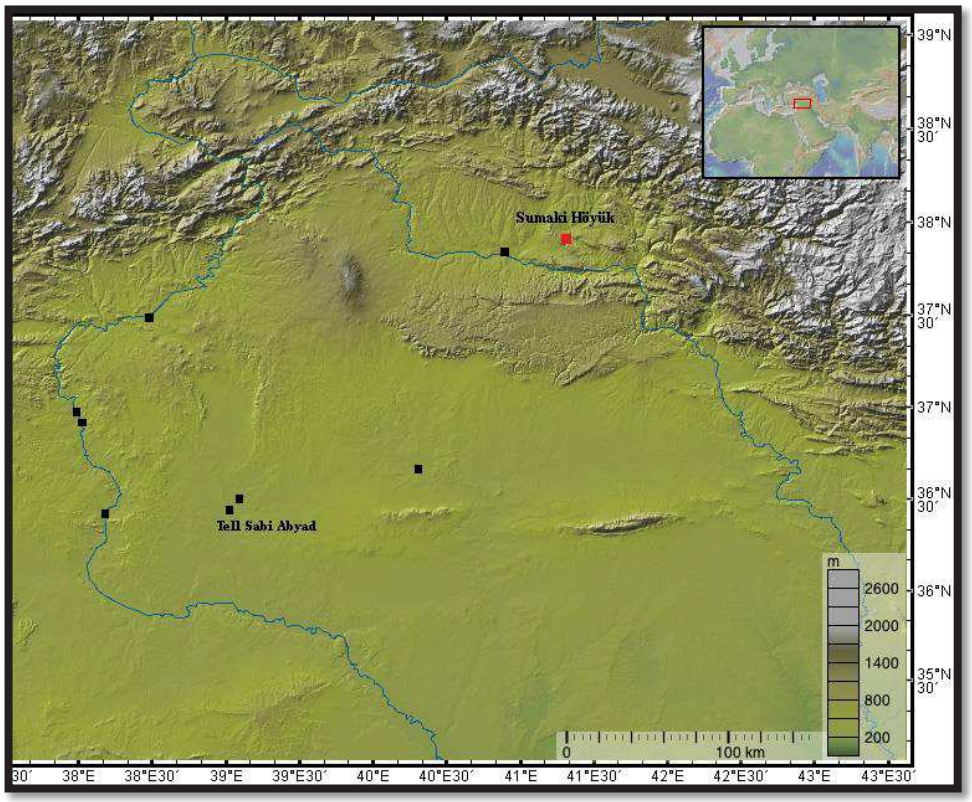
kürek kemiğinin sağ kenarına atılmış olan kertikler mevcuttur. Bu kertikler tıpkı Sumaki Höyük'deki çoğu örnekte olduğu gibi aralıkları ve derinlikleri düzensiz ince tabakası zarar görmüş ve proximal kısımdaki kertikler daha kenarda, distal kısımdaki kertikler daha yüzeydedir.

Elde edilebilen kaynaklarda Salat Cami Yanı'nın kemik aletleri hakkında sayısal, istatistiksel ve evrelere göre dağılım hakkında bir veri bulunamamıştır.

Resim 4.11: Salat Cami Yanı kertikli kemik alet örneği
(http://rcwasia.hass.tsukuba.ac.jp/scy/research/smallfinds.html)

4.6. Tell Sabi Abyad

Harita 4.6: Tell Sabi Abyad'ın Coğrafi Konumu

Suriye'nin Rakka kentinin 80 km kuzeyinde bulunan Sabi Abyad Tepesi Türkiye sınırına yakındır. Yaklaşık 5 hektarlık alanı kaplayan höyük 10 metre yüksekliktedir. Höyükte 1986-2010 yılları arasında yapılan çalışmalarda M.Ö. 7100-5500 arasına tarihlenen bir Neolitik sıra düzeni ortaya çıkarılmıştır. Birbirinin üstüne inşa edilmiş bu yerleşimlerden her biri yaklaşık 1200 ila 2000 m^2 arasında değişen yerleşim alanlarıdır. Yerleşmelerdeki yapıların sayısı 2-14 birbirinden bağımsız kerpiç yapılardan oluşmaktadır. Bu evlerde yaşayan Neolitik köy toplumunun birbiri ile akrabalık ilişkisi içinde birkaç düzine insan olduğu ileri sürülmektedir (Akkermans, 2019: 48).

Yerleşimin en erken evreleri, her biri birer metre yükseklikte olan platformlar üzerine inşa edilmiş, simetrik, üç bölümlü yapılar ile temsil edilmektedir. Bu yapılar ve platformlar büyük kil levhalar kullanılarak inşa edilmiştir. Yapılar üç sıra dar odalardan ve küçük bir bölmeden oluşur. M.Ö. 6700 civarında yerleşimde mimari değişim gözlenmektedir. Bu dönemde, erken evrelerdeki karakteristik özellik olan platform kullanımının giderek

azaldığı daha özensiz ve gelişigüzel yapılar inşa edildiği gözlemlenmektedir. Dikdörtgen planlı evlerin görüldüğü bu dönemde evler arasında küçük geçitler vardır. Bu yapılara ek olarak, çapları 3 ila 5 metre arasında yuvarlak mimarinin de ortaya çıktığı görülmektedir. Yine de bu yapıların sayısı başlangıçta azdır. M.Ö. 6500-6200 arasındaki dönemde çok sayıda küçüklü büyüklü tek odalı veya çok odalı dikdörtgen yapı ile sadece bir tane yuvarlak planlı yapı vardır. Bu yuvarlak planlı yapının belirli bir işlevi olduğu düşünülmektedir fakat işlevi tam tespit edilememiştir. Erken dönemdeki yuvarlak planlı yapıların içindeki gömütler bu yapının ölü uygulamaları ile ilgili olabileceğini işaret etmektedir. M.Ö. 6200 sonrasında bu yuvarlak planlı yapılar konut olarak kullanılmıştır, ve tüm evrelerde dikdörtgen yapılarla ilişkilidir (Akkermans, 2019: 53).

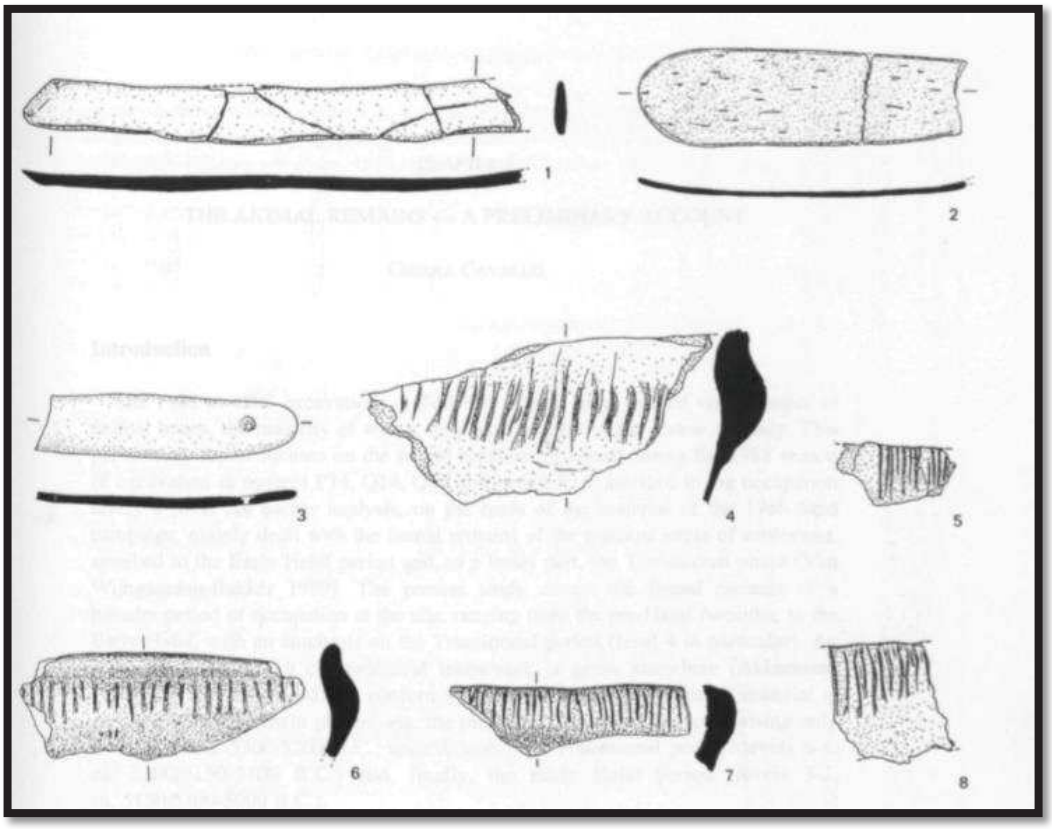
Sabi Abyad'ın Neolitik Dönem evrelerinde 124 adet kemik alet ele geçmiştir. Bu kemik aletler içinde sayıca en göze çarpanlar 94 adet ile bız ve iğnelerdir. Bu deliciler genellikle koyun ve keçi türünün *Metapodial*, *Tibia*, *Metacarpal* ve *Metatarsal* kemiklerinden yapılmıştır ve çoğunlukla epifiz tabanlıdır. 5.7 - 15.3 cm uzunluğunda, 1 - 2.7 cm genişliğindedirler. Bu delici aletlerin büyük bir bölümü (52 adet) "Burnt Village" diye adlandırılan evrede II. Yapı, 6. Oda ile I. Yapı 3. alanda bulunmuştur. 5. tabakada fırınların içinde ve çevresindeki dolgularda da çok sayıda delici alet bulunmuştur.

13 adet ile az sayıda ele geçen spatulaların neredeyse hepsi kırıktır. Spatulaların 6 tanesi "Burnt Village"dan gelmiştir. Tümlenebilen tek spatuladan alınan ölçüler 11.5 cm uzunluk, 1.5 cm genişlik, 0.4 cm kalınlıktır. Spatulaların hepsi büyük memelilerden alınan kaburga kemiğinden yapılmıştır, işlenen kısımlarının ucu düz, hafif yuvarlanmış veya sivridir.

Yine az sayıda ele geçen bir diğer grup saplardır. Uzun bacak kemiğinden ucu eğik şekilde kesilerek yapılmışlardır. Sapların uçları kullanımdan dolayı oldukça parlaktır. Aletler 11.5-18.3 cm uzunluğunda ve 1.3-1.6 cm çapındadır. Saplar genellikle 4-5 ve 6. tabakalardan ele geçmiştir.

Sabi Abyad'da 6 adet de "Kertikli Kemik Alet" bulunmuştur (bkz: Resim 4.12). Bu kertikli aletlerin 4 tanesi *radius* kemiklerinden, 2 tanesi ise büyük bir memelinin kürek kemiğinden yapılmıştır. Kertikler uzun kenarlardan biri boyunca veya kemiğin orta kısmındadır. Bu kertikler, 1.1 ila 1.5 cm uzunluğunda ve birbirine çok yakın, fakat eşit aralıklı değildir. Bu aletler 8. tabakada 3 tane, diğerleri 6. tabakanın II, IV ve XII

evrelerinde bulunmuştur. Benzer bir örnek ise Erken Halaf seviyesindedir (Akkermans, 1989: 287).

Resim 4.12: Tell Sabi Abyad Spatula ve Kertikli Alet Örnekleri (Akkermans, 1996: 173, fig. 8.13)

SONUÇ

Bu çalışmada Sumaki Höyük'ün Neolitik Döneme, C_{14} verilerine göre MÖ 7134-6173 tarihleri arasına tarihlenen N7 - N1 evrelerinde bulunan toplam 553 adet kemik alet incelenmiş ve tipolojik olarak ayrılmıştır. Sumaki Höyük'te kemik alet yapımında en çok koyun/keçi gibi küçükbaş hayvanların kemiklerinin tercih edilmiştir. Bu sıralamayı büyükbaş hayvanlar, sığır, geyik ve domuz izler. Ön arkeozoolojik çalışmalara göre bu hayvanlara Sumaki Höyük'ün hayvan faunasında sıkça rastlanmaktadır. Büyükbaş hayvanların kemikleri daha çok keski, spatula, delgi gibi görece daha kuvvet uygulanması gereken işlerde kullanılan aletlerin yapımında tercih edilmiştir. Küçükbaş hayvanların kemikleri ise tüm alet gruplarının üretiminde kullanılmıştır. Kemik alet üretim sürecindeki yapım aşamalarında yarma/dilme, yontma ve sürterek şekillendirme işlemleri uygulanmıştır. Kemik aletlerin hemen hemen hepsinde hem yapım aşamalarında sürterek şekillendirme işlemi sırasında hem de kullanım sürecinde oluşan parlaklık vardır. Elimizdeki yapım artıklarının sayısı 42'dir (Tip 10). Her ne kadar kazılarda kemik alet işliği olarak tanımlanabilecek bir yer saptanmamışsa da yapım artıklarının varlığı kemik aletlerin bir çoğunun yerleşmede üretildiğine işaret etmektedir. Çok sayıda Tanımlanamayan kemik alet (Tip 11) parçalarının bir bölümü ıskartaya çıkmış ya da tekrar işlenmek üzere ayrılmış parçalar da olabilir. Bu grupta yer alan iki tane yuvarlak ince 80 gr ağırlığındaki nesnelerin işlevi anlaşılmamakla birlikte gergi sisteminin bir parçası olabilecekleri öngörülmektedir.

Kemik aletlerin evrelere göre dağılımına baktığımızda, N3 ve N4 tabakalarında hem çeşit hem de miktar olarak bir yoğunluk göze çarpar (Grafik: 3.18). Kısaca, aşağı yukarı bütün alet gruplarında benzer bir dağılım söz konusudur. Ancak, tam tabakalanmaya bağlanamayan kemik aletin de sayıca az olmadığını belirtmek gerekmektedir.

Tipolojik çalışmada kemik aletler saplar, spatulalar, keskiler, açkı aletleri, kertikli aletler, delici aletler, dokuma aletleri, dikiş aletleri, boynuz aletler, yapım artıkları ve tanımlanamayan aletler olarak 11 ana grupta (Tip 1- Tip 11) incelenmiştir. Bızlar ve delgiler delici aletlerde, iğneler, çuvaldızlar ve mekikler dikiş aletleri grubunda değerlendirilmiştir.

Sumaki Höyük kemik alet grupları içinde en yüksek sayı delici aletler (Tip 6) grubundadır. En fazla çeşitlilik de bu gruptadır. Bızlar hakim tiptir. Bızların çoğunun elimizde sadece uç parçaları vardır, tüm parça sayısının azlığından dolayı sağlıklı bir epifiz/diyafiz taban ayrımı yapılamamıştır (Grafik: 3.9). Bız yapımında genellikle hayvanın uzun bacak kemikleri ve ayak tarak kemikleri tercih edilmiştir ve üretiminde estetikten çok işlevselliğe önem verilmiştir. Dört ayrı alt tipte incelenen bızların 6A1 tipi en yaygınıdır (Grafik: 3.10). Bızların evrelere göre dağılımında özellikle N4 Evresi'ndeki yoğunluk göze çarpar (Grafik: 3.11). Dikiş aletleri grubundaki (Tip 8) iğne, çuvaldız ve mekiklerin sayısı çok değildir. İğne ve çuvaldız yapımında küçükbaş dışında büyükbaş hayvanın bacak kemiği de tercih edilmiştir. Spatulalar tipolojik olarak kör kenarlı ve keskin kenarlı olarak iki alt gruba (Tip 2A-B) ayrılmıştır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kaburga kemiğinden yapılan spatulalarda, Salat Cami Yanı'ndaki spatular gibi estetik kaygı taşımamaktadır. Sadece bir örnekte kazı bezeme vardır (Bkz: Kat. 025). Sumaki Höyük'deki sapların (Tip 1A-B) çoğu memeli hayvanların uzun bacak kemiklerinden yapılmıştır. Geyik boynuzundan (antler) saplar (Tip 1C) nadirdir. İşlevi saptanamayan boynuzların sayasının 10'u geçmediği de göz önüne alındığında Sumaki Höyük topluluğunun çok fazla geyik avlamadığını ya da çevrenin geyiklerin yaşamı için elverişli olmadığı ileri sürülebilir. Genel hatlarıyla saplar Sumaki Höyük kemik alet topluluğu içinde çok hakim bir grup oluşturmazlar.

Sumaki Höyük Kemik Alet Topluluğu'nda belki de en göze çarpan grup "Kertikli Kemik Aletler"dir (Tip 5). Bu aletler hayvanın kürek kemiğinin kenarlarına art arda atılmış bir birine koşut irili ufaklı kertikler içermektedir. Ortak yönleri kertik atılan kısımlarındaki yoğun kullanım parlaklığıdır. 8 cm ila 23 cm arasında değişen uzunluktaki aletlerin yapımında hem büyükbaş hem de küçükbaş hayvanların kürek kemiği kullanılmıştır.

Bu aletler hakkındaki kaynak taraması göre, Sumaki Höyük ile eş zamanlı Salat Cami Yanı ile Çayönü'nün Hücre Planlı Yapılar ve Geniş Odalı Yapılar evrelerinde ve Domuztepe, Arpachiyah, Yarım Tepe, Grikihacıyan, Kerküşti Höyük gibi Halaf Dönemi yerleşmelerinde de az sayıda bulunduğu kaynak taramasında görülmüştür. Sumaki Höyük'te ise tüm, tüme yakın veya parça şeklinde 82 tane bulunmuştur (Grafik: 3.17). Diğer eş zamanlı yerleşmelerden farklı olarak, hayvanın kürek kemiğinin tek bir tarafına yapılmışlarının yanı sıra Sumaki Höyük'te kürek kemiğinin iki tarafına atılmış veya bacak kemiğine atılmış şekillerde de karşımıza çıkar. Bu aletler, diğer kemik aletlerde olduğu

gibi, en çok N3 ve N4 evrelerinde görülmektedir. İşlevi konusunda hala soru işaretleri taşıyan bu aletlerin, Sumaki Höyük yerleşmesinin mimarisinde yoğun kullanılmış dal-saz örgünün örülmesi ile dokumacılık faaliyetine işaret eden başka aletlerin de varlığına dayanarak Sumaki Höyük yerleşiminde farklı malzemelerden yapılan (dal, saz, kamış, bitki lifleri, vb) dokuma ve örgüde kullanıldığı düşünülmektedir.

Bir diğer göze çarpan grup ise keskilerdir (Tip 3). Diğer gruplara nazaran oldukça iyi işçilik gösteren keskilerin yapımında yüksek oranda büyükbaş hayvanların bacak kemikleri tercih edilmiştir. Keskilerdeki yoğun kullanım parlaklığı ve enine yoğun kullanım izleri tipiktir. Diğer gruplarda olduğu, gibi bu alet grubunda da, N3 ve N4 evresinde sayıca yoğunluk göze çarpar (Grafik: 3.5).

Sonuç olarak, Sumaki Höyük Kemik Aletleri'ne baktığımızda alet grupları çeşitlilik göstermektedir. Diğer Kuzey Mezopotamya'daki Neolitik Dönem yerleşmeleri ile karşılaştırdığında alet çeşitliliği bakımından zengin olduğunu söyleyebiliriz. Evrelere göre aletlerde herhangi bir tipolojik değişim göze çarpmamıştır. N7 evresinde rastladığımız herhangi tip bir alete N1-N2 evrelerinde rastlamaktayız. Alet yapımında estetikten çok niceliğe önem verilmiş ve işlevselliğe dikkat edilmiştir. Bezemeli alet sadece iki tanedir.

KAYNAKÇA

Akkermans, Peter (1996). *Tell Sabi Abyad, The Late Neolithic Settlement.* İstanbul: Nederlands Historisch-Archaeologisch Institute.

Akkermans, Peter (2019). Tell Sabi Abyad: Neolitik Bir Köy. *Aktüel Arkeoloji*, 69, 46 – 59.

Arimura, Makoto; Balkan Atlı, Nur; Borell, Ferran; Cruells, Willem; Duru, Güneş; Erim Özdoğan, Aslı; Ibanez, J.; Maede, Osamu; Miyake, Yutaka; Molist,Miquel; Özbaşaran, Mihriban. (2001). Akarçay Tepe Kazısı, 1999. *Ilısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları,* 309-337.

Balkan Atlı, Nur (1997). Neolitik: Bir Araştırma Sürecinin Sorunları, *Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri* 2, 7 – 12.

Balkan-Atlı, Nur (2002). Akarçay Tepe 2000. *Ilısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları,* 287-318.

Balkan-Atlı, Nur; Binder, Didier; Cauvin, Marie Claire (1999). Obsidian Sources, Workshops and Trade in Central Anatolia. *Neolithic in Turkey* (Ed. Mehmet Özdoğan), 133-145.

Binford, Lewis Robert, (1968). *Post-Pleistocene Adaptations in New Perspectives in Archeology.* Chicago: Aldine.

Bozbay, Heval (2009). Neolitik Dönem Akarçay Tepe Yerleşmesinde Küçük Buluntular Işığında Zanaat Ürünleri. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Prehistorya Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi İstanbul.

Bulut, Hande (2018). Prehistorik Dönemlerde Anadolu'da Kemik Alet Endüstrisi: Bölgesel Sentezler ve Karşılaştırmalı Değerlendirmeler. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara, Doktora Tezi.

Childe, Gordon (1942). *What Happened in History.* Harmondsworth : Penguin Books.

Childe, Gordon (1996). *Kendini Yaratan İnsan*. (Çev. F. Ofluoğlu), İstanbul: Varlık Yayınları.

Childe, Gordon (1998). *Tarihte Neler Oldu*. (Çev. M. Tuncay – A. Şenel), İstanbul: Kırmızı Yayıncılık.

Clark, Grahame (1954*). Excavations At Star Carr: An Early Mesolithic Site at Seamer Near Scarborough, Yorkshire.* Cambridge: Cambridge University Press.

Çelik, Bahattin (2005). Şanlıurfa – Yeni Mahalle, Karahan Tepe, Sefer Tepe ve Hamzan Tepe Yerleşimlerinin Işığı Altında Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Davis, Simon (1974). Incised Bones from the Mousterian of Kebara Cave (Mount Carmel) and the Aurignacian of Ha-Yonim Cave (Western Gallilee*)*, Israel: *Paleorient* 2-1,181-182

Efe, Turan (1986). *Çayönü Kemik Aletleri, 1964-1984 Yılları Arasında Yapılan Çalışmalar,* (yayınlanmamış rapor).

Efe, Turan (1998). "Çayönü Kemik Aletleri (Genel bir Değerlendirme)", G. Arsebük *et al.* (Yay.)*, Karatepe'deki Işık/Light on Top of the Black Hill:* 293-303, Ege Yayınları, İstanbul.

Erim Özdoğan, Aslı (2011). Çayönü. *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa'ya Yayılımı: Türkiye'de Neolitik Dönem – Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, 57-98.

Erim Özdoğan, Aslı; Sarıaltun, Savaş (2018). Sumaki Höyük Batman/Beşiri. *Batman Müzesi Ilısu Kurtarma Kazıları*, 55-64.

Esin, Ufuk (2004). Arkeolojik Terminolojide Bazı Sorunlar. *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, 7, 21-30.

Güldoğan, Emre (2008). Mezraa Teleilat Tarak Baskı 'İmpresso' Çanak Çömleği Bezeme Teknikleri Üzerine Deneysel Bir Çalışma. *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, 11, 155-167.

İlgezdi, Gülçin (2008). The Domestication Process in Southeastern Turkey: The Evidence of Mezraa Teleilat. der Geowissentschaftliche Fakültät der Eberhard Karls Üniversitat Tübingen.

Kartal, Metin (2012). Körtik Tepe Yontmataş Endüstrisi. *29. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt:1, 475-490.

Karul, Necmi (2004). 2001 Yılı Mezraa – Teleilat Kazıları. *Ilısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2001 Yılı Çalışmaları,* 57 – 106.

Karul, Necmi (2002). 2000 Yılı Mezraa – Teleilat Kazıları. *Ilısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2000 Yılı Çalışmaları,* 101 – 142.

Kaya, Munise (2002). Aşıklı Höyük 4 G-H Derin Sondaj Açması Kemik Buluntuları. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Prehistorya Anabilim Dalı, İstanbul. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Miyake, Yutaka (2008). Diyarbakır İli, Salat Cami Yanı Kazısı. *30. Kazı Sonuçları Toplantısı* 2, 101 – 112.

Miyake, Yutaka (2011). Salat Cami Yanı, A Pottery Neolithic Site in the Tigris Valley. *The Neolithic in Turkey New Excavations & New Research The Tigris Basin Vol. 1*, (Ed. M. Özdoğan, N. Başgelen, P. Kuniholm), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 129 – 14.

Nishiaki Yoshihiro- Le Miere Marie (2005)._"The oldest pottery Neolithic of Upper Mesopotamia : New evidence from Tell Seker al-Aheimar, the Khabur, northeast Syria", *Paleorient* 31-2, 55-68.

Özdoğan, Mehmet (1995). Neolithic in Turkey The Status of Research. *Halet Çambel İçin Prehistorya Yazıları*, 42 – 59.

Özdoğan, Mehmet (2004). Neolitik Çağ – Neolitik Devrim – İlk Üretim Toplulukları Kavramının Değişimi ve ''Braidwoodlar''. *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, 7, 43-52

Özdoğan, Mehmet (2011). *Arkeolojik Kazılar Bilimsel Çalışma mı? Toprak Hafriyatı mı?*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Özdoğan, Mehmet; Başgelen, Nezih (2007). *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa'ya Yayılımı: Türkiye'de Neolitik Dönem – Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Özdoğan, Mehmet; Hauptmann, Harald (2007). Anadolu'da Neolitik Devrim. *İnsanlığın En Eski Anıtları: 12.000 Yıl Önce Anadolu*, 404 – 410.

Özkaya, Vecihi, Coşkun, Aytaç (2011). Körtik Tepe. *Neolithic in Turkey, Vol.3* (Ed. M. Özdoğan, N. Başgelen, P. Kuniholm), 89-127.

Sagona, Antonio; Zimansky, Paul (2015). *Arkeolojik Veriler Işığında Türkiye'nin En Eski Kültürleri M.Ö.1.000.000 - 550.* İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Semenov, A. Sergei (1970*). Prehistoric Technology: An Experimental Study of the Oldest Tools and Artefacts from Traces of Manufacture and Wear*. (Çev. M. W. Thompson), London: Adams and Dart. Bath.

Thissen, Laurens C. (2002). CANeW14C databases and 14C charts, Anatolia, 10,000-5000 cal BC. *The Neolithic of Central Anatolia. Internal Developments and External Relations*, 299-337.

Ülger, Seda. (2007). Yakındoğu İlk Neolitik Kültürlerinde Yapı Kültü ve Yapıların Gömülme Sorunu. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Zukerman, Alexander; Greenfield, Haskel; Kolska Horwitz, Liora; Lev-Tov, Justine; Maier, Aren M. (2012). Further Insights on the Notched Scapulae from Stratum A3. *Tell es-Safi/Gath I: The 1996-2005 Seasons*, Part I, (ed. Aren M. Maeir), Chapter 23: 509-530.

İnternet Kaynakları

"Neolithic Excavations at Salat Camii Yani"
http://rcwasia.hass.tsukuba.ac.jp/scy/research/smallfinds.html
(Erişim Tarihi: 20.6.2019)

KATALOG

Kat. No : 001 **Env. No :** SMK'09 A.029

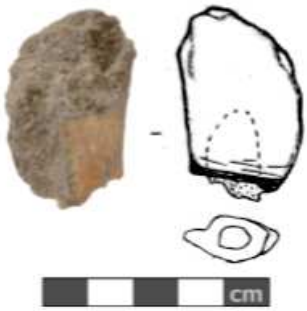
Ad : kısa-sap **Kod :** 14.2

Tip : 1A **Açma/Yapı:** 15F **Yıl :** 2009

Grid : 4-10/a-e **Kot :** 701.14/701.11

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : Tüm, bir yüzeyinden derin bir yonga kopmuş. Yer yer kireç bağlamış.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinin eklem kısmı verevine kesilerek çıkartılmış, gövdenin alt kısmından enine düzgün kesilmiş. Kesim yerine koşut bir yüzeye yiv açılmış.Ağız kısmı inceltilmiş, yivin alt tarafında kesik izleri var. İç dokusu temizlenerek 1.5 cm derinliğinde bir yuva açılmış. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.9 **Kalınlık (cm) :** 1.4 **Genişlik (cm) :** 2.4

İç çap (cm) : 0.82* **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.8

Bul. şekli :

Kat. No : 002 **Env. No :** SMK'10 A.076

Ad : kısa-sap **Kod :** 78.3

Tip : 1A **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2010

Grid : 6-10/e **Kot :** 701.33/701.24

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : eklem yeri kırık veya kopuk. Yer yer kireç bağlamış.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği yak. ortasından enine kesilmiş. Kesik yerinden geniş yüzeylerden birine doğru 1.3 cm uzunluğunda verevine deliği de kısmen içerecek şekilde geniş bir yonga çıkartılmış, yonganın bitim yerinde bir yiv oluşturulmuş. Kenarlar kısmen düzeltilmiş. İç doku dibine kadar temizlenmiş (3.72 cm). Yuvanın ön görünümü damla şeklinde. Kemik doğal renginde ve yüzeyi parlak.

Uzunluk (cm) : 4.83 **Kalınlık (cm) :** 1.52 **Genişlik (cm) :** 2.2

İç çap (cm) : 0.6* **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 004 **Env. No :** SMK'08 A.102

Ad : uzun-sap **Kod :** 42.20

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 700.53/.48

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Tibia

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3-N4

Durum : Tüm

Tanım : Ovis türüne ait bir tibia kemiği bir uçta tam eklem yerinin bitiminden, diğer uçta kemiğin orta kesimine yakın bir yerinden enine kesilmiş. Her iki uca da yuva açılmış. Yuvaların kemiğin geniş yüzeylerine bakan kesimleri "U /V" şeklinde kesilmiş. İç dokular aletlerin girebileceği şekilde temizlenmiş. İçi kireç bağladığı için yuva derinlikleri net değil. Kemik doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.77 **Kalınlık (cm) :** 1.84 **Genişlik (cm) :** 1.79

İç çap (cm) : 1>1. **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 003 **Env. No :** SMK'10 A.104

Ad : kısa-sap **Kod :** 48.4

Tip : 1A **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2010

Grid : 2/a **Kot :** 699.68

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : tüm

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği enine iki taraftan da kesilerek iç doku temizlenmiş. Her iki ucunda kesik izleri mevcut. Özellikle bir ucunda yiv derinliğinde bir kesik izi var. Kesik yerleri özenle sürtülerek yuvarlatılmış. Üzerinde bir çok yönde kullanım, işlenme izleri ve yüzeyde kullanımı parlaklığı var. Kemik koyu kahve renginde.

Uzunluk (cm) : 2.6 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : 0.54 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.2

Bul. şekli :

Kat. No : 005 **Env. No :** SMK'08 A.153

Ad : uzun-sap **Kod :** 71.1

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2008

Grid : 1/g-k **Kot :** 701.34/700.51

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : tüm, kısmen ucu kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği bir ucunda eklem yeri korunmuş, diğer ucu kesilmiş. Kesilen yerin iç dokusu temizlenmiş ve bir yüzeyden sap yuvasını da içerecek şekilde verevine geniş yonga çıkartılmış. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 9.32 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : 0.63 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.32

Bul. şekli :

Kat. No : 006 **Env. No :** SMK'09 A.054

Ad : uzun-sap **Kod :** 40.4

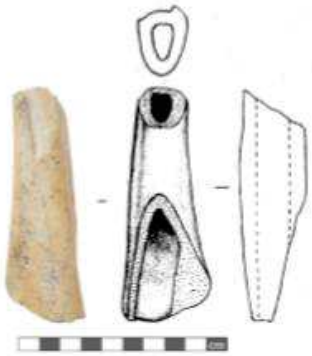
Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20G **Yıl :** 2009

Grid : 2-8/d-i **Kot :** 697.85/697.73

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Tibia

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N1-N2

Durum : Bir ucu kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği gövdeden enine kesilmiş. Mevcut uçta, bir yüzeye doğru geniş verev bir yonga çıkartılmış, iç doku temizlenmiş, kesim kenarları sürtülerek düzeltilmiş ve bu kesimde bir yuva oluşturulmuş. Yuvanın üst yüzeyinde , tutarken baş parmağın konduğu yerde parlaklık oluşmuş. Yüzeyde başka bir kullanım izi yok. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 7.6 **Kalınlık (cm) :** 2.12 **Genişlik (cm) :** 3.83

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 007 **Env. No :** SMK'09 A.100

Ad : uzun-sap **Kod :** 97.3

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2009

Grid : 10/e-k **Kot :** 701.52/701.42

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : tüm, çatlak

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın (olasılıkla genç bir koyun-keçi) bacak kemiği eklem yerlerinden arındırılmış. Kesilen her iki ucun kenarları dışa doğru kısmen yongalanmış ve sürtülerek düzeltilmiş. İç doku temizlenmiş,İçi kireçli. Doğal renginde. Çift taraflı bir sap.

Uzunluk (cm) : 6.69 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : 0.55 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.2

Bul. şekli :

Kat. No : 008 **Env. No :** SMK'10 A.066

Ad : uzun-sap **Kod :** 53.1

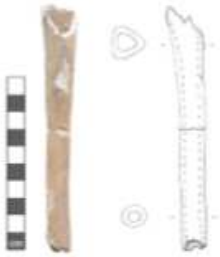
Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2010

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 700.56/34

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Femur

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : 2 parça, yapıştı, bir ucu kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinin eklem yerleri çıkartılmış ve bir ucuna yuva yapılmış. Diğer ucunda yuva olup olmadığı net değil. Yuvanın çeperi yongalanmış ve tam ağız kenarında birbirine yakın iki "V" şeklinde çentik var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 13.8 **Kalınlık (cm) :** 2.05 **Genişlik (cm) :** 1.8

İç çap (cm) : 1.05 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 009 **Env. No :** SMK'14 A.109

Ad : uzun-sap **Kod :** 228.4

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-7/a-f **Kot :** 700.23/700.18

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Tibia

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : tüm

Tanım : Ovis türüne ait bir tibia kemiği ortadan enine çapraz bir şekilde kesilmiş. Kesilen bölgede tırtıklar mevcut. Kemiğin yüzeyi ve kesilen bölüm parlak. Bir ucunda eklem yeri korunmuş. Muhtemelen sap olarak kullanılmış. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 9.8 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : 0.7 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.6

Bul. şekli :

Kat. No : 010 **Env. No :** SMK'10 A.058

Ad : uzun-sap **Kod :** 67.2

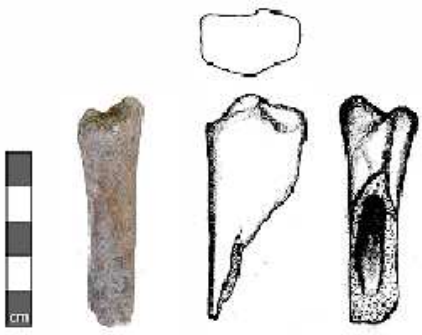
Tip : 1B **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2010

Grid : 22K1-10/k*22L1-10/a-k **Kot :** 699.28/.23

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N3

Durum : tüm

Tanım : Olasılıkla geyik radius kemiği 1/3 kesim kalacak şekilde kesilmiş, Diklemesine verevine kök kısmının belli bir yeri kalacak kadar tekrar yarılmış, kenarlar kısmen düzeltilmiş, süngerimsi doku temizlenmiş. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.62 **Kalınlık (cm) :** 1.88 **Genişlik (cm) :** 2.92

İç çap (cm) : 1.18 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 011 **Env. No :** SMK'10 A.089

Ad : uzun-sap **Kod :** 7.3

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 16F **Yıl :** 2010

Grid : 1-2/d-g **Kot :** 701.00/700.96

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Humerus

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N3

Durum : tüm, kireç bağlamış (kısmen temizlendi)

Tanım : İri bir hayvana ait bacak kemiğinin yak. 1/3 kesimi korunarak iç özü çıkarılmış. Kesilen kenar kısmen düzeltilmiş. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.16 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :** 4.27

İç çap (cm) : 1.8 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 3.16

Bul. şekli :

Kat. No : 012 **Env. No :** SMK'08 A.094

Ad : uzun-sap **Kod :** 46.19

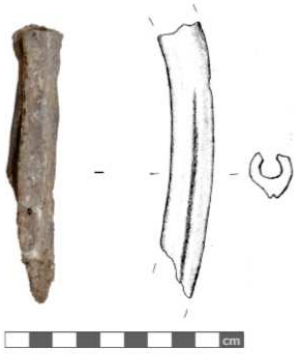
Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 700.58/.48

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N3-N4

Durum : Tüm, ucu kırık, iç kısmı kireç bağlamış.

Tanım : Bos türüne ait bir bacak kemiğinin alt kısmı enine kesilmiş, daha sonra kesilen kısmın bir kenarından dikine yonga alınarak sap haline getirilmiş. Kenarlar düzeltilmiş ve iç doku temizlenmiş. Ayrıca sapın arka yüzeyine derin bir yiv yapılmış. Kemiğin dış yüzeyinde ve kenarlarında kullanım parlaklığı var. Kemik koyu tonda.

Uzunluk (cm) : 11.46 **Kalınlık (cm) :** 1.62 **Genişlik (cm) :** 1.85

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 013 **Env. No :** SMK'08 A.113

Ad : uzun-sap **Kod :** 17.2

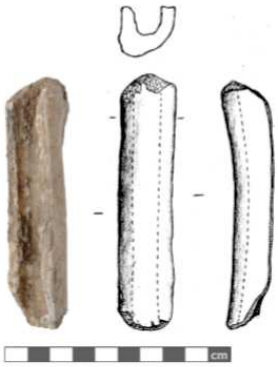
Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20G **Yıl :** 2008

Grid : 1-5/d-k **Kot :** 698.27/698.22

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N1-N2

Durum : tüm

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği 1/2 oranında dikine yarılıp iç dokusu temizlenmiş. Eklem yerleri kesilerek çıkartılmış. Yüzeyde kullanım izi yok. Olasılıkla bitirilmemiş bir alet. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 10.85 **Kalınlık (cm) :** 1.88 **Genişlik (cm) :** 2.16

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 014 **Env. No :** SMK'08 A.120

Ad : uzun-sap **Kod :** y.21

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 702.60/.25

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : alageyik **Dönem :** X

Durum : tüm, ucu kırık

Tanım : Cervus türüne ait bir ulna kemiği eklem yeri çıkartıldıktan sonra dikine yarılmış, iç dokusu temizlenmiş. Eklem yerine yakın kesimin kenarı çentilmiş. Doğal kanaldan yararlanılarak sap olarak kullanılmış. Dış yüzeyinin eklem yerine yakın kesiminde muhtemelen tutuş sırasında baş parmağın geldiği yer olması sebebiyle yoğun parlaklık ve kayganlık var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 9.9 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.8 **Genişlik (cm) :** 2.6

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 015 **Env. No :** SMK'08 A.183

Ad : uzun-sap **Kod :** 36.5

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2008

Grid : 1-7/f-k **Kot :** 700.54/700.51

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3-N4

Durum : İki parçadan tümlendi.

Tanım : Ovis türüne ait bir ulna kemiği eklem yeri çıkartıldıktan sonra dikine yarılmış iç dokusu temizlenmiş. Eklem yerine yakın kesimin kenarı hafif çentilerek inceltilmiş. İç doku temizlenmiş ve kenarlar kısmen düzeltilmiş. Diğer dar ucundaki çentik ve küçük yongalamalar kullanımdan kaynaklı olabilir. Doğal kanaldan yararlanılarak sap olarak kullanılmış. Dış yüzeyinin eklem yerine yakın kesiminde muhtemelen tutuş sırasında baş parmağın geldiği yer olması sebebiyle parlaklık var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 9.85 **Kalınlık (cm) :** 1.03 **Genişlik (cm) :** 2.76

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 016 **Env. No :** SMK'10 A.028

Ad : uzun-sap **Kod :** 44.2

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2010

Grid : 1-6/b-f **Kot :** 700.02/699.80

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : Tüm, iç kısım yoğun kireç bağlamış.

Tanım : Ovis türüne ait bir bacak kemiği eklem yeri çıkartıldıktan sonra dikine yarılmış iç dokusu temizlenmiş ve kanallı kısmı kesilerek sap yuvası yapılmış. Yuva yapılan kısımda kesilme ve düzeltme izleri görülmekte. Yuvanın ağzında iki uzun kenardan kemik hafif içbükey oyularak iki çıkıntı yapılmış ve alçak belli belirsiz bir kenar oluşturulmuş. Böylelikle içine oturtulan aletin daha iyi kavranması sağlanmış. Diğer ucun kenarı çentilerek inceltilmiş. Bu kesimde verevine ince kullanım veya yontulma izleri var. Dış yüzey ve yan kenarlarda kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.79 **Kalınlık (cm) :** 0.76 **Genişlik (cm) :** 1.63

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 017 **Env. No :** SMK'10 A.079

Ad : uzun-sap **Kod :** 96.3

Tip : 1B **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2010

Grid : 1-2/h **Kot :** 701.38/700.94

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : bir ucu kırık

Tanım : Koyun-keçiye ait bir bacak kemiğinin eklem yeri kesilmiş, diklemesine 1/3 kesimi kesilerek çıkartılmış, kesilen yer kısmen sürtülerek düzeltilmiş, içteki süngerimsi doku temizlenmiş. Genel hatları ile bitirilmemiş. Kemik grimsi bir renkte ve yer yer kireç bağlamış.

Uzunluk (cm) : 6.98 **Kalınlık (cm) :** 0.99 **Genişlik (cm) :** 1.11

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 018 **Env. No :** SMK'07 A.035

Ad : boynuz-sap **Kod :** yüzey.1

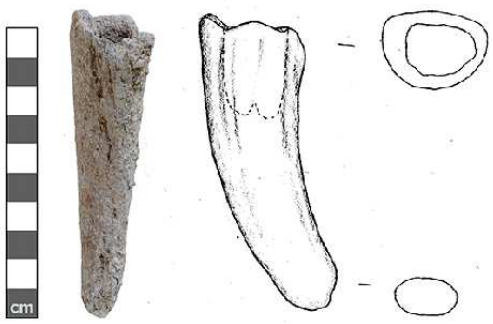
Tip : 1C **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2007

Grid : 1-10/e-k **Kot :** 701.36/.04

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** X

Durum : Tüm

Tanım : Genç bir geyik boynuzunun kök kısmı kesilmiş, çevresi kısmen düzeltilmiş. İç dokusu 3 cm derinliğe kadar temizlenerek yuva oluşturulmuş. Yoğun kireç bağlamış.

Uzunluk (cm) : 10.35 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : 2.14 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 3.64

Bul. şekli :

Kat. No : 019 **Env. No :** SMK'08 A.112

Ad : boynuz-sap **Kod :** 41.31

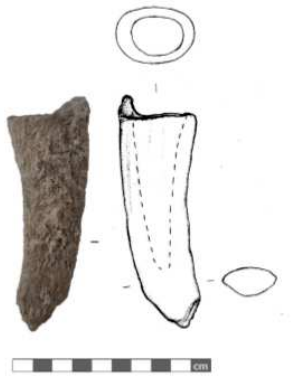
Tip : 1C **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2008

Grid : 1-5/a,1-5/k **Kot :** 701.25/700.74

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N3-N4

Durum : tüm

Tanım : Geyiğin boynuzu kafatasına giren kısma yakın bir bölgeden kesilmiş, iç kısmı derin (5.2 cm), yuva şeklinde temizlenmiş ve kesim yerinin kenarı düzeltilmiş. Kemiğin bir yüzeyi yer yer kireç kaplı olduğu için kullanım izi olup olmadığı görülememekte.

Uzunluk (cm) : 9.48 **Kalınlık (cm) :** 2.28 **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : 1.92 **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 3.13

Bul. şekli :

Kat. No : 020 **Env. No :** SMK'08 A.197

Ad : boynuz-sap **Kod :** 1.1

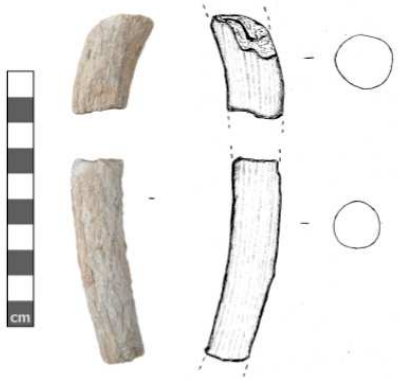
Tip : 1C **Açma/Yapı:** A **Yıl :** 2008

Grid : 6-10/g-k **Kot :** 700.52/700.38

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N1-N2

Durum : iki parça , ara küçük bir parça kırılmış. Kireç bağlamış.

Tanım : Boynuzun kök kısmı kesilerek çıkartılmış, sivri ucu enine kesilmiş ve sürterek düzeltilmiş. Geniş kesimin kenarları düzeltilmiş ve söbe hafif kavisli derin bir yuva açılmış (yak. 7.4 cm). Yuva dibe doğru daralıyor. Yüzeyde kullanım izi yok.

Uzunluk (cm) : 16.4 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 2.2 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 3.5

Bul. şekli :

Kat. No : 021 **Env. No :** SMK'10 A.009

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 82.1

Tip : 2A **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2010

Grid : 6/k **Kot :** 699.94

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : arkası kırık

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği enine yarılıp iç kısmı sürtülerek düzetilmiş. Uç kısmı kavisli ve küt biçimlendirilmiş. Kenarlarında ve dış yüzeyinde yoğun bir kullanım parlaklığı ve dış yüzeyinde enine ve çapraz kullanım izleri görünmekte. Kenarlarındaki girinti ve çıkıntılar kenarlarının yoğun kullanıldığının verisi. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.13 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.31 **Genişlik (cm) :** 1.52

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 022 **Env. No :** SMK'10 A.026

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 71.1

Tip : 2A **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2010

Grid : 5/k **Kot :** 699.82

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4-N5

Durum : yarım

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği enine yarılıp yüzeyi sürtülerek düzeltilmiş. Her iki kenarı da özenle düzeltilip kütleştirilmiş. Dış yüzeyinde mevcut uç kısmına doğru birbirine koşut 4'er adet çapraz kazı bezek var. Aletin mevcut bitim kısmı iç yüzeyinden sürtülerek keskinleştirilmiş. Kullanım parlaklığı aletin tüm yüzey ve kenarlarına yayılmakta. Kemik doğal renginde, yer yer yosun izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : 5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.33 **Genişlik (cm) :** 1.84 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 023 **Env. No :** SMK'08 A.210

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 26.10

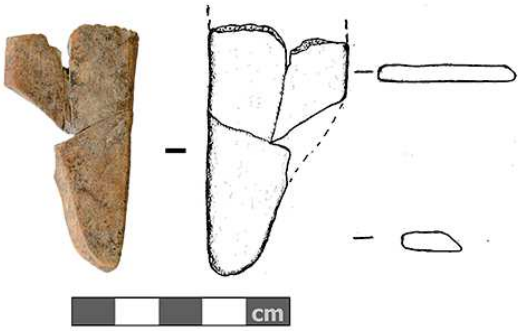
Tip : 2A **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2008

Grid : 1-7/g-k **Kot :** 702.10/701.96

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N1-N2

Durum : 3 parçadan yapıştırıldı, yarım

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği ortadan yarılıp, iç dokusu sürtülerek düzeltilmiş ve bir kenarı düz bir zemine çapraz bir şekilde sürtülerek inceltilmiş ve küt bir uç yapılmış. Kenarlarında yoğun bir kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.28 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.49 **Genişlik (cm) :** 3.28

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 024 **Env. No :** SMK'10 A.041

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 98.1

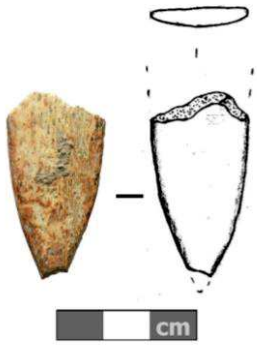
Tip : 2A **Açma/Yapı:** 20N **Yıl :** 2010

Grid : 4-10/b-f **Kot :** 700.16/700.10

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N5

Durum : Parça halinde

Tanım : Sığırın kaburga kemiği enine yarılıp iç dokusu sürtülerek özenle yok edilmiş ve her iki kenardan simetrik bir şekilde incelerek sivri bir uç yapılmış. Dış yüzeyinde uca doğru dikine kullanım izleri göze çarpmakta. Kenarlarda ve dış yüzeyinde oldukça yoğun kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.6 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.39 **Genişlik (cm) :** 1.9 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 025 **Env. No :** SMK'10 A.097

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 35.1

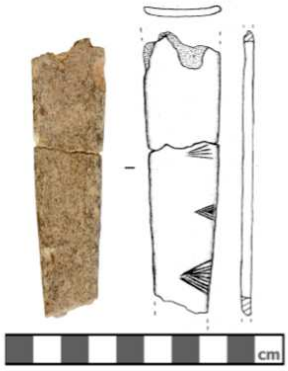
Tip : 2A **Açma/Yapı:** AB **Yıl :** 2010

Grid : 1-6/i-k **Kot :** 701.40/701.30

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : 2 parçadan yapıştırıldı, her iki ucu kırık

Tanım : Sığırın kaburga kemiği enine yarılıp düzleştirilerek elde edilmiş bir bezekli kemik. Kemiğin üst yüzeyinde dikkatli bakınca görülebilen 3 adet yelpaze şeklinde sığ kazı bezek mevcut. Aletin yelpaze şeklindeki 3 bezemenin en alttakinde 9 adet, ortadakinde 7 adet, daha üsttekinde 4 adet çizgi var. Kemiğin yüzeyi aşınmış. Doğal renginden daha alacalı. Yoğun kullanılmış.

Uzunluk (cm) : 12.76 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.55 **Genişlik (cm) :** 3.3

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 026 **Env. No :** SMK'14 A.012

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 92.5

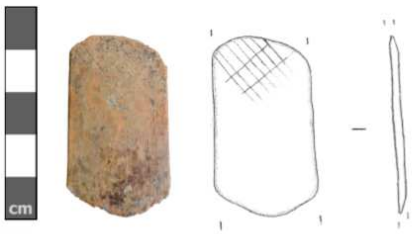
Tip : 2A **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 20L 6-10/g-k*
20M 6-9/a-b **Kot :** 699.92/699.81

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N5

Durum : parça

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği yarılıp iç dokusu sürtülerek özenle temizlenmiş. Arka ve ön kısımdaki kesim yerleri parçanın ikincil kullanımda ıskartaya çıkmış olabileceğini göstermekte. Pütürlü yüzeyi dahil tüm yüzeyi parlak. Üst yüzeyinde birbirini koşut kesen ve çapraz kare oluşturan kazı/çizi bezek mevcut. Oldukça iyi işlenmiş bir alet. Kemik doğal renginden daha koyu bir renkte.

Uzunluk (cm) : 4.07 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.27 **Genişlik (cm) :** 2.2

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 027 **Env. No :** SMK'14 A.034

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 89.2

Tip : 2A **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 4/h **Kot :** 699.63

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : üst kısmı kırık

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği enine ikiye bölünüp iç dokusu sürtülerek kaybedilmiş. Kemik her iki kenardan da aynı oranda sivriltilerek küt bir uç yapılmış. Kemiğin pütürlü yerinde uca doğru olan kısmında üst kısmında uca doğru çapraz şekilde uzanan 2 cm uzunluğunda saz/ip izine benzeyen 3 adet çok belirgin iz bulunmakta. Tüm yüzey oldukça parlak. Doğal renginden daha koyu.

Uzunluk (cm) : 5.53 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.33 **Genişlik (cm) :** 1.58

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.23 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 028 **Env. No :** SMK'14 A.039

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 88.2

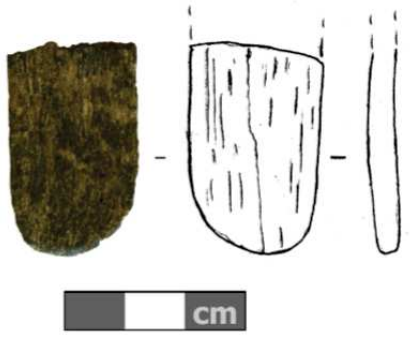
Tip : 2A **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/f-k **Kot :** 699.91/699.69

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : parça

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kaburga kemiği ikiye yarılıp iç dokusu sürtülerek düzeltilmiş, kenarları ve kesim yerleri köreltilmiş bir spatulanın arka kısmı. Üst yüzeyi oldukça parlak, alt kısmında ise yoğun sürtülme izleri mevcut. Aletin rengi doğal fakat kenarlarına doğru kullanımdan ötürü koyulaşmış.

Uzunluk (cm) : 3.12 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.28 **Genişlik (cm) :** 1.9

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 029 **Env. No :** SMK'14 A.060

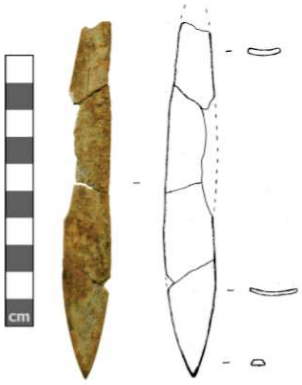
Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 11.3

Tip : 2A **Açma/Yapı:** B **Yıl :** 2014

Grid : 21M 3/k **Kot :** 699.94

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N6

Durum : 4 parçadan tümlendi. Bir kenar parçası ve üst kısmından bir bölüm mevcut değil.

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği yarılıp, iç dokusu sürtülerek temizlenmiş ve hem arka hem de ön taraftan "V" biçimli sivri uç yapılmış. Kenarlar özenle düzeltilmiş. Kullanım izleri dikine uzanmakta. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Kemikte yer yer yosun renginde izler var.

Uzunluk (cm) : 12.82 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.28 **Genişlik (cm) :** 1.76

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 030 **Env. No :** SMK'14 A.083

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 50.1

Tip : 2A **Açma/Yapı:** AB **Yıl :** 2014

Grid : 2-3/i-k **Kot :** 701.27/701.21

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N6

Durum : gövde parçası, 3 parçadan tümlendi , arkası ve ucu kısmen kırık.

Tanım : Hayvanın kaburga kemiği dikine yarılıp iç dokusu sürtülerek temizlenmiş, bir kenarından büyük bir kavis alınarak uca doğru inceltilmiş. Dış yüzeyinde değişik yönlerde yapım ve kullanım izleri var. Geniş yüzeylerinde kullanım parlaklığı ve kullanımdan kaynaklı dalgalanma mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 9.72 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.35 **Genişlik (cm) :** 2.93

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 031 **Env. No :** SMK'09 A.018

Ad : kör-kenarlı-spatula/açkılayıcı **Kod :** 4.1

Tip : 2A **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 5/h **Kot :** 702.37

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : delikli üst kısmı

Tanım : İri bir hayvanın kaburgası ikiye yarılmış , süngerimsi doku iyice sürtülerek yok edilmiş.Mevcut ucu yuvarlak bitimli,Bu uca doğru düzgün her iki yüzeyden açılmış yuvarlak bir delik mevcut. Kenarlar özenle düzeltilmiş ve oldukça parlak. Yüzeyde bir kenara doğru birbirine yaklaşık koşut iki sığ yiv izi var. Yüzeyde kullanım parlaklığı mevcut. Doğal renkte.

Uzunluk (cm) : 2.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.37 **Genişlik (cm) :** 1.19

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 0.6 **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 032 **Env. No :** SMK'09 A.008

Ad : keskin-kenarlı-spatula/bıçak **Kod :** 64.8

Tip : 2B **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2009

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 699.38

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : parça

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kaburga kemiği ortadan yarılıp iç dokusu sürtülerek düzeltilmiş ve spatula formu verilmiş . Kenarları düzeltilmiş ve yoğun kullanılmaktan ötürü parlaklık oluşmuş. Bir kenarında oldukça belirgin bir bombe var. Dış yüzeyinde nedeni belirlenemeyen (kemik hastalığı, yanık vb. olabilir) motifi andıran izler mevcut.

Uzunluk (cm) : 3.21 **Kalınlık (cm) :** 0.22 **Genişlik (cm) :** 1.54

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 033 **Env. No :** SMK'09 A.069

Ad : keskin-kenarlı-spatula/bıçak **Kod :** 34.10

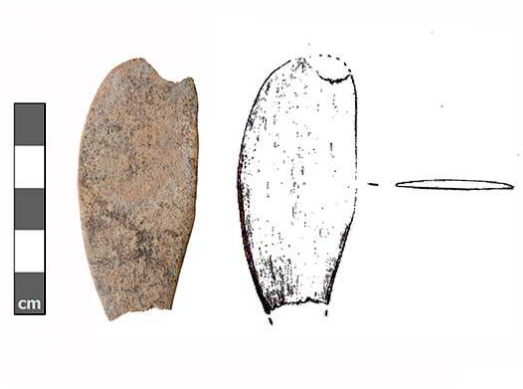
Tip : 2B **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2009

Grid : 3/e **Kot :** 700.23

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : yarım

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği enine yarılıp iç dokusu sürtülüp düzeltilerek elde edilmiş, kenarlara kavisli yontularak bir uca doğru yuvarlak bitirilmiş. Yüzeyinde birbirine koşut dikine kullanım izleri mevcut. Kenarlarında kullanım parlaklığı var. Doğal renginden daha koyu .

Uzunluk (cm) : 6.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.19 **Genişlik (cm) :** 2.85

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 034 **Env. No :** SMK'10 A.036

Ad : keskin-kenarlı-spatula/bıçak **Kod :** 61.2

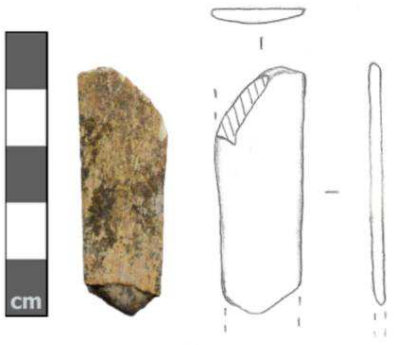
Tip : 2B **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2010

Grid : 6-10/a-f **Kot :** 701.17/701.09

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N7

Durum : parça, gövdeden ufak bir bölüm

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın kaburga kemiğini ikiye yarılıp iç dokusu sürtülerek temizlenip düzleştirilmiş ve kenarları da aynı yöntemle nispeten keskinleştirilmiş. Kemik doğal renginde, yer yer yosun izleri var.

Uzunluk (cm) : 4.28 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.26 **Genişlik (cm) :** 1.53

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 035 **Env. No :** SMK'14 A.071

Ad : keskin-kenarlı-spatula/bıçak **Kod :** 25.2

Tip : 2B **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 7-10/a-e **Kot :** 701.64/701.60

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : yarım

Tanım : Kaburga kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip kenarları düzeltilerek elde edilmiş. İç dokusu tam olarak düzlenmemiş. Bir kenarı özenle düzeltilmesine karşın diğer kenara aynı özen gösterilmemiş. İyi düzeltilmiş kenarının arka kısmına doğru dikkat çeken "S" kıvrımlı bir kavis bulunmakta. Bu kavis etrafında aletin genelinde bulunan tipik dikine kullanım izlerinden farklı olarak enine kullanım izleri mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.24 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.32 **Genişlik (cm) :** 2.35 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 036 **Env. No :** SMK'09 A.015

Ad : Keski **Kod :** 2.9

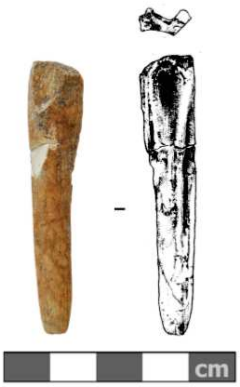
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 2/d **Kot :** 702.58

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : 2 parçadan, tümlendi, dış kısmında bir yonga kopmuş.

Tanım : İri memeli bir hayvanın bacak kemiği diklemesine bir kenarı korunarak yarılmış, doğal eklem yeri kesilerek çıkartılmış ve yak. ortasından kesilmiş. İç doku temizlenmiş. Kemiğin iç tarafı kesilmiş yönünden yontularak düzeltilmiş. Ucu iki her iki taraftan yontularak "keski ağzı" oluşturulmuş. Arka tarafı olduğu gibi bırakılmış. Kullanımdan kaynaklı parlaklığın aletin arka 2.5 cm kısımda olmaması sapa takıldığını göstermekte. Üst yüzeyde uzunlamasına değişik derinlikte izler ve ağızda kullanımdan kaynaklı küçük kopuntular var. Kullanımdan dolayı kemiğin rengi yer yer açık tonlarda.

Uzunluk (cm) : 11 **Kalınlık (cm) :** 1.1 sap* 0.3 **Genişlik (cm) :** 2.2 sap*1 ağız

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 037 **Env. No :** SMK'10 A.053

Ad : Keski **Kod :** 86.6

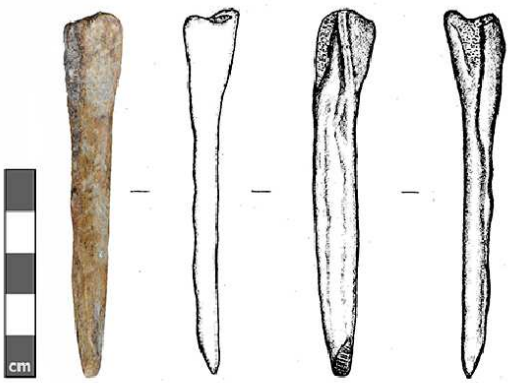
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2010

Grid : 1-10/a-h **Kot :** 699.88/.75

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Tibia

Hayvan adı : geyik ? **Dönem :** N5

Durum : tüm

Tanım : Kemiğin eklem yerinin altından, kemiğin doğal kıvrımı kalacak şekilde enlemesine kesildikten sonra hafif verev şekilde dikine kesilmiş. Kenarlar düzeltilmiş ya da yoğun kullanımdan ötürü zamanla yuvarlanmış. Uç tarafı küçük kısa keski şeklinde düzeltilmiş ancak bu biçim büyük olasılıkla bir şeyi itip sokmayı kolaylaştıcı bir işlev taşıyor. Kemiğin iç tarafının kenarları ondüle bir görünüme sahip, özellikle bir kenarındaki ondülasyon uca yakın başlarken, burada uçta ondulasyona doğru verevine bir kullanım aşınması var, aşınma diğer kenarında ortalarından başlıyor. Ondulasyon kullanım sırasında aletin aynı noktalardan yarı sert bir şeyin geçtiğinin işareti. Uçta verevine derin koşut izler var. Alet ergonomik olarak sol elle kullanılmaya daha elverişli ve kullanım aşınmaları ile oluşan parlaklık yüzeyleri de bunu

Uzunluk (cm) : 8.67 **Kalınlık (cm) :** 0.52 **Genişlik (cm) :** dip 1.39

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.49 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 038 **Env. No :** SMK'14 A.037

Ad : Keski **Kod :** 108.2

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2014

Grid : 10/a-k **Kot :** 702.55/701.77

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : arka kısmı kırık, tüme yakın

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinden, muhtemelen dirsek veya baldır kemiğinden alınan dikine bir parçadan yapılmış. Süngerimsi doku özenle temizlenmiş. Kemiğin rengi orta ve üst kısmında tutuştan dolayı aşınmış ve açılmış, uç kısmında ise doğal renginde.Uca doğru bir kenarından kavis verilerek ağız yapılmış. Kenarlarında ve uç kısmında yoğun bir parlaklık ve enine kullanım izleri var. Özellikle uç kısmına doğru kenarlardaki renk değişiminden yoğun kullanıldığı anlaşılmakta. Bu da aletin keski dışında başka işlevleri olduğunun verisi. Bu izlerin aletin yarıp çekilme sonucu oluştuğu söylenebilir.

Uzunluk (cm) : 9.25 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.89 **Genişlik (cm) :** 1.9

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 039 **Env. No :** SMK'14 A.043

Ad : Keski **Kod :** 95.1

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 1-8/k **Kot :** 700.11/699.87

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : tüm

Tanım : Ovis türüne ait bacak kemiği enine kesilip ıskarta parçalar atıldıktan sonra dikine yarılıp iç dokusu özenle temizlenip, kenarlar düzeltildikten sonra her iki yüzeyden de keski ağızı yapılmış. Kenarlar özenle düzeltilmiş. Arka kısmı kesilip düz bir zemine sürtülüp kavisli bitirilmiş. Tüm yüzey oldukça parlak ve üzerinde yoğun kullanım izleri var. Genelde üst ve alt kısmında arkadan uca doğru uzanan dikine kullanım izleri, kenarlarda ise daha küçük enine kullanım izleri var. Keskinin ucundaki ufak kırık büyük bir ihtimalle kullanımda kırılmış. Kemik ucundaki kullanım yoğunluğu kaynaklı koyu renkler dışında doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 9.04 **Kalınlık (cm) :** 1.85 **Genişlik (cm) :** 1.16

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 040 **Env. No :** SMK'08 A.076

Ad : Keski **Kod :** 44.5

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2008

Grid : 4/f **Kot :** 701.32

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4-N5

Durum : arkası kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış iç doku özenli temizlenmiş, kenarlar düzeltilerek aynı seviyeye getirilmiş, her iki yüzeyden inceltilerek keskin dar bir ağız yapılmış. Kemiğin doğal kanalı olduğu gibi bırakılmış. Aletin iki dik kenarı da küt. Ağız kısmına doğru bu küt kenarlar, tekrar düzeltilerek köşeli hale getirilmiş. İşçiliği oldukça iyi. Aletin üst yüzeyinde, enine, verevine ve dikine çok sayıda kullanım izi var. Kısa enine izler özellikle aletin bir kenarında yoğun. Arka yüzeyde ortadaki doğal kanalın iki tarafında, birinde dikey , diğerinde verev kullanım izleri yoğun. Doğal kanalın kenarlarında ve içinde hiç iz olmayışı bu kesime bir başka parça oturtulduğunu düşündürmekte. Kemik doğal renginde ve yüzeylerde kullanım parlaklığı var.

Uzunluk (cm) : 6.97 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.75 **Genişlik (cm) :** 1.98

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 041 **Env. No :** SMK'08 A.148

Ad : Keski **Kod :** 3.3

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20B **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/e-k **Kot :** 694.57/694.22

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : Tüm, ucu kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip kenarlardan orantılı bir şekilde inceltilerek dar bir ağız yapılmış. Aletin uç kısmı kırıldıktan sonra kesilmiş (kırılan yerde kesim izi var) ve kırık bölge daha sonra sürtülerek aşındırılmış ve parlaklık kazanmış. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.9 **Genişlik (cm) :** 1.45

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 042 **Env. No :** SMK'09 A.080

Ad : Keski **Kod :** 75.4

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2009

Grid : 5/k **Kot :** 700.14

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : iki parçadan yapıştırıldı, üst kısmı kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılarak, iç dokusu temizlenmiş. Ağız kısmı her iki geniş yüzeyden eşit oranda yontularak oluşturulmuş. Yüzeyinde dikine, paralel yapım izleri, ağız kısmında enine kullanım izleri mevcut. Tüm yüzeyi oldukça parlak. Koyu kahverengi.

Uzunluk (cm) : 6.5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.8 **Genişlik (cm) :** 1.2

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 043 **Env. No :** SMK'10 A.007

Ad : Keski **Kod :** 5.2

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 16F **Yıl :** 2010

Grid : 1/f **Kot :** 701.00

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : arkası kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış ve kenar parçasının iç dokusu temizlenmiş, kenarlar sürtülerek düzeltilmiş ve her iki yüzeyden ve kenarlardan inceltilerek keski ağızı yapılmış. Ağız kısmında yoğun enine, arka kısmında ise dikine paralel kullanım izleri görülmekte. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.72 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.94 **Genişlik (cm) :** 1.74

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 044 **Env. No :** SMK'10 A.024

Ad : Keski **Kod :** 127.1

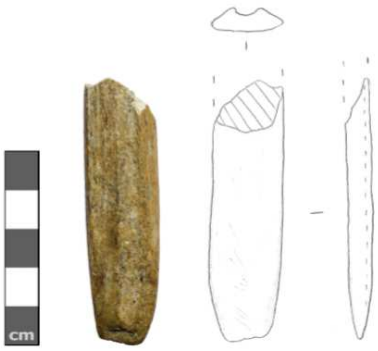
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2010

Grid : 5-6/b-e **Kot :** 701.19/701.15

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N7

Durum : arkası kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış, iç doku temizlenmiş ve düzlenmiş fakat doğal kanalın bir kısmı korunmuş. Her iki kenardan da inceltilerek uca doğru keski ağzı yapılmış. Aletin işçiliği oldukça iyi. Aletin ağız kısmında enine, arka yüzeylerinde çapraz ve dikine kullanım izleri görülmekte. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde

Uzunluk (cm) : 6.66 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.7 **Genişlik (cm) :** 1.87

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 045 **Env. No :** SMK'14 A.003

Ad : Keski **Kod :** 101.1

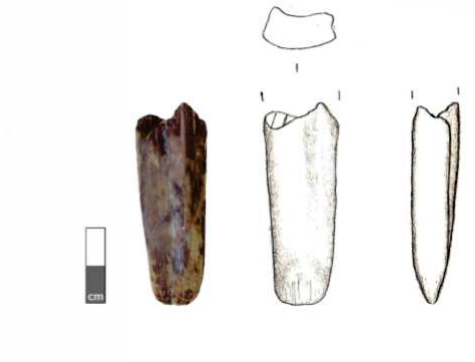
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2014

Grid : 1/a-k **Kot :** 700.52/699.68

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : arka kısmı kırık, 3 parçadan tümlendi

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği 1/4'lük kısmı dikine yarılıp, iç dokusu temizlenip, her iki kenarı sürtülerek düzeltilmiş. Ağız her iki yüzeyden simetrik yontulmuş, kenarlardan çok az yontulduğundan ağız ile gövde genişliği birbirine yakın. Yüzeyindeki kireç aşındırmasından dolayı kullanım izleri /parlaklık belli değil. Doğal renginden daha alacalı.

Uzunluk (cm) : 4.69 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.04 **Genişlik (cm) :** 1.75

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 046 **Env. No :** SMK'14 A.009

Ad : Keski **Kod :** 144.1

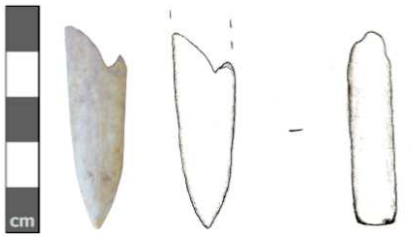
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2014

Grid : 4/a **Kot :** 700.99

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N7

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinin yanından çıkartılan bir parçadan üretilmiş. Yoğun kullanılmış. Yan kısımlarında da kullanım parlaklığı bulunması yiv açmak için kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir. Keski ağzı bir yüzeyde geniş (1.4 cm), diğer yüzeyde dar (2.2 cm). İki yüzeyinde de enine çapraz kullanım izleri var. Tüm yüzeyi oldukça parlak. Kemiğin rengi yoğun kullanımdan veya ısıl işlem görmesinden dolayı beje yakın bir renk almış.

Uzunluk (cm) : 4.48 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.35 **Genişlik (cm) :** 1

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 047 **Env. No :** SMK'14 A.019

Ad : Keski **Kod :** 92.6

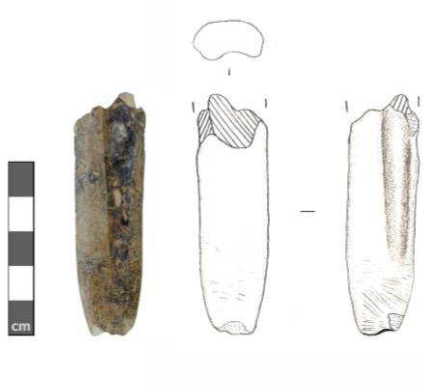
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 20L 6-10/g-k*20M 6-9/a-b **Kot :** 699.92/699.81

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N5

Durum : üst kısmı ve keski kısmından ufak bir bölüm kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenerek uca doğru iki yüzeyden simetrik yontularak keski ağzı yapılmış. Aletin ağız kısmına doğru her iki yüzeyinde oldukça dikkat çeken yoğun kullanım izleri var. Bu da keskinin yardıktan sonra ileri geri yönünde yoğun kullanıldığını göstermekte. Ayrıca kanallı yüzeyinde kanalın bittiği ve izlerin başladığı yerde 2 ufak çukurcuk olasılıkla kullanım sırasında oluşmuş. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Kemik doğal renginde fakat yoğun kullanım alanlarında koyu renkler hakim.

Uzunluk (cm) : 6.56 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.04 **Genişlik (cm) :** 1.87

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 048 **Env. No :** SMK'14 A.044

Ad : Keski **Kod :** 9.4

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/a-e **Kot :** 701.94/701.86

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N1-N2

Durum : yarım,

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu kısmen temizlenip kenarlardan ağıza doğru daraltılarak keski ağzı yapılmış. İç dokusundaki pütürler mevcut. Aletin kenarları ve üst yüzeyi oldukça parlak. Üst yüzeyde yan kenarlarda ağıza dik uzanan bir çok kullanım izi bulunmakta. Arka yüzeyde belirgin bir iz yok. Ağızda derin dikine kopuntular var ve ağız kullanımdan kaynaklı bozulmuş. Kemik kahverengi

Uzunluk (cm) : 4.76 **Kalınlık (cm) :** 0.87 **Genişlik (cm) :** 1.72

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 049 **Env. No :** SMK'14 A.070

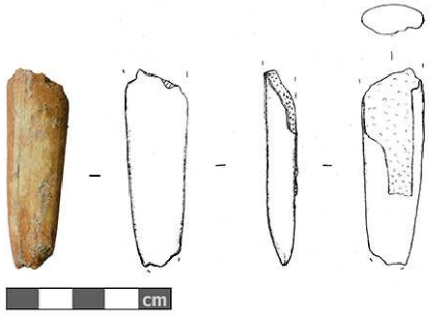
Ad : Keski **Kod :** 103.1

Tip : 3 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2014

Grid : 10/k **Kot :** 699.80

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N5

Durum : Uç kısmından ufak bir kısmı, arka kısmın büyük bir bölümü kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip uca doğru her iki kenardan eşit oranda keskinleştirilip keski ağzı yapılmış. Aletin yüzeyi yoğun kireç bağlamış ve oldukça aşınmış. Kullanım parlaklığı sadece ağız kısmında bir bölümde mevcut. Kullanım izleri aşınmadan belli olmamakta. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.81 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.17 **Genişlik (cm) :** 2.19

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 050 **Env. No :** SMK'14 A.077

Ad : Keski **Kod :** 1.1

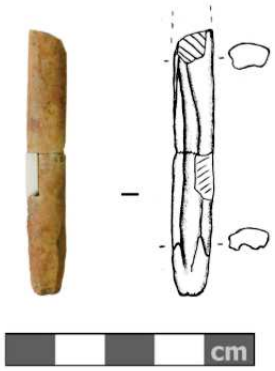
Tip : 3 **Açma/Yapı:** BH **Yıl :** 2014

Grid : 15F 3/k **Kot :** 700.45

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N6

Durum : arkası kırık, 4 parçadan yapıştırıldı.

Tanım : Bacak kemiğinin kenarından kısmen iç kanal korunarak alınan parçanın iç dokusu temizlenmiş ve doğal kanal bırakılmış. Mevcut ucu özellikle iç yüzeyden (ama her iki yüzeyden) ve kenarlardan yonga alınarak uca doğru inceltilerek keski ağızı elde edilmiş. Ucu kullanımdan kaynaklı çentilmiş ve dikine 3 tane genişçe sığ yonga atmış. Her iki yüzeyde dikine kullanım izleri ile enine kısa izler var. Kemiğin yüzeyi oldukça parlak ve doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 7.62 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.74 **Genişlik (cm) :** 1.14

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : SMK'14 A.76 ile birlikte bulundu

Kat. No : 051 **Env. No :** SMK'08 A.110

Ad : açkı-aleti **Kod :** 29.6

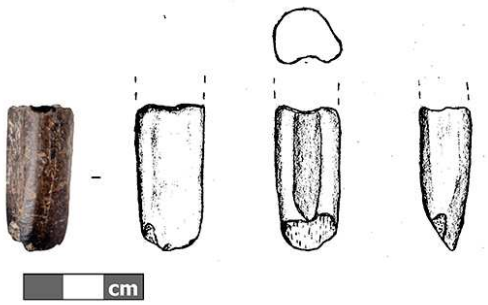
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2008

Grid : 6-10/a-h **Kot :** 700.37/700.32

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : Uç kısmı mevcut, yanık.

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış, iç dokusu temizlenmiş, uca doğru her iki yüzeyden inceltilerek ağız oluşturulmuş. Ağız kısmının alt yüzeyi aşınmış. Aletin doğal kanallı kısmının kenarlarında ve yüzeyinde belirgin enine birbirine paralel kullanım izleri var. Tüm yüzey oldukça parlak. Kemik yanmış, siyah.

Uzunluk (cm) : 2.9 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1 **Genişlik (cm) :** 1.3

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 052 **Env. No :** SMK'09 A.013

Ad : açkı-aleti **Kod :** 2.1

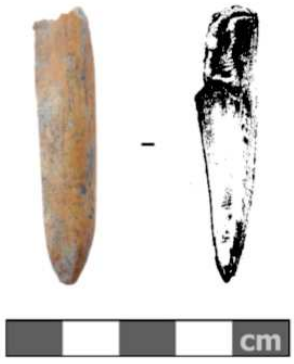
Tip : 3 **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 6/d **Kot :** 702.56

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : yarım

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinin yanından dikine çıkartılmış bir yonganın iç dokusu temizlenmiş. Bir ucu doğru her yanden sürtülmesi sonucu küt bir uç oluşmuş. Yüzeyinde dikine kullanım izleri var. Uç kısmı her yönden kullanılmış ve kütleşmiş. Yüzeyler parlak ve kaygan. "D" kesitli. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.83 **Kalınlık (cm) :** 0.7 **Genişlik (cm) :** 0.75

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 053 **Env. No :** SMK'09 A.058

Ad : açkı-aleti **Kod :** 74.1

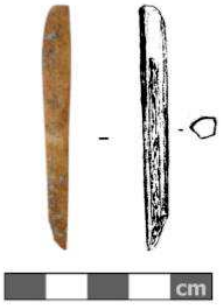
Tip : 4 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2009

Grid : 10/b **Kot :** 700.26

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : arkası kırık

Tanım : Bacak kemiği dikine yarılmış iç doku temizlenmiş, üst kısım karemsi, uç kısmı ise üçgen kesitli biçimlendirilmiş. Ucunda yoğun kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.34 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.5 **Genişlik (cm) :** 0.57

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 054 **Env. No :** SMK'09 A.062

Ad : açkı-aleti **Kod :** 4.1

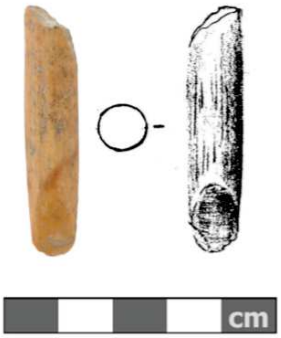
Tip : 4 **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2009

Grid : 5/a **Kot :** 701.12

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış, kenar parçası yontularak, bir diğer olasılıkla sürterek gövdeye silindirik biçim verilmiş. Bir uca doğru iki yüzeyden ve kenardan orantılı bir şekilde yontularak keski ağızı gibi bir ağız yapılmış. Ağızda bir çok sürtülme izi ve ağız kenarında girinti ve çıkıntılar mevcut. Aletin gövde kısmında ise dikine boydan boya uzanan birbirine paralel kullanım izleri görülmekte. Aletin ağız kısmı başta olmak üzere tüm yüzeyi parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.15 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.85

Bul. şekli :

Kat. No : 055 **Env. No :** SMK'10 A.025

Ad : açkı-aleti **Kod :** 69.1

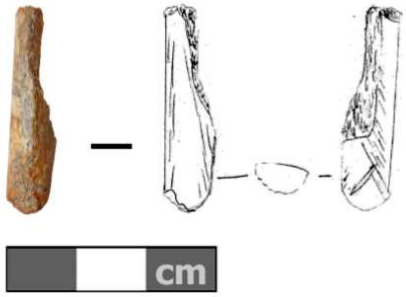
Tip : 4 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2010

Grid : 4/g **Kot :** 699.89

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : arkası ve bir kenarı kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine bir yonganın iç dokusu ve kenarları düzeltilip, bir yüzeyinin inceltilmesi ile elde edilmiş. Aletin uç kısmının iç yüzeyinde merkezden kenara doğru çapraz sayısız kullanım izi mevcut ve ucunda oldukça yoğun kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.9 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.63 (mev.) **Genişlik (cm) :** 0.9 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 056 **Env. No :** SMK'14 A.018

Ad : açkı-aleti **Kod :** 8.2

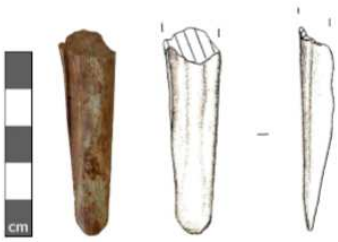
Tip : 4 **Açma/Yapı:** 21L **Yıl :** 2014

Grid : 20L10/c-f*21K 2-8/k *21L 1-8/a-g **Kot :** 699.69-699.55

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : üst kısmı kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip, aynı iç yüzeyden uca doğru sürterek uç yapılmış Oldukça ilginç bir kenar yapısı var. Uç kısmından gövdeye doğru kanallı yüzeyinde 5 ayrı kenar yapmış. Bu kenarların birinde bir "S" kıvrımı ve bu kıvrımda da kesik izleri var. Kemiğin yüzeyinde sayısız sürtme ve kesik izleri mevcut. Yoğun kullanılmış. Kemik doğal renginde fakat yer yer aşınmalar var.

Uzunluk (cm) : 4.85 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.83 **Genişlik (cm) :** 1.2

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : H yapısının altındaki gri dolgudan

Kat. No : 057 **Env. No :** SMK'14 A.030

Ad : Kertikli alet **Kod :** 101.2

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 20L1/e-k *19L 10/e-k **Kot :** 700.75/699.62

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : kenar parçası

Tanım : Kürek kemiğinin sol kenarının üst kısmına atılmış 15 adet aralıkları ve boyutları düzensiz kertikler. Kertiklerin derinlikleri hemen hemen aynı. Alt kısımdaki kertikler "U" şeklinde olmasına karşın üst kısımdakilerin profili "V" şeklinde. Kertik derinlikleri kullanımdan dolayı oldukça sığlaşmış (0.1 cm). Kertikli kenarda oldukça yoğun bir kullanım parlaklığı var, alt kısımdakiler daha yoğun kullanılmış. Kemik doğal renginden daha koyu.

Uzunluk (cm) : 7.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.9 **Genişlik (cm) :** 2.26

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 058 **Env. No :** SMK'08 A.166

Ad : Kertikli alet **Kod :** 51.23

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 701.22/701.15

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi? **Dönem :** N4

Durum : parça, kireç yüzeyi aşındırmış.

Tanım : Kürek kemiğin arkadaki doğal çıkıntı üzerinde verev, ince birbirine koşut 3 adet sığ "V" tipi kertik mevcut. Kemik doğal renginde ve aşınmış. Yüzeyde kullanım parlaklığı yok.

Uzunluk (cm) : 4.7 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.3 **Genişlik (cm) :** 1.9 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 059 **Env. No :** SMK'08 A.180

Ad : Kertikli alet **Kod :** 28.19

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2008

Grid : 1-5/c-g **Kot :** 700.43/700.38

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : parça

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın kürek kemiğinden yapılmış. Sadece kertikli bölümünden bir parça mevcut. Üzerinde 13 adet derin ve geniş, ''U'' kesitli paralel kertik var, 14. kertikten kırılmış. Kertiklerin derinlikleri ortalama 0.12 cm. Kertikler arasında ve bitiminde bir çok paralel, küçük ve sığ çizgisel izler mevcut. Kertikli bölgede oldukça yoğun kullanım parlaklığına sahip ve yer yer yanık izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : 7 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.6 **Genişlik (cm) :** 4.6 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 060 **Env. No :** SMK'10 A.008

Ad : Kertikli alet **Kod :** 81.4

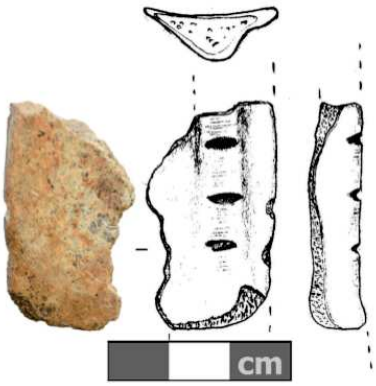
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2010

Grid : 3/d **Kot :** 699.95

Hammadde : kemik **Kemik adı :** scapula

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N4

Durum : parça

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın scapula kemiğinin sol kenarından bir parça. Kenarında 4 adet ''U'' kesitli, 0.2 cm derinliğinde kertikler mevcut. 4. kertik yerinden kırılmış. Kertiklerin aralıkları düzensiz, derinlikleri hemen hemen aynı. Kertiklerin arasında, gözle görülebilen kertiklere paralel, çok sayıda ufak kullanım izi ve kertikli kısımdan diğer kesime yayılan kullanım parlaklığı var. Doğal renginde ancak yüzeyde sulu ortamda kalmaktan kaynaklı aşınma var.

Uzunluk (cm) : 4 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.8 **Genişlik (cm) :** 2.4

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 061 **Env. No :** SMK'10 A.030

Ad : Kertikli alet **Kod :** 54.1

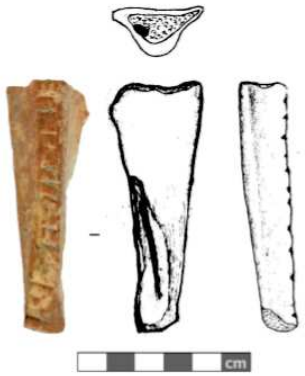
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2010

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 700.34/700.23

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : kenar parçası

Tanım : Scapulanın sağ kenar parçası. 11 adet birbirine koşut kertik var. "U" kesitli kertikler sığ (0.1cm). Kertiklerden üçü diğerlerinden farklı olarak kenara dönmüş. Kertikli olan kenar ve mevcut yüzeyinde kullanım parlaklığı var. Aletin üst kısmı kesilmiş, içine dikine delik açılmış ve delik yuvasının dokusu temizlenmiş. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.13 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.2 (mev.) **Genişlik (cm) :** 2.3 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 0.32 **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 062 **Env. No :** SMK'08 A.220

Ad : Kertikli alet **Kod :** 40.5

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22M **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 699.60/699.55

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : uçları kırık , kireç bağlamış

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kürek kemiğinden üst kısmı kırık bir parça. Sol arka kenarında 12 adet aralıkları düzensiz kertikler var. Kertikli kenarında kullanım parlaklığı mevcut. Kemik yoğun kireç bağlamış ve kireç bağlamayan bölgeleri doğal renginden daha koyu.

Uzunluk (cm) : 6.73 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 3.34 **Genişlik (cm) :** 3.43 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 063 **Env. No :** SMK'09 A.104

Ad : Kertikli alet **Kod :** 32.1

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20G **Yıl :** 2009

Grid : 3-6/b-d **Kot :** 697.92/697.91

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : Birbirine oturmayan 2 kenar parçası, arka yüzeyleri kırık

Tanım : İri bir hayvanın scapula kemiğinin birbirine oturmayan iki kenar parçası: Geniş parçanın yüzeyinde dört kertik bulunmakta (dördüncü kertik yerinden kırılmış). Kertikler sığ (0.01-0.03cm) ve düzensiz. Dar ve uzun olan kenar parçasında ise yedi derin kertik ve bu kertiklerin arasında oldukça sığ kesik izini andıran bir çok iz var. Kullanım parlaklığı yok ve kemik doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 2.95*3.55 **Kalınlık (cm) :** 0.97*0.88 **Genişlik (cm) :** 2.54*1.7

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 064 **Env. No :** SMK'09 A.108

Ad : Kertikli alet **Kod :** 75.22

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2009

Grid : 1-10/e-k **Kot :** 700.32/700.20

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : kenar parçası

Tanım : Scapula kemiğinin sol arka kenarı. Kenarında aralıkları ve boyutları düzensiz birbirine paralel (çapraz şekilde) "U" kesitli 7 adet kertik mevcut. Bu kertiklerden ikisi diğerlerine göre oldukça derin (0.08 cm). Kertiklerin arasında da çok sığ, kertiklerle paralel kullanım izleri mevcut. Kullanım parlaklığı başta kertikli kenar olmak üzere tüm yüzeye yayılmış. Kemik kullanımdan ötürü koyu bir renk almış. Bazı bölümleri yanmış olabilir.

Uzunluk (cm) : 5.53 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.38 **Genişlik (cm) :** 2.7 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 065 **Env. No :** SMK'09 A.133

Ad : Kertikli alet **Kod :** 6.11

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 702.37/702.33

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : parça

Tanım : Kürek kemiğinin sol kenarı. Mevcut kısımda 14 adet aralıkları ve boyutları düzensiz kertik mevcut. Kertikli kenarlarından diğer mevcut kısımlara yayılan kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.33 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.88 **Genişlik (cm) :** 1.4 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 066 **Env. No :** SMK'10 A.050

Ad : Kertikli alet **Kod :** 82.3

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2010

Grid : 3-10/h-k **Kot :** 700.00/699.92

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : parça, kertikli kısım aşınmış.

Tanım : Sol kürek kemiğinin üzerinde aralıkları, derinlikleri ve boyutları düzensiz 5 adet sığ 'U' kesitli kertik mevcut. (5. kertik yerinden kırılmış. Kertikler dışında ufak kesik izleri de var. Kertikli kenardan kemiğin ince tabakasına doğru yayılan kullanım parlaklığı belirgin. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.58 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1 **Genişlik (cm) :** 2.89

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 067 **Env. No :** SMK'10 A.091

Ad : Kertikli alet **Kod :** 24.4

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 13F **Yıl :** 2010

Grid : 10/a-f **Kot :** 702.16/702.07

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N6

Durum : parça

Tanım : Kürek kemiğinin sadece kertikli kenarı mevcut. Üzerinde aralıkları düzensiz, ''V'' kesitli, derinliği 0.09 ila 0.03 cm arasında değişen 8 adet kertik mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.52 **Kalınlık (cm) :** 1.39 **Genişlik (cm) :** 1.53

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 068 **Env. No :** SMK'14 A.006

Ad : Kertikli alet **Kod :** 104.1

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/k **Kot :** 703.12/701.24

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : üst kısmı kırık

Tanım : Scapula kemiğinin sağ kenarına yapılmış 6 adet kertik. 6. kertik aynı zamanda kırılma yeri. Kertiklerin derinlikleri uzunlukları ve aralıkları orantısız, kesitleri belirsiz. Kullanım parlaklığı kenarlardan eklem yerine doğru uzanmakta. Kemiğin içteki ince kısmı kırılmamış. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 10.66 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 2.64 **Genişlik (cm) :** 5.22 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 069 **Env. No :** SMK'14 A.008

Ad : Kertikli alet **Kod :** 93.4

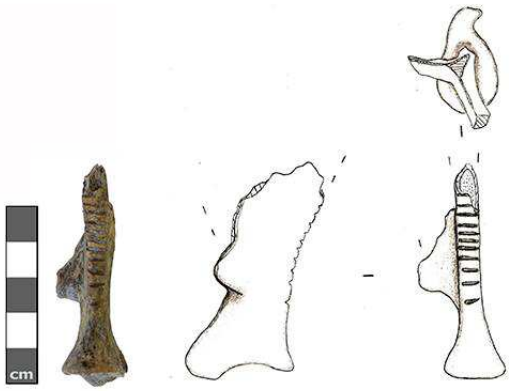
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 15F **Yıl :** 2014

Grid : 5-10/c-g **Kot :** 700.53/700.48

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : üst kısmı kırık

Tanım : Yavru bir ovis türüne ait kürek kemiğinin sağ kenarına atılmış 11 adet kertik. Ozellikle eklem yerlerine doğru olan kertikler oldukça derin (0.17cm). Kertikler arasında kertiklerle paralel ufak kullanım izleri var ve bu kertikli bölge oldukça parlak. Kertiklerin boyutları, derinlikleri ve aralıkları düzensiz. Bazı kertikler kenarı dik kesmesine karşın bazıları daha verevine. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.76 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.87 **Genişlik (cm) :** 3.05/2.44

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 070 **Env. No :** SMK'14 A.032

Ad : Kertikli alet **Kod :** 80.4

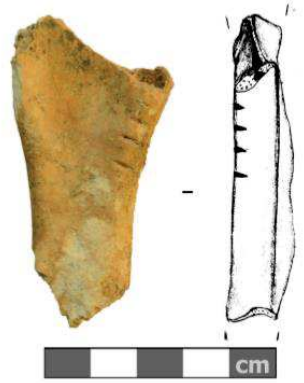
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22M **Yıl :** 2014

Grid : 22M1-10/a-k*22N 5-10/a*23M 1/a-k **Kot :** 699.19/699.10

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : parça

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kürek kemiğinin sağ kenarına atılmış 4 adet aralıkları, derinlikleri ve uzunlukları düzensiz kertik. Bu kertikler dışında kertiklerin altında 2 adet kertiklerden daha küçük izler bulunmakta. Kertiklerin arasında dikine kullanım izleri ve kertikli kenarda kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.36 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.34 **Genişlik (cm) :** 3.4 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 071 **Env. No :** SMK'14 A.050

Ad : Kertikli alet **Kod :** 81.4

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22M **Yıl :** 2014

Grid : 9/d **Kot :** 699.05

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N5

Durum : kenar parçası, kertikli olmayan yüzeyi yoğun kireç bağlamış

Tanım : İri bir hayvanın kürek kemiğinin sağ kenarından kertikli bir parça. 13 adet aralıkları derinlikleri ve boyutları düzensiz 'V' kesitli kertik bulunmakta. 14. kertik yerinden kırılmış. Kertikler arasında ufak kullanım izleri var. Kertikli kenarı oldukça parlak ve diğer yüzeylerinden daha koyu renkte.

Uzunluk (cm) : 7 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.43 **Genişlik (cm) :** 3.87

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 072 **Env. No :** SMK'14 A.061

Ad : Kertikli alet **Kod :** 39.1

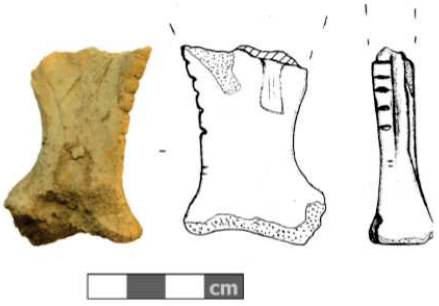
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 13G **Yıl :** 2014

Grid : 7/a-k **Kot :** 703.49/703.40

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : parça

Tanım : Ovis türüne ait bir kürek kemiğinin eklem yerine yakın kısmı. Sol kenarında aralıkları ortalama 0.5 cm, derinlikleri 0.2 cm olan "V" kesitli 6 adet kertik bulunmakta, 6. kertik yerinden kırılmış. Sadece kertikli kenarında kullanım parlaklığı var. Kemiğin yüzeyi aşınmış, kullanım izleri belirgin değil. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.81 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.84 **Genişlik (cm) :** 3.53 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 073 **Env. No :** SMK'14 A.063

Ad : Kertikli alet **Kod :** 86.2

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22M **Yıl :** 2014

Grid : 6/e **Kot :** 698.97

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : parça

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kürek kemiğinin sağ kenarının arkasına atılmış 4 adet aralıkları ortalama 0.9 cm, uzunlukları 0.8 cm olan "U" kesitli kertik. 5. kertikten kırılmış. Kertikler eklem yerine yakın. Kemiğin tüm yüzeyi, özellikle kertikli kenarı oldukça parlak. Kemik doğal renginden daha koyu, kahverengiye kaçan bir renk almış.

Uzunluk (cm) : 5.83 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 2.5 **Genişlik (cm) :** 3.83 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 074 **Env. No :** SMK'14 A.079

Ad : Kertikli alet **Kod :** 190.4

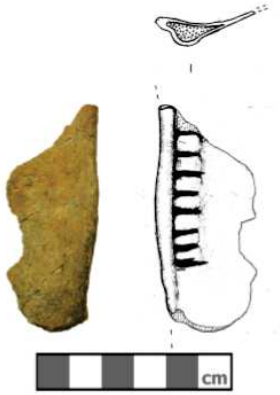
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2014

Grid : 14G 1-5/b-e*13G 10/b-e **Kot :** 701.11/700.95

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : geyik? **Dönem :** N7

Durum : Kenar parçası

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kürek kemiğinin sol üst kenarına atılmış 8 adet, aralıkları (ort. 0.45cm), uzunlukları (ort. 0.8cm) ve derinlikleri (0.15cm) düzensiz 'U' kesitli kertik. Özellikle alt kısma doğru olan son iki kertik oldukça derin, 0.25 cm derinlikte iç dokuya kadar ulaşılmış. Kertiklerin arasında, kertiklerin alt ve üst kısmında kesik izleri, kertikli bölümde yoğun kullanım parlaklığı mevcut. Kemiğin rengi yoğun kullanımdan (?) ötürü koyulaşmış. Özellikle kertikli bölümünde siyaha kaçan yosun lekeleri (?) var.

Uzunluk (cm) : 6.5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1 **Genişlik (cm) :** 2.93 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 075 **Env. No :** SMK'14 A.084

Ad : Kertikli alet **Kod :** 27.1

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/b-e **Kot :** 701.64/.61

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : arka kenarları ve ince dokusu kırık

Tanım : Scapula kemiğinin sağ kenarına atılmış 5 adet (5. kertik yerinden kırılmış) aralıkları düzensiz, uzunlukları ortalama 0.5 cm, derinlikleri 0.15 cm olan 'U' kesitli kertikler. Kertikler diğer kertikli aletlere göre derin ve geniş. Kertikler arasında kesik izleri mevcut. Kertikli kenarında kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.66 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 2.1 **Genişlik (cm) :** 4.86 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 076 **Env. No :** SMK'14 A.097

Ad : Kertikli alet **Kod :** 103.4

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/f-k **Kot :** 699.16/699.06

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : Alt parça

Tanım : Kürek kemiğinin sol kenarına çapraz şekilde atılmış 2 adet kertik. Kertiklerden biri diğerine göre oldukça derin (0.18 cm). Kemiğin kenarları ve yüzeyi aşınmış bu yüzden parlaklık belli olmamakta. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.02 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 2.47 **Genişlik (cm) :** 3.93

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 077 **Env. No :** SMK'14 A.103

Ad : Kertikli alet **Kod :** 74.15

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2014

Grid : 22L10/a-k*22K10/k **Kot :** 699.84/699.29

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : ince dokusu ve üst kısmı kırık

Tanım : Scapula kemiğinin eklem yerine yakın kısmı. Sol arka kenarına atılmış sığ, aralıkları düzensiz 6 adet kertik bulunmakta. Kertikli kenarında kullanım parlaklığı var. Kemiğin yüzeyi kireç bağlamış.

Uzunluk (cm) : 7.65 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 2.37 **Genişlik (cm) :** 3.81 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 078 **Env. No :** SMK'14 A.104

Ad : Kertikli alet **Kod :** 74.14

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2014

Grid : 22L10/a-k*22K 10/k **Kot :** 699.84/699.29

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : İnce dokusu ve üst kısmı kırık

Tanım : Scapula kemiğinin eklem yerine yakın kısmı. Sol arka kenarına atılmış sığ sayılabilecek, aralıkları düzensiz 8 adet kertik bulunmakta. Kertikli kenarında kullanım parlaklığı var. Kemiğin yüzeyi kireç bağlamış ve gri renkte.

Uzunluk (cm) : 7.71 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 2.75 **Genişlik (cm) :** 4.94 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 079 **Env. No :** SMK'14 A.013

Ad : Kertikli alet **Kod :** 44.2

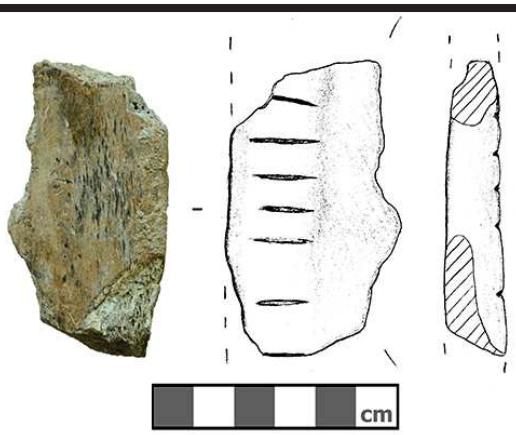
Tip : 5A **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 7-10/c-e **Kot :** 701.40/701.36

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : kenar parçası

Tanım : İri bir hayvanın scapula kemiğinin sol kenarından bir parça. Üzerinde 8 adet, sığ, aralıkları düzensiz, genişçe kertikler bulunmakta. 1. ve 8. kertik yerinden kırılmış. Kertikli kenar oldukça parlak. Alet kullanımdan dolayı (?) koyu kahverengi renk almış.

Uzunluk (cm) : 6.72 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.34 **Genişlik (cm) :** 3.83 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 080 **Env. No :** SMK'14 A.093

Ad : Kertikli Alet **Kod :** 66.1

Tip : 5A **Açma/Yapı:** M **Yıl :** 2014

Grid : 2/d (14G) **Kot :** 701.12

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N7

Durum : İnce tabaka restore edildi. Büyük gövde parçası. Eklem yeri ve üst kısmı kısmen kırık.

Tanım : Bir alageyiğin kürek kemiğinin sol kenarına atılmış 20 adet , mevcut sağ kenarına ise 8 adet kertik atılmış alet.Kertiklerin boyutları,derinlikleri ve aralıkları düzensiz. Kertikli kenarlar oldukça parlak. Kertikler eklem yerine yakın bir kısımda bitmekte. Kemik doğal renginde. Aletin her iki kenarında da kertiklerin bulunması bakımından tek ve eşsiz bir örnek.

Uzunluk (cm) : 8.62 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.37 **Genişlik (cm) :** 6.26 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : M yapsının altındaki TB190'da , KYAM parçalarının bulunduğu tabakadan.

Kat. No : 081 **Env. No :** SMK'07 A.022

Ad : Kertikli Alet **Kod :** 27.5

Tip : 5A **Açma/Yapı:** 22M **Yıl :** 2007

Grid : 3-6/d-h **Kot :** 699.77/699.69

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Scapula

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N4

Durum : İç ince tabaka kırık. Üst kısım mevcut değil.

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın kürek kemiğinin sağ kenarına atılmış bir kertikli alet.18 adet aralıkları düzensiz , çok derin olmayan , uzunları 1.45 cm ile 0.9 cm arasında değişen kertikler mevcut.Kullanım parlaklığı kertikli sağ kenarı dışında kertiksiz sol kenarında da mevcut.Kertiklerin bitim yerine doğru ufak kesik izleri var. Aynı zamanda kertikler arasındaki boşluklarda gözle görülebilen, dikine kullanım izleri var.Kürek kemiğinin iç ince tabakası kırık durumda.Kemik rengi kullanımdan dolayı kahverengi tonu almış.Özellikle kertikli tarafları koyu kahve renginde.

Uzunluk (cm) : 18.4 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 4.6/2.2 **Genişlik (cm) :** 10.2

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 082 **Env. No :** SMK'08 A.116

Ad : Kertikli Alet **Kod :** 6.7

Tip : 5B **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2008

Grid : 4-8/a-k **Kot :** 702.20/702.05

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Köprücük?

Hayvan adı : küçük memeli **Dönem :** N3

Durum : Uç kısmı kırık

Tanım : Küçükbaş bir memelinin muhtemelen köprücük kemiğinin kenarına atılmış altı adet kertik. Kertikler sığ ve aralıkları düzensiz. Bu kertiklerin dışında alışılmadık bir biçimde kemiğin yüzeyine de oldukça sığ ve küçük kertiğe benzer çapraz ve birbirine paralel 4 adet iz bulunmakta. Kemiğin tüm yüzeyinde kullanım parlaklığı mevcut ve doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.1 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.7 **Genişlik (cm) :** 0.9/1.6

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 083 **Env. No :** SMK'07 A.013

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 10.1

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2007

Grid : 1-10/a-d **Kot :** 700.94/700.83

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metapodial

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : Tüm

Tanım : Koyun-keçiye ait bir bacak kemiği, ortadan kesilmiş, diz kısmına gelen kısmı olduğu gibi bırakılarak kemik dikine yarılmış, kesim yerleri sürtülerek kısmen düzeltilmiş, iç dokusu temizlenmiş, dışa doğru eğimli kesilerek sivri uç oluşturulmuş (uç kırık). Kemik doğal renginde, fazla kullanılmamış.

Uzunluk (cm) : 5.82 **Kalınlık (cm) :** 0.40 **Genişlik (cm) :** dip 1.60

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.20 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 084 **Env. No :** SMK'07 A.016

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 19.3

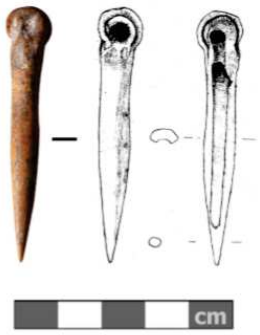
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2007

Grid : 2/f **Kot :** 700.87

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metapodial

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3-N4

Durum : Tüm, iki parçadan yapıştırıldı.

Tanım : Koyun-keçiye ait bir bacak kemiğinin bir uçta eklem kesimi kesilmiş, diğer uçta (bileğe gelen kesim) olduğu gibi bırakılmış, ortadan dikine yarılmış, kesim yerleri sürtülerek düzeltilmiş, iç dokusu temizlenmiş, üç yönden sürtülerek sivri, düzgün bir uç yapılmış. Kemik doğal renginde, yoğun kullanım parlaklığı var, uç kısmen aşınmış.

Uzunluk (cm) : 8.50 **Kalınlık (cm) :** 0.56 **Genişlik (cm) :** dip 1.50

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.30 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 085 **Env. No :** SMK'10 A.094

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 8.2

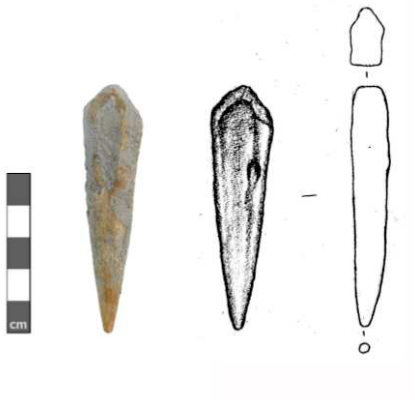
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 16F **Yıl :** 2010

Grid : 1-2/f-g **Kot :** 700.96

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : Tüm ve sağlam, kireç bağlamış.

Tanım : İri bir hayvana ait bacak kemiğinin eklem yerine yakın bir kesimden diklemesine bir parça alınmış. Eklem yerine yakın kesimi her iki yüzeyden sürtülerek temizlenmiş. Her iki yandan sap kısmına doğru sivriltilerek sap kısmına "piramidal" bir görünüm kazandırılmış. Küt uç bütün yüzlerden sürtülerek elde edilmiş. Uç kısmında kullanımdan kaynaklı aşınma var. Kemik doğal renginde. Alet kuvvet isteyen (sert) nesneleri delmek için üretilmiş.

Uzunluk (cm) : 7.65 **Kalınlık (cm) :** 1.18 **Genişlik (cm) :** sap 1.88

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.33 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 086 **Env. No :** SMK'14 A.033

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 98.7

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 20K 6-10/k*20L 5-10/a-h **Kot :** 699.64/699.50

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : Ucunun ufak bir kısmı dışında tüm

Tanım : Ovis türüne ait radius kemiği 1/2 oranında dikine yarılıp uca doğru her iki kenardan da yonga alınıp düzeltilmesi ile yapılan küt bitimli bir bız. Eklem yeri doğal bırakılmış. Her iki kenarının eklem yerine yakın kısmından parça atmış. Daha sonra bu kısımlar tekrar düzeltilmiş. Diğer bızlardan farklı olarak kenarları oldukça parlak ve hafif kavislenme mevcut. Bu da aletin saz düzeltme, ip dolama-germe vb. gibi işlerde de kullanıldığını göstermekte. Kullanım izleri arka kısmından uca doğru dik olarak uzanmakta. Alet, uç kısmı ve uç kısmına yakın kenarlarının yoğun kullanımdan dolayı aldığı koyu renkler dışında doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 7.08 **Kalınlık (cm) :** 0.76 **Genişlik (cm) :** 1.38

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 087 **Env. No :** SMK'14 A.042

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 68.2

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/a-d **Kot :** 699.54/699.52

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : tüm, ucundan ufak bir bölüm kırık

Tanım : Ovis türüne ait radius kemiğin dikine yarılıp iç dokusu temizlenip her iki kenardan da uca doğru "V" şeklinde yonga alınıp düzeltilerek küt bir uç yapılmış. Radius kemiğinin eklem yeri doğal olarak bırakılmış. Kullanım izleri tipik olarak arkadan uca doğru uzanmakta. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.6 **Kalınlık (cm) :** 1.37 **Genişlik (cm) :** 1.9

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.36 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 088 **Env. No :** SMK'08 A.074

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 68.1

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2008

Grid : 6/h **Kot :** 700.36

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3-N4

Durum : arka kısmı kırk

Tanım : Koyun-keçi bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip iki kenardan uca doğru sivriltilmiş. Arka yüzey sürtülerek aşındırlmış, İç yüzeydeki kanal sürtünmeye rağmen belirgin. Dış yüzünde uca doğru giden birbirine koşut kullanım izleri belirgin. Yüzey oldukça parlak ve doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.7 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 0.7

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.13 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 089 **Env. No :** SMK'08 A.202

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 4.1

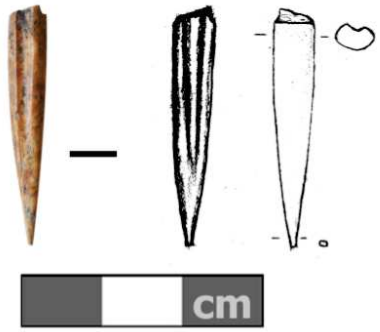
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** **Yıl :** 2008

Grid : 4/k **Kot :** 700.14

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : yarım, arka kısmı kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği 1/3'lük bir kısmı eklem yerinden dikine yarılıp, iç dokusu temizlenip uca doğru kenarlardan sivriltilmiş. Kenarlar her iki yandan da sürtülüp yuvarlatılmış ve oldukça iyi düzeltilmiş. Tüm yüzeyinde arka kısmından uca doğru uzanan birbirine paralel kullanım izleri var ve tüm yüzeyi oldukça parlak. Kemik doğal renginde , arka yüzeyinde yer yer koyu izler mevcut (yosun izleri?)

Uzunluk (cm) : 4.1 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.45 **Genişlik (cm) :** 0.7

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.16 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 090 **Env. No :** SMK'09 A.017

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 12.4

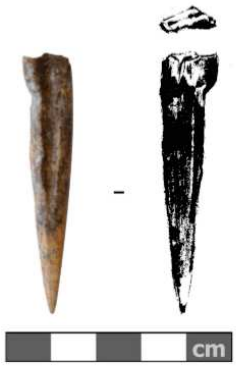
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2009

Grid : 5/e **Kot :** 701.61

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N1-N2

Durum : tüm, arka tarafından bir yonga kopmuş

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği 1/4 oranında dikine yarılıp iç dokusu temizlenerek her iki kenarı da düzeltilip sivriltilmiş. Aletin üst kısmının bir kenarında muhtemelen bir sapa oturtmak için bir çıkıntı bırakılmış. Özellikle uç kısmı kullanımdan dolayı oldukça parlak, diğer kesimlerde bu parlaklık yok. Alet doğal kanallı bir bız fakat uç kısmının 2 cm üstünden itibaren uca doğru bu kanal ucun yuvarlatılmasından dolayı kaybedilmiş. Aletin uç kısmına doğru uzanan dikine kullanım izleri var. Yoğun kullanımdan dolayı (?) yer yer koyu renkler hakim.

Uzunluk (cm) : 4.4 **Kalınlık (cm) :** 0.52 **Genişlik (cm) :** 0.75

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.16 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 091 **Env. No :** SMK'10 A.054

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 93.1

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2010

Grid : 1-6/d-h **Kot :** 699.70/699.67

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metatarsal

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : ucu kırık, yarım ?

Tanım : Koyun veya keçinin (ovis) metatarsal kemiği dikine ikiye ayrılarak, yanları düzleştirilip uca doğru sivriltilmiş. Kenarlar bir zemine sürtülerek düzeltilmiş. Korunmuş eklem yerinden uca doğru uzanan dikine paralel yapım izleri var. Kenarlar ve dış yüzey parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.8 **Kalınlık (cm) :** 1.2 **Genişlik (cm) :** 1.57

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 092 **Env. No :** SMK'14 A.001

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 106.1

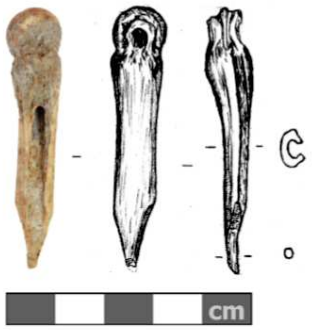
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 700.89/700.22

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metapodial

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : Tüm, ucu kırık

Tanım : Ovis türüne ait bir metapodial kemiği eklem yerinden dikine yarılmış, iç dokusu kısmen temizlenmiş, ortasından enine kesilen bölüme 3 cm kala her iki yandan önce yontulmuş sonra kavisli şekilde sürtülerek küt bir uç yapılmış. Kemik dikine yarıldığında oluşan doğal kanalın kenarları üstünkörü düzeltilmiş. Kullanım izleri kemiğin üst kısmından uca doğru uzanmakta. Özellikle uç kısmında yoğun kullanım parlaklığı var. Kemik doğal renginde, iç kısmı ve eklem bölgesi yoğun kireç bağlamış.

Uzunluk (cm) : 7.38 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.34 **Genişlik (cm) :** 1.5

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.33 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 093 **Env. No :** SMK'14 A.014

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 95.1

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 20K 6-10/k* 20L 6-10/a **Kot :** 700.12/699.72

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip uca doğru her iki kenardan aynı oranda sivriltilip küt bitimli bir uç yapılmış. Arka kısmında uca doğru uzanan kullanım izleri ve tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Kemik doğal renginden daha koyu.

Uzunluk (cm) : 6.22 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.54 **Genişlik (cm) :** 1.34

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.19 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 094 **Env. No :** SMK'14 A.057

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 18.1

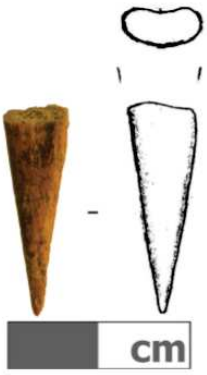
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 6-7/b-c **Kot :** 701.75/701.70

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3-N4

Durum : uç parçası

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış, iç dokusu temizlenip, uca doğru her iki kenardan yontularak sivri uç yapılmış. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Bızlarda tipik olan arka kısmında uca doğru uzanan kullanım izleri mevcut. Alet kullanımdan dolayı (?) doğal renginden daha koyu bir renkte.

Uzunluk (cm) : 2.34 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 0.71

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.15 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 095 **Env. No :** SMK'14 A.059

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 115.6

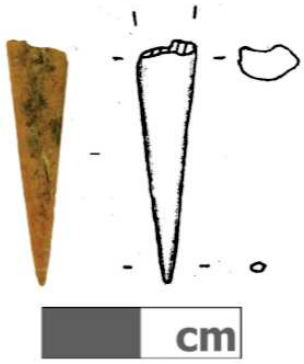
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20N **Yıl :** 2014

Grid : 2/b **Kot :** 700.60

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : uç parçası

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip kenarlardan uca doğru simetrik sivriltilerek uç yapılmış. Yüzeyi parlak ve arka kısımdan uca doğru uzanan kullanım izleri ve kenarlarında enine ufak kullanım izleri mevcut. Doğal renginde, yer yer yosun izleri var.

Uzunluk (cm) : 2.57 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.38 **Genişlik (cm) :** 0.62

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.18 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 096 **Env. No :** SMK'14 A.065

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 97.2

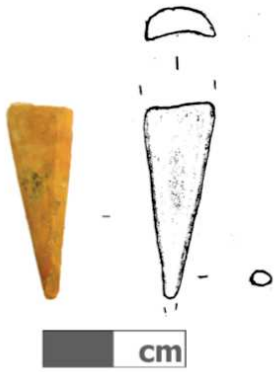
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 7-10/a-d **Kot :** 700.40/700.31

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : uç parçası

Tanım : Ovis türüne ait bir bacak kemiği 1/3 oranında dikine yarılıp iç dokusu temizlenip, uç kısma doğru her iki kenardan yontularak küt bir uç yapılmış. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı ve bızlarda tipik olan arka kısmından uca doğru uzanan kullanım izleri de mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 2.8 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.47 **Genişlik (cm) :** 0.94

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.33 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 097 **Env. No :** SMK'14 A.095

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 209.4

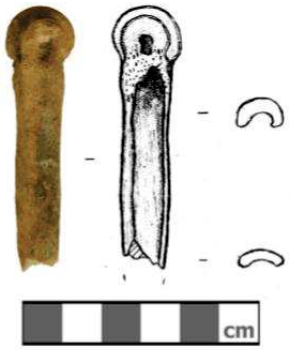
Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/a-e **Kot :** 700.34/700.32

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metatarsal

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : uç kısmı kırık

Tanım : Ovis türüne ait metatarsal kemiği eklem yeri doğal ayrımından ikiye ayrılmış. İç dokusu temizlenmiş ve kenarları düzeltilmiş. Aletin uç kısmı mevcut olmadığı için aletin işlevi konusunda sağlıklı bir yorum yapılamamakta. Uç kısma doğru bir taraftan sivriltilmiş. Kenarlarında yoğun bir kullanım parlaklığı var. Bu kullanım parlaklığı dış yüzeye doğru kısmen yayılmış. Kemik doğal renginde fakat arka kısmında koyu kahverengi bir bölüm mevcut.

Uzunluk (cm) : 6.33 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.22 **Genişlik (cm) :** 1.65

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 098 **Env. No :** SMK'14 A.091

Ad : doğal-kanallı-bız **Kod :** 219.1

Tip : 6A1 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-4/a-f **Kot :** 700.32/700.28

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : arka kısmı ve ucu kırık

Tanım : Bacak kemiği 1/2 oranında dikine yarılıp iç dokusu temizlenerek kenarları düzeltilerek uca doğru iki kenardan simetrik yontularak sivriltilmiş. Aletin ucuna doğru arka kısmından uca doğru uzanan düz ve çapraz kullanım izleri var. Tüm yüzey oldukça parlak. Kemikte yoğun yosun renginde izler mevcut.

Uzunluk (cm) : 4.44 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.59 **Genişlik (cm) :** 1.19

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.26 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 099 **Env. No :** SMK'09 A.020

Ad : yassı-bız **Kod :** 25.1

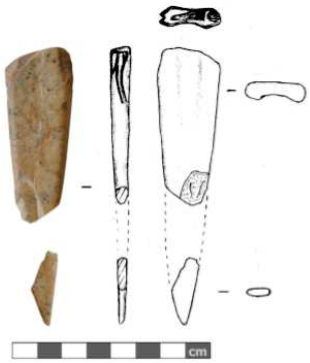
Tip : 6A2 **Açma/Yapı:** 15F **Yıl :** 2009

Grid : 9/a **Kot :** 700.97

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : Ucunun kenarı kırık, iki parça, orta parça alçı ile tamamlandı.

Tanım : İri bir büyükbaş hayvanın bacak kemiğinin eklem yeri kesilip 1/2 oranında iki yarılıp, kenar kısımları ve arka kısmı sürtülerek kanal kısmı kaybettirilerek spatula formu verilmiş ve her iki kenardan da aynı oranda sürtülerek uca doğru sivriltilmiş oldukça kaliteli bir yassı bız. Aletin tüm yüzeyi oldukça parlak, yüzeydeki dikine uzanan yapım izleri dışında irili ufaklı birbirini çapraz kesen kullanım izleri de mevcut. Aletin kesim yerinde bilinçli açılmış,işlevi belirsiz yivin etrafı oldukça parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.3 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.6 **Genişlik (cm) :** 2.1

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 100 **Env. No :** SMK'09 A.049

Ad : yassı-bız **Kod :** 24.1

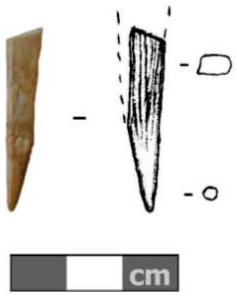
Tip : 6A2 **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 10/g **Kot :** 702.18

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N1-N2

Durum : uç kısmı, iki parçadan yapıştırıldı.

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip kanallı kısmı sürtülerek kemik yassıltılmış ve uca doğru her iki kenardan da sürtülerek sivriltilmiş. Aletin uç kısmına kadarki yüzeyinde verevine, uç kısmında ise uca doğru dikine kullanım izleri var. Tüm yüzey oldukça parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 2.62 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :** 0.5

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.16 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 101 **Env. No :** SMK'10 A.002

Ad : yassı-bız **Kod :** 78.2

Tip : 6A2 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2010

Grid : 8/b **Kot :** 699.84

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : Tüm

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine bir yonganın, iç dokusu temizlenip, kenarları düzleştirilip yassı bir form verilmiş ve her iki kenardan da inceltilerek sivri bir uç yapılmış. Aletin yüzeyinde ve uç kısmında oldukça yoğun kullanım parlaklığı ve dikine paralel kullanım izleri görülmekte. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.81 **Kalınlık (cm) :** 0.48 **Genişlik (cm) :** 1.1

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.2 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 102 **Env. No :** SMK'14 A.020

Ad : yassı-bız **Kod :** 93.3

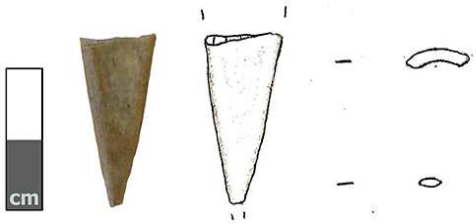
Tip : 6A2 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 8/h **Kot :** 699.62

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N5

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinin ufak bir bölümünden alınan dikine bir yonga. Bu yonganın iç dokusu temizlenip uca doğru her iki kenardan sivriltilmiş. Yüzeyi oldukça parlak ve bızlarda tipik olan uca doğru uzanan kullanım izleri mevcut. Kemik bej rengine yakın.

Uzunluk (cm) : 2.34 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.27 **Genişlik (cm) :** 1

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 103 **Env. No :** SMK'09 A.010

Ad : kıymık-bız **Kod :** 2.15

Tip : 6A3 **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2009

Grid : 1-5/a-k **Kot :** 702.00/701.80

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : ucu ve arkası kırık

Tanım : Küçükbaş hayvanın bacak kemiği eklem yerinden 1/4'lük bir kısmı dikine yarılıp, iç dokusu temizlenip uca doğru sivriltilmiş. Kenarları sadece uç kısmına yakın bir kısımdan itibaren düzeltilmiş. Uç kısmına doğru iç, kanallı kısmı düzeltilerek, yuvarlak biçim verilmiş fakat ufak bir kanal uca doğru yiv şekilde inmiş. Yüzeyinde, üst kısımdan uca doğru uzanan çeşitli boyutlarda kullanım izleri var ve üst kısımdaki kenarlar hariç tüm yüzey parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.39 **Kalınlık (cm) :** 0.56 **Genişlik (cm) :** 0.85

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.34 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 104 **Env. No :** SMK'09 A.051

Ad : kıymık-bız **Kod :** 32.3

Tip : 6A3 **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2009

Grid : 9/b **Kot :** 700.17

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : 3 parçadan tümlendi.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden dikine yonga alınıp ucu sivriltilerek oluşturulmuş bir kıymık bız. Bir ucu her iki kenardan da düzeltilerek üçgen kesitli bir uç elde edilmiş. Aletin kenarlarında kavislenme olmakla birlikte herhangi bir yerinde kullanım parlaklığı ve gözle görülür bir kullanım izi yok. Kemik kahverengi.

Uzunluk (cm) : 3.75 cm (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.25 cm **Genişlik (cm) :** 0.55 cm

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.22 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 105 **Env. No :** SMK'09 A.086

Ad : kıymık-bız **Kod :** 105.1

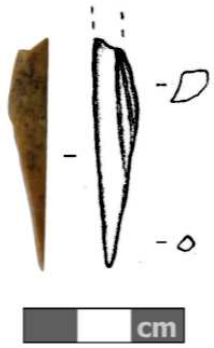
Tip : 6A3 **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2009

Grid : 5-6/b-e **Kot :** 701.41/701.37

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : tüm

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenmiş. Uç kısmı hariç kenarlara herhangi bir düzeltme yapılmamış. Üst kısmında bir çentiğe benzeyen bir kesim yeri var, sapa takılıyor olabilir. Uç kısmı parlak, gözle görülen başka bir kullanım izi yok. Kemik doğal renginde, sadece üst yüzeyde yosun izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : 3.5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 (mev.) **Genişlik (cm) :** 0.7 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.25 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 106 **Env. No :** SMK'10 A.017

Ad : kıymık-bız **Kod :** 89.2

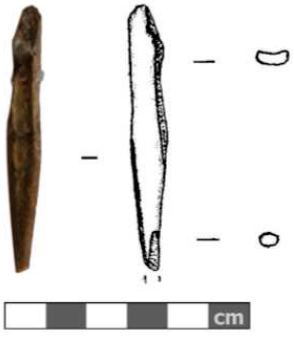
Tip : 6A3 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2010

Grid : 6/c **Kot :** 699.71

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : ucu ve arkası kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip uca doğru üç taraftan da sürtülüp sivriltilmiş. Kemiğin ucuna doğru bir parlaklık ve uç kısmında uca doğru uzanan dikine paralel kullanım izleri mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.9 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.25 **Genişlik (cm) :** 0.5 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 107 **Env. No :** SMK'14 A.004

Ad : kıymık-bız **Kod :** 11.1

Tip : 6A3 **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2014

Grid : 9/a **Kot :** 700.66

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : arka kısmı ve ucundan ufak bir kısım kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alındın dikine yonganın iç dokusu temizlenip bir ucunun sivriltilmesi ile elde edilmiş. Uç kısmı tüm yüzeyler sürtülerek sivriltilmiş. Uç kısmında kullanım parlaklığı var. Arka kısmındaki kırık ve deformasyon muhtemelen sapa takılarak kullanıldığını işaret etmekte. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.26 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.56 **Genişlik (cm) :** 1.03

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.2 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 108 **Env. No :** SMK'14 A.028

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 58.12

Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2014

Grid : 1-6/h-k **Kot :** 701.27/701.17

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N6

Durum : uç kısmından ufak bir bölüm ve üst kısmı kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınmış 1/4 oranında bir yonganın iç dokusu temizlenip, her iki kenardan uca doğru sivriltilmiş. Tüm yüzey oldukça parlak. Arka kısmından uca doğru uzanan kullanım izleri var. Doğal renginde, yer yer yosun izleri var.

Uzunluk (cm) : 5.8 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.5 **Genişlik (cm) :** 0.87

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.19 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 109 **Env. No :** SMK'14 A.049

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 5.2

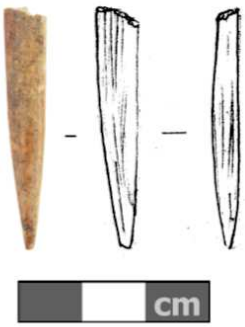
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 4/c **Kot :** 701.92

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : yarım

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınmış bir yonganın kenarları düzeltilip uca doğru iki kenardan da sivriltilmesi ile elde edilmiş. Uç küt bitimli. Bızlarda görülen, tipik uca doğru uzanan kullanım izleri mevcut. Tüm yüzey oldukça parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.64 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.42 **Genişlik (cm) :** 0.67

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.19 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 110 **Env. No :** SMK'14 A.058

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 24.2

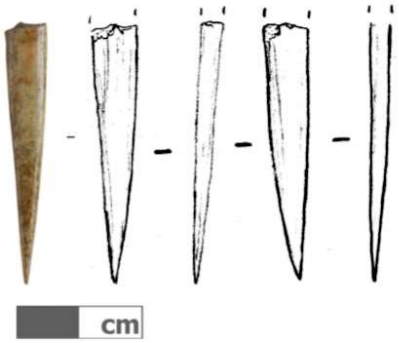
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 5/d **Kot :** 701.64

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3-N4

Durum : tümlendi

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinin 1/4'ünden alınmış bir yonganın iç dokusu temizlenip, kenarları düzeltildikten sonra uca doğru her yünden düzeltilip ince sivri bir uç yapılmış. Tüm yüzey oldukça parlak. Kullanım izleri arka kısmından uca doğru uzanmakta. Doğal renginde, üzerinde yer yer koyuluklar var.

Uzunluk (cm) : 4.14 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.38 **Genişlik (cm) :** 0.69

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.2 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 111 **Env. No :** SMK'14 A.086

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 60.2

Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 4/d **Kot :** 701.28

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Femur?

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : tüm

Tanım : Eklem yerindeki kanal doğal bırakılmış ve uca doğru yuvarlak kesitli bir şekilde inip sivri bir uç yapılmış. Eklem yerinden itibaren kenarlarda ve uca doğru uzanan bütün yüzeyde oldukça yoğun kullanım parlaklığı ile bızlardaki tipik arka kısımdan uca doğru uzanan kullanım izleri mevcut. Kemik kullanımdan dolayı doğal renginden koyu kahverengi bir renge dönmüş.

Uzunluk (cm) : 14.53 **Kalınlık (cm) :** 1.58 **Genişlik (cm) :** 2.66

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.22 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.12

Bul. şekli :

Kat. No : 112 **Env. No :** SMK'09 A.044

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 75.4

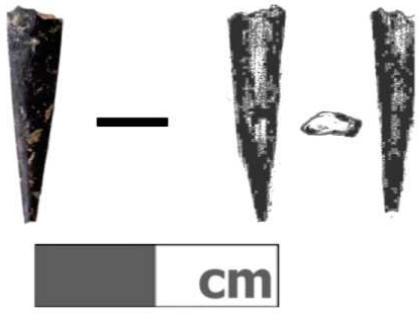
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2009

Grid : 2/e **Kot :** 701.04

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4-N5

Durum : uç kısmı yanık (siyah), arka kısmı yok.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp kanallı kısmının kenarlarını sürtülerek uca doğru yassıltılıp her iki kenardan aynı oranda sivriltilerek elde edilmiş bir bız. Aletin her iki yüzeyinde de genelde arka kısmından uca doğru uzanan birbirine koşut kullanım izleri var. Çok yanmış, yüzeyi parlak.

Uzunluk (cm) : 2.28 **Kalınlık (cm) :** 0.28 **Genişlik (cm) :** 0.58

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.18 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 113 **Env. No :** SMK'09 A.052

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 42.1

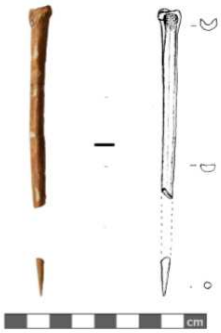
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2009

Grid : 3/f **Kot :** 701.41

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metacarpal

Hayvan adı : küçük memeli **Dönem :** N7

Durum : Tümlendi

Tanım : Küçük bir memelinin veya yavru bir küçükbaş hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip kenarları sürtülerek düzeltilmiş. İşçiliği gayet iyi. Eksik parça olsaydı tahmini uzunluğu 13 cm. Kullanım izleri yapım izleri gibi, eklem yerinden uca doğru uzanan birbirine koşut dik çizgiler şeklinde. Tüm yüzey oldukça parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.9+1.8 **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.1 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.8

Bul. şekli :

Kat. No : 114 **Env. No :** SMK'10 A.001

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 42.2

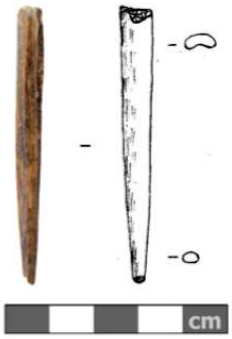
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2010

Grid : 10/c **Kot :** 699.76

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : arkası ve en ucu kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip, uca doğru sivriltilmesi ile elde edilmiş ince gövdeli bir bız. Doğal kanal gövde kısmında görülmekte, uca doğru incelmeden kaybolmuş. Aletin tüm yüzeyinde dikine yapım ve kullanım izleri ile kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.08 **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 0.57

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.21 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 115 **Env. No :** SMK'10 A.014

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 85.1

Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 20G **Yıl :** 2010

Grid : 7/h **Kot :** 697.24

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : Arkası kırık ve bir kenarından dikine bir yonga kopmuş

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden dikine bir yonga alınıp, kenar kısımları kavisli şekilde düzeltilip gövdeye söbe biçimi verilmiş ve uca doğru her iki kenardan düzgün bir şekilde inceltilerek küt/sivri bitimli bir uç yapılmış. Arka kısmından uca doğru uzanan dikine birbirine koşut yapım izleri var. Tüm yüzey oldukça parlak. Özenli işçilik. Doğal renginde

Uzunluk (cm) : 4.09 **Kalınlık (cm) :** 0.37 **Genişlik (cm) :** 0.59

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.16 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 116 **Env. No :** SMK'14 A.051

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 88.3

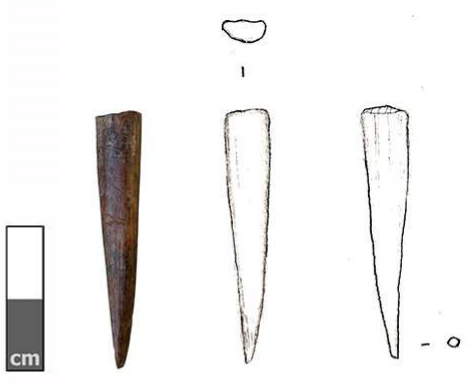
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/f-k **Kot :** 699.91/699.69

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak?

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : yarım

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip uca doğru her iki kenardan da kavisli bir şekilde yuvarlak uç yapılmış. Kenarlarında yoğun bir kullanım parlaklığı, bir yüzeyinde enine çapraz çekilde kullanım izleri var. Alet yoğun kullanılmış. Kemik doğal renginden daha koyu bir renkte. arka kısmında da parlaklık var. Dokuma aleti?

Uzunluk (cm) : 3.64 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.35 **Genişlik (cm) :** 0.65

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.15 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : sondaj

Kat. No : 117 **Env. No :** SMK'14 A.054

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 11.11

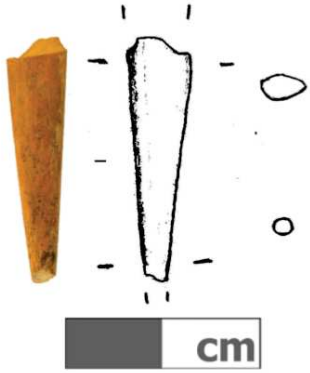
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 2/k **Kot :** 701.81

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : belirsiz **Dönem :** N3-N4

Durum : parça

Tanım : Hayvanın bacak kemiğinin kenarından alınan dikine yonganın kenarları düzeltilipuca doğru silindirik bir biçimde inceltilmesiyle elde edilmiş. Kenarındaki dikine kullanım izleri ve tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 2.5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 0.62

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 118 **Env. No :** SMK'14 A.056

Ad : ince-gövdeli-bız **Kod :** 20.23

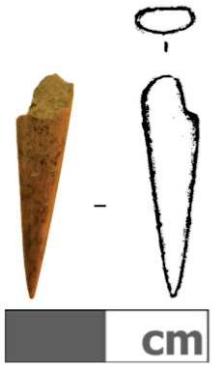
Tip : 6A4 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/a-c **Kot :** 701.75/701.69

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : belirsiz **Dönem :** N3-N4

Durum : yarım

Tanım : Bacak kemiğinin yanından alınan ince bir kenar parçasından yapılmış. Mevcut tüm yüzeyi oldukça parlak , yüzeylerde uca doğru uzanan dikine ullanım izleri var. Her iki kenardan simetrik sivriltilerek uç yapılmış. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 2.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.29 **Genişlik (cm) :** 0.56

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.2 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 119 **Env. No :** SMK'08 A.011

Ad : delgi **Kod :** 1.2

Tip : 6B **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2008

Grid : 8/e **Kot :** 702.09

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : Tüm ve sağlam

Tanım : Genç iri bir memelinin bacak kemiği dikine yarılmış, ortadan kesilmiş, kök tarafı kesilerek atılmış ve bu kesim kısmen çentilmiş. Diğer uç iki yandan ve kısmen üst kesimden bir kenara doğru yontularak sivri kısa bir uç elde edilmiş. İç doku temizlenmekle birlikte kenarlar düzeltilmemiş. Uçta kısmen kullanım izi var. Kemik doğal renginde. Özensiz yapım. Olasılıkla acil gereksinimden kullanılmış.

Uzunluk (cm) : 4.4 **Kalınlık (cm) :** 0.3 **Genişlik (cm) :** 1.6 (sap)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.3 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 120 **Env. No :** SMK'08 A.052

Ad : delgi **Kod :** 57.2

Tip : 6B **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2008

Grid : 1/d **Kot :** 700.51

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : arkası ve ucu kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinin kenarından alınan dikine bir yonganın şekillendirilmesi ile elde edilmiş. Arka kısmının iç dokusu sürtülerek aşındırılmış. Uç bölümüne doğru her taraftan orantılı bir şekilde yontularak yuvarlak kesitli bitirilmiş. Kemiğin düz yüzeyinde yoğun dikine yapım izleri, uç kısmında ise enine çapraz kullanım izleri göze çarpmakta. Tüm yüzey parlak. Kemik kahverengi.

Uzunluk (cm) : 5.3 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.5 **Genişlik (cm) :** 0.7

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.33 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 121 **Env. No :** SMK'08 A.058

Ad : delgi **Kod :** 58.20

Tip : 6B **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2008

Grid : 5-10/a-h **Kot :** 699.47/699.38

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : arkası kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip kenarlardan uca doğru asimetrik yontularak sivriltilmiş. Üst kısmından uca doğru uzanan kullanım izleri var. Bir kenarında belirgin bir kavis mevcut ve bu kenar oldukça parlak. Kemik doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.35 **Genişlik (cm) :** 1.1

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 122 **Env. No :** SMK'08 A.170

Ad : delgi **Kod :** 51.22

Tip : 6B **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2008

Grid : 5/f **Kot :** 701.19

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : yarım, arka kısmı kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp, iç dokusu temizlenip, kenarlardan uca doğru sivriltilmesi ile küt bir uç elde edilmiş. Kenarların doğal kavisi korunmuş. Kemiğin dış yüzeyi ve uç kısmında yoğun kullanım parlaklığı var. Kemik doğal renginde, yer yer yosun izleri var.

Uzunluk (cm) : 4.1 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.6 **Genişlik (cm) :** 1

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.42 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 123 **Env. No :** SMK'09 A.011

Ad : delgi **Kod :** 34.3

Tip : 6B **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2009

Grid : 1-10/a-g **Kot :** 701.47/701.42

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : arka kısmı ve ucunun bir bölümü kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınan 1/3'lük bir dikine yonganın iç dokusu temizlenip, her iki kenardan "içe doğru" incilterek silindirik küt bir uç yapılmış. Kenarlar tam düzeltilmemiş. Ucuna doğru enine kullanım izleri mevcut. Yüzeyi oldukça parlak. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.68 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.43 **Genişlik (cm) :** 1.03

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.27 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 124 **Env. No :** SMK'09 A.019

Ad : delgi **Kod :** 6.1

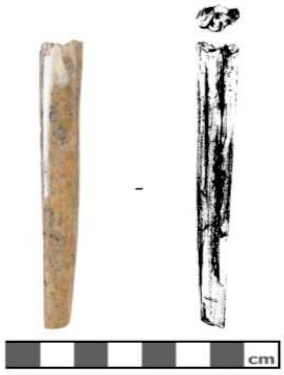
Tip : 6B **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 5/e **Kot :** 702.30

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : Ucu kırık, kenarı yapıştırıldı

Tanım : Büyükbaş hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip, bütün yüzeylerinden silindirik bir şekilde yontulması ile yuvarlak bir kesit verilmiş. Gövdedeki doğal kanal uca doğru inceltilerek yok edilmiş. Yüzey oldukça parlak. Kemik doğal renginde, yer yer yosun izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : 8.28 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.23*0

Bul. şekli :

Kat. No : 125 **Env. No :** SMK'09 A.047

Ad : delgi **Kod :** 22.14

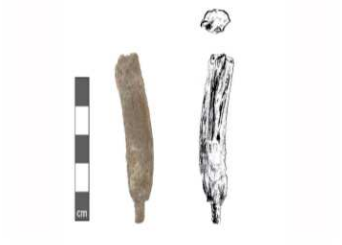
Tip : 6B **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2009

Grid : 3/d **Kot :** 701.95

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N4

Durum : arkası kırık

Tanım : Geyik boynuzu dip kısmından kesilmiş, uç kısmı ise silindirik bir şekilde inceltilerek küt bir uç yapılmış. Boynuza uç kısmı dışında işlem yapılmamış.

Uzunluk (cm) : 5.61 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.3 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1

Bul. şekli :

Kat. No : 126 **Env. No :** SMK'14 A.096

Ad : delgi **Kod :** 209.5

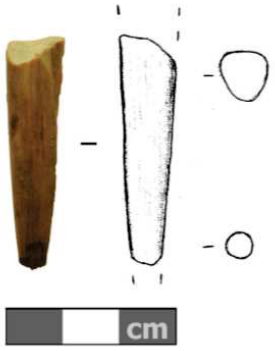
Tip : 6B **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/a-e **Kot :** 700.34/700.32

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N5

Durum : gövde parçası

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine kalın bir yonga yuvalatılıp, uca doğru inciltilmesi ile elde edilmiş. Arka kısmından uca doğru uzanan dikine kullanım izleri mevcut. Tüm yüzey oldukça parlak. Kemik doğal renginde fakat uca doğru koyu renkler hakim.

Uzunluk (cm) : 4.05 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.5 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 1.04

Bul. şekli :

Kat. No : 127 **Env. No :** SMK'14 A.027

Ad : dokuma aleti **Kod :** 113.5

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2014

Grid : 19M10/a-e*20M 1/a-e **Kot :** 700.75/699.65

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : üst kısmı ve uç bölümünden ufak parçalar kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden dikine alınan bir yonganın iç dokusu temizlenip kenarları düzeltilip uca doğru bir kenardan sivriltilmesi ile yapılmış. Aletin arka kısmında neredeyse aletin genişliğine yakın, çok düzgün her iki yüzeyden "matkap ucu" ile açılmış bir delik mevcut. Aletin bir kenarından yonga atmış ve bu kenar tekrar düzeltilmiş. Aynı kenarda uca doğru atan bir yongaya yine aynı işlem uygulanmış. Tüm yüzey yoğun kullanımdan ötürü parlak, kenarlarında hem dikine hem enine kullanım izleri var. Doğal renginde, yer yer yosun izleri var.

Uzunluk (cm) : 6.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.5 **Genişlik (cm) :** 1.65

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 1.08 **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 128 **Env. No :** SMK'14 A.041

Ad : dokuma aleti **Kod :** 30.1

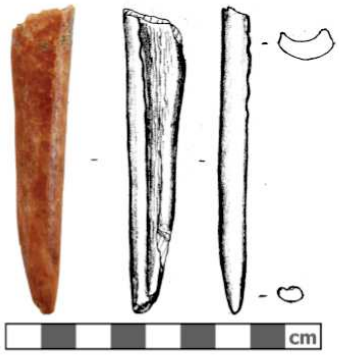
Tip : 7 **Açma/Yapı:** **Yıl :** 2014

Grid : 5/c **Kot :** 700.19

Hammadde : kemik **Kemik adı :**

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N6

Durum : üst kısmı kırık , tüme yakın

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip bir kenardan uca doğru sivriltilip keski ucu yapılmasıyla elde edilmiş. Bir kenar sabit kalırken diğer kenar yontulup düzeltilerek uç yapılmış. Uç kısmı kullanımdan dolayı bozulmuş. Tüm yüzey oldukça parlak. Uca 5 cm kala başlayan ve uca doğru aleti çapraz kesen kullanım izleri ve arka kısma doğru bir kenarında yoğun kullanılmış kertikli aletleri andıran dalgalı kullanım izleri mevcut. Bu kavislerin ip, saz vb. bir nesneyi dolama veya germe ile oluştuğu söylenebilir. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 10.4 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.99 **Genişlik (cm) :** 2.06

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 129 **Env. No :** SMK'14 A.024

Ad : dokuma aleti **Kod :** 186.1

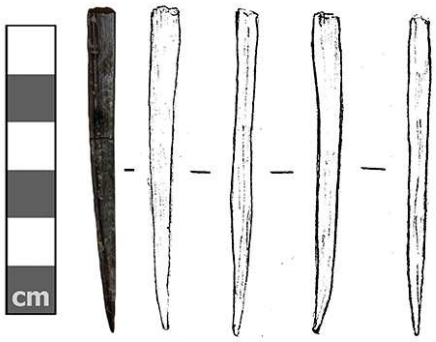
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2014

Grid : 10/i **Kot :** 700.35

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : arkası kırık, 2 parçadan tümlendi, yanmış

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinin yanından çıkartılan bir parçadan biçimlindirilmiş. Yarı küresel /söbe kesitli. Uç tam ortada değil. Kullanım izleri arka kısımdan uca doğru ve tüm yüzey oldukça parlak. Kanürlürdü uca doğru hafif kavislenme var. Kemik yanmış olduğundan oldukça koyu bir renkte.

Uzunluk (cm) : 5.4 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.31 **Genişlik (cm) :** 0.48

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.17 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 130 **Env. No :** SMK'08 A.089

Ad : dokuma aleti **Kod :** 24.4

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2008

Grid : 4-7/f-k **Kot :** 700.58/700.50

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : ucu kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılarak, bir kenar parçası alınmış. iç doku temizlenmiş, bütün yüzeyler düzeltilerek bir yüzeyi düz, diğer yüzey çıkıntılı şekilde biçimlendirilmiş. Bir uçta her iki yüzeyden düzgünce açılmış bir delik ve bu deliğin kenarında çentikler ile ip izleri görülmekte. Aletin tüm yüzeyinde yoğun kullanım parlaklığı var. İşçiliği çok iyi. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.15 **Kalınlık (cm) :** 0.95 **Genişlik (cm) :** 1.09

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 0.26 **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 131 **Env. No :** SMK'14 A.002

Ad : dokuma aleti **Kod :** 71.4

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/a-k **Kot :** 700.99/699.23

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : iki parçadan tümlendi, arkası olasılıkla kırık

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiği ortadan ikiye yarılıp, iç kısmı sürtülerek düzeltilmiş. Daha sonra her iki yandan da sürtülerek uç yapılmış. Kemiğin kenarlarından uca doğru yapılan yontmada kenarlara kavisli girinti ve çıkıntılar verilmiş. Gövdenin ortasında bir daralmayla beraber en son uç yukarı doğru bir kavislenmiş. Uç kısmı kullanımdan kaynaklı kütleşmiş. Alette, aletin boyunca uzanan yapım izlerinin yanısıra, enine uzanan kullanım izleri de mevcut. Kemiği tüm yüzeyinde kullanım parlaklığı var. Doğal renginden daha koyu.

Uzunluk (cm) : 8.75 **Kalınlık (cm) :** 0.36 **Genişlik (cm) :** 1.84

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 132 **Env. No :** SMK'14 A.011

Ad : dokuma aleti **Kod :** 140.1

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2014

Grid : 4/i **Kot :** 700.61

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : ucundan ve üst kısmından küçük bir bölüm kırık

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip ve düzeltilip, uca doğru bir kenardan kavisli bir şekilde uç yapılmış. Kemiğin üst kısmının kesidi üçgen. Aletin tüm yüzeyi ve özellikle kenarları oldukça parlak. İç yüzeyinde oluşmuş kenarda parlak bir tırtık mevcut. İç yüzeyindeki kenarın parlaklığı ve tırtıkları, ip veya saz benzeri bir materyali germek veya dolamaktan kaynaklı olabilir. Kullanım izleri aletin arka kısmında uca doğru uzanmakta. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 7.05 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.5 **Genişlik (cm) :** 0.66

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.21 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 133 **Env. No :** SMK'14 A.021

Ad : dokuma aleti **Kod :** 93.5

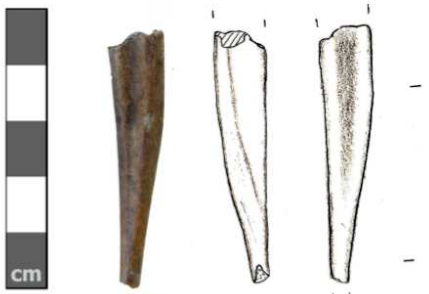
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 20L **Yıl :** 2014

Grid : 20L 6-10/g-k*20M 6-9/a-b **Kot :** 699.81/699.64

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : ucundan küçük bir bölüm ve arka kısmı kırık

Tanım : Ovis türüne ait bacak kemiği 1/3 oranında dikine yarılıp iç dokusu temizlenip uca doğru bir kenardan kavisli bir uç yapılmış. Yüzeyin dış tarafına sürtülerek ayrı bir kenar oluşturulmuş. Kenarlarında yoğun, çapraz uzanan kullanım izleri ve tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Kahverengi.

Uzunluk (cm) : 4.69 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.56 **Genişlik (cm) :** 0.98

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.34 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 134 **Env. No :** SMK'14 A.023

Ad : dokuma aleti **Kod :** 74.11

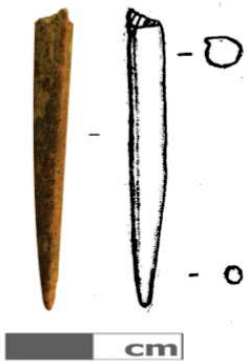
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2014

Grid : 10/a-k **Kot :** 699.84/699.29

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : belirsiz **Dönem :** N3

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : Hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu kazınmış. Uca doğru bir kenarından kavisli bir şekilde inceltilerek küt uç yapılmış. Aletin yüzeyinde arka kısmından uca doğru uzanan kullanım izleri, kenarlarında ise enine kullanım izleri var. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var ve kullanım yoğunluğundan koyu kahve rengini almış.

Uzunluk (cm) : 3.33 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.12 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.42

Bul. şekli :

Kat. No : 135 **Env. No :** SMK'14 A.048

Ad : dokuma aleti **Kod :** 82.1

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 22M **Yıl :** 2014

Grid : 7/g **Kot :** 699.08

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Ulna

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : yarım

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın ulna kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenmiş, kemiğin doğal kavisinden yararlanarak kenarları düzeltilerek uç yapılmış. Aletteki kavis, uç kısmındaki dikine izlere göre sazı veya ipi kaldırmak ve dolandırmak için kullanılmış. Aletin, özellikle uç kısmında yoğun kullanım parlaklığı var. Kemik kahve renginde.

Uzunluk (cm) : 4.32 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.85 **Genişlik (cm) :** 0.9

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.17 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 136 **Env. No :** SMK'14 A.052

Ad : dokuma aleti **Kod :** 88.1

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/f-k **Kot :** 699.91/699.69

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : üst kısmı kırık

Tanım : Ovis türüne ait bir bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip bir uca doğru bir kenarından kavisli sivriltilip sivri bir uç yapılmış. Özellikle bir kenarında görülen dalgalanma ve kavis bu aletin kenarlarının yoğun olarak kullanıldığına, enine ip, saz, vb. maddelerin dolandığını veya gerildiğini göstermekte. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.34 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.44 **Genişlik (cm) :** 0.67

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.18 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 137 **Env. No :** SMK'14 A.055

Ad : dokuma aleti **Kod :** 130.1

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-10/d-f **Kot :** 700.69/700.66

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Metapodial

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : tüm

Tanım : Metapodial kemiği dikine yarılıp bir taraftan yonga alınarak yapılmış. Aletin arka kısmına nerdeyse hiç bir düzeltme işlemi uygulanmamış. Uç bölümü hariç kenarlar üstünkörü düzeltilmiş. Uç kısmı bir kenarından düzgün bir biçimde inceltilerek uç yapılmış. Bir materyali dolamaktan veya tutmaktan girinti ve çıkıntı oluşmuş. Bu oluşan kavisli bölüm oldukça parlak. Aletin üst kısmında arkadan uca doğru uzanan kullanım izleri var ve ucu kullanımdan dolayı oldukça kütleşmiş. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 8.74 **Kalınlık (cm) :** 1.44 **Genişlik (cm) :** 1.69

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.19 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 138 **Env. No :** SMK'14 A.062

Ad : dokuma aleti **Kod :** 41.2

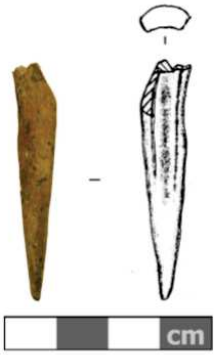
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 13G **Yıl :** 2014

Grid : 7-10/a-k **Kot :** 702.15/701.94

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : üst kısımı kırık

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine yonganın iç dokusu temizlenip bir kenarından uca doğru kavisli bir şekilde sivriltilip uç yapılmış. Yoğun kullanmadan dolayı bir kenarında dalgalanma oluşmuş. Tüm yüzey oldukça parlak. Hem kenarında hem de yüzeyinde arka kısmından uca doğru uzanan kullanım izleri var. Arka kısmındaki kırıkta doğal olmayan, bir deliğin başlangıcına benzeyen bir kesim mevcut. Doğal renginde fakat yer yer yosun izleri görülmekte.

Uzunluk (cm) : 4.42 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.47 **Genişlik (cm) :** 0.74

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.3 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 139 **Env. No :** SMK'14 A.067

Ad : dokuma aleti **Kod :** 119.1

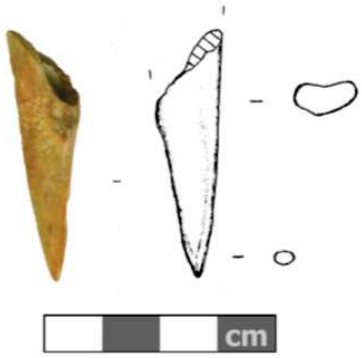
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 20N **Yıl :** 2014

Grid : 1-2/b-d **Kot :** 700.20

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Belirsiz

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : yarım

Tanım : Geniş yüzeylerden düz olanda uca doğru dikine kullanım izleri , diğerinde doğal yivin içinde dikey ve verev izler mevcut. . Bir kenarda uca koşut sık izler var. Tüm yüzeyi oldukça parlak. Kemik doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.29 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.55 **Genişlik (cm) :** 1.07

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.32 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 140 **Env. No :** SMK'14 A.047

Ad : dokuma aleti **Kod :** 11.2

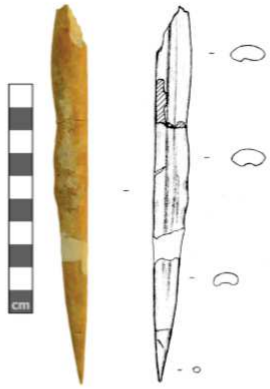
Tip : 7 **Açma/Yapı:** **Yıl :** 2014

Grid : 1/k **Kot :** 700.02

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N6

Durum : Arka kısmından ufak bir bölüm kırık. 4 parçadan tümlendi ve alçı ile tamamlandı

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılmış, iç dokusu temizlenmiş ve sürtülerek düzeltilmiş, bir kenardan dik diğer kenardan hafif kavisli yontularak sivri bir uç yapılmış. İşçiliği oldukça iyi. Kenarlarındaki kullanım dalgalanması belirgin. Kullanım izleri yüzeyinde arka kısımdan uca doğru kenarlarında ise her iki yöne doğu çapraz uzanmakta. Özellikle kenarlar yoğun kullanılmış. Kullanım parlaklığı yüzeyin ve kenarların neredeyse tümünde mevcut. Kemik doğal renginde fakat üzerinde yer yer yoğun kullanılmış kesimde, özellikle kenarlar, kahverengi.

Uzunluk (cm) : 17.1 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.76 **Genişlik (cm) :** 1.64

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.25 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 141 **Env. No :** SMK'14 A.078

Ad : dokuma aleti **Kod :** 41.1

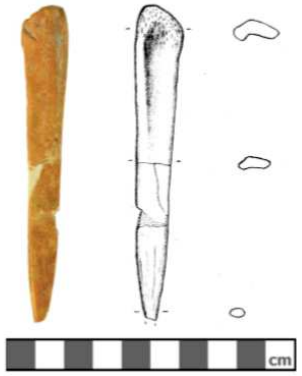
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : **Kot :** 701.40

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : tüme yakın, ucundan ufak bir bölüm kırık, 3 parçadan restore edildi.

Tanım : Ovis türüne ait radius kemiği dikine yarılıp, iç dokusu temizlenerek, bir kenarından sivriltilip uç yapılması ile elde edilmiş bir alet. Aletin tüm yüzeyinde oldukça yoğun bir kullanım parlaklığı var. Eklem yeri sürtülerek düzeltilmiş. Aletin uç kısmına doğru dikine uzanan kullanım izleri var. Kemik doğal renginde fakat yer yer kahverengi ve yosun izleri mevcut. Çok iyi işçilik.

Uzunluk (cm) : 10.86 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.81 **Genişlik (cm) :** 1.62

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 142 **Env. No :** SMK'14 A.082

Ad : dokuma aleti **Kod :** 56.4

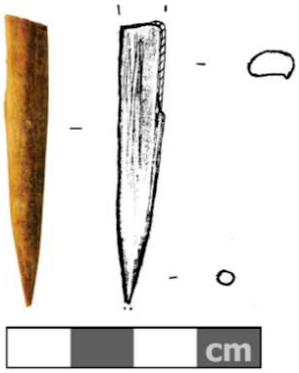
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 1-8/a-c **Kot :** 701.68/701.34

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : Arka kısmı kırık

Tanım : Bacak kemiğinden dikine alınan "D" kesitli bir yonga uca doğru her iki yandan bir kenarına doğru sivriltilmiş. Uç iç ve dış yüzeyden sivriltilmiş. Kemiğin doğal kanalı korunmuş. Kenarlarında yoğun bir kullanım parlaklığı ve kavislenme var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.43 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 0.67

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.27 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 143 **Env. No :** SMK'14 A.098

Ad : dokuma aleti **Kod :** 55.3

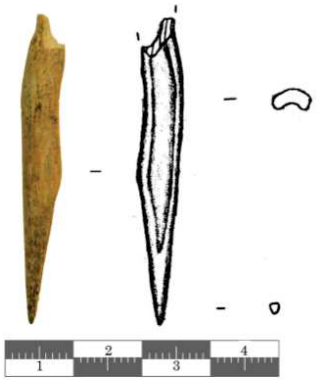
Tip : 7 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 6-7/d-e **Kot :** 701.48/701.37

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N1-N2

Durum : arka kısmı kırk

Tanım : Ovis türü bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlenip uca doğru bir kenardan yontularak uç sivriltilmiş, Bir kenarında çok belirgin bir kavis ve dalgalanma var. Kenarlarında ve yüzeyinde dikine kullanım izleri ve tüm yüzeyinde oldukça yoğun bir kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.54 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.35 **Genişlik (cm) :** 0.57

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.18 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 144 **Env. No :** SMK'14 A.108

Ad : dokuma aleti **Kod :** 235.2

Tip : 7 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 7-10/f-k **Kot :** 700.12/700.06

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : arka kısmı ve ucundan ufak bir bölüm kırık

Tanım : Ovis türüne ait bir bacak kemiği dikine yarılıp iç dokusu temizlendikten sonra kenarları düzelip bir kenarından inceltilerek yuvarlak kesitli bir uç yapılmış. Aletin özellikle kenarlarında yoğun kullanım parlaklığı var. Arka kısmından uca doğru uzanan kullanım izleri de mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.92 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.41 **Genişlik (cm) :** 0.68

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.26 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 145 **Env. No :** SMK'09 A.053

Ad : iğne **Kod :** 42.2

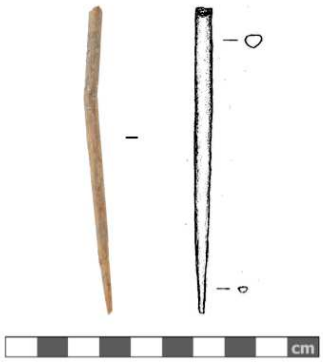
Tip : 8A **Açma/Yapı:** 14F **Yıl :** 2009

Grid : 2/f **Kot :** 701.41

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N7

Durum : 3 parçadan tümlendi, delik kısmı eksik.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine bir yonga yuvarlak bir kesit alacak şekilde yontulup sivri bir uç yapılması ile elde edilmiş. Kemiğin yüzeyi oldukça parlak ve doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 7.1 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.15 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.3

Bul. şekli :

Kat. No : 146 **Env. No :** SMK'09 A.042

Ad : çuvaldız **Kod :** 35.1

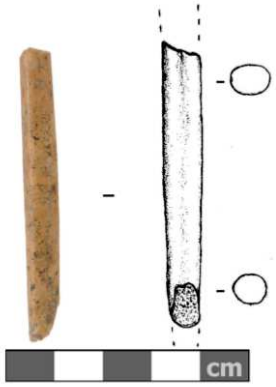
Tip : 8B **Açma/Yapı:** 15F **Yıl :** 2009

Grid : 2-4/k **Kot :** 701.86/701.20

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3-N4

Durum : gövde parçası, çatlak

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden dikine bir yonga alınmış, iç dokusu temizlenip kenarlardan yontularak dörtgenmsi bir kesit kazandırılmış ve bir uca doğru simetrik inceltilmiş. Dikine yoğun kullanım izleri ve kullanım parlaklığı var. Doğal renginde, yer yer yosun izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : 5.8 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.6 **Genişlik (cm) :** 0.75

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : güney prof.

Kat. No : 147 **Env. No :** SMK'09 A.078

Ad : çuvaldız **Kod :** 74.23

Tip : 8B **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2009

Grid : 1/b **Kot :** 700.22

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : Uç kısmı

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiğinin bir kenarın dikine alınmış yonga silindirik bir biçimde inceltilerek sivri bir uç yapılmış. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var, doğal renginde

Uzunluk (cm) : 3.2 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.1 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.5

Bul. şekli :

Kat. No : 148 **Env. No :** SMK'09 A.088

Ad : çuvaldız **Kod :** 76.12

Tip : 8B **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2009

Grid : 5/b +3/b **Kot :** 700.12

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N4

Durum : arka ve uç parçası, ara parça eksik.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğinden alınan dikine bir yonganın şekillendirilmesi ile elde edilmiş. Hafif sivriltilmiş tepesine bir kenara doğru iki yüzeyden çalışılarak yuvarlak bir delik açılmış. Deliğin çapı bir yüzeyde daha genişken (0.45 cm) diğer yüzde daha dar (0.2 cm). Aletin kenarları sürtülerek yuvarlatılmış ve uç sivriltilmiş. Alette dikine kullanım izleri ve özellikle uç kısmına doğru kullanım parlaklığı var. Kemik koyu kahverengi.

Uzunluk (cm) : 2.8 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 0.7

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.22 **Delik çapı(cm) :** 0.2*0 **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 149 **Env. No :** SMK'10 A.006

Ad : çuvaldız **Kod :** 90.2

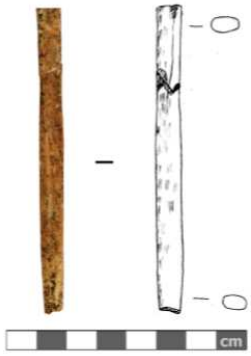
Tip : 8B **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2010

Grid : 2/d **Kot :** 700.72

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4-N5

Durum : İki parçadan yapıştı, iki ucu kırık

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılarak alınan kenar parçasının iç dokusu temizlenmiş, düzlenmiş ve söbemsi bir kesit verilmiş. Kenarlarında yoğun bir kullanım parlaklığı ve uç kısmına doğru yoğun dikine kullanım izleri var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 10.6 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.5 **Genişlik (cm) :** 0.72

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 150 **Env. No :** SMK'14 A.064

Ad : çuvaldız **Kod :** 139.2

Tip : 8B **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1/b **Kot :** 700.62

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N4

Durum : 2 parçadan alçı ile tümlend.

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiğinin yanından dikine alınan bir yonganın kenarları yuvarlatılarak düzeltilmiş ve bir uca doğru uca sivriltilmiş. Kemiğin bir yüzeyinde uca doğru uzanan ama uca 1.82 cm kala sonlanan derin bir yiv var. Bu yivin doğrultusunda kullanım izleri mevcut. Tepe bitimi belirsiz. Kemiğin tüm yüzeyi oldukça parlak. Doğal renginde yer yer yosun izleri var.

Uzunluk (cm) : 10.08 (mev.) **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.27 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 0.88

Bul. şekli :

Kat. No : 151 **Env. No :** SMK'08 A.222

Ad : mekik **Kod :** 19.7

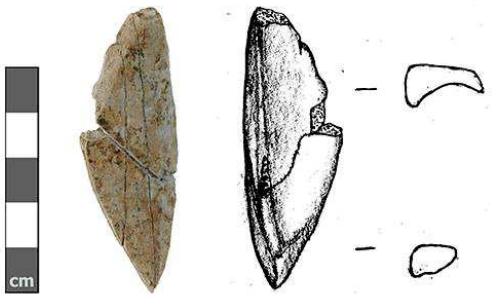
Tip : 8C **Açma/Yapı:** 21M **Yıl :** 2008

Grid : 21M1-10/a*21L1-10/k **Kot :** 700.66/700.50

Hammadde : kemik **Kemik adı :**

Hayvan adı : **Dönem :** N1-N2

Durum : 2 parça yapıştı.

Tanım : İri bir memeliye ait bacak kemiğinin orta kesiminden bir kenar parçası alınmış, iç doku temizlenmiş. Kesilen kenarlardan biri sürtülerek düzeltilmiş. Bu işlem bir ucunun sivrilmesini sağlamış. Tam bitirilmemiş. Kemik doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 6.88 **Kalınlık (cm) :** 1.53 **Genişlik (cm) :** 2.48

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.71 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : ara baulk

Kat. No : 152 **Env. No :** SMK'09 A.099

Ad : mekik **Kod :** 80.10

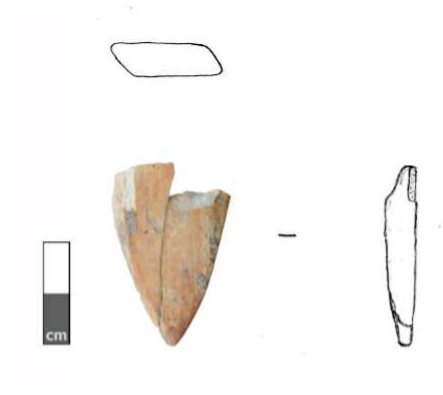
Tip : 8C **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2009

Grid : 8-10/a-k **Kot :** 701.56/701.53

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** X

Durum : Uç kısmından parça , iki parçadan yapıştı.

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp alınan bir parçanın kenarları iki taraftan uca doğru yontularak küt bir uç yapılmış. Tüm yüzeyde kullanım parlaklığı mevcut. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.3 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.62 **Genişlik (cm) :** 2.17 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 153 **Env. No :** SMK'09 A.091

Ad : Boynuz Alet **Kod :** 77.13

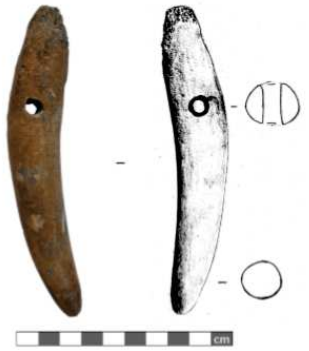
Tip : 9 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2009

Grid : 6/k **Kot :** 700.14

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N4

Durum : üst kısmı kırık

Tanım : Boynuzun kök kısmı kesilerek çıkartılmış, yontularak küt bir uç elde edilmiş. Diğer ucu kısmen yontulmuş? Kök kısmına 4.8 cm mesafede, dikine iki taraftan çalışılarak düzgün açılmış 0.8 cm çapında bir delik mevcut. Delik ile küt uç arasındaki yüzey ince ince yontulduktan sonra açkılanmış. Uç kısmında kullanım izi ve parlaklığı var.

Uzunluk (cm) : 15.5 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** küt **Delik çapı(cm) :** 0.8 **Dış çapı (cm) :** 2.6

Bul. şekli :

Kat. No : 154 **Env. No :** SMK'08 A.167

Ad : Boynuz Alet **Kod :** 49.21

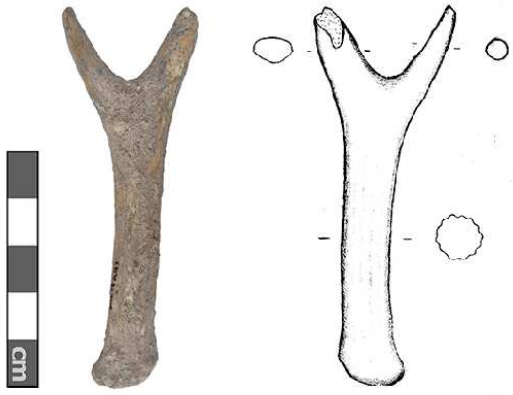
Tip : 9 **Açma/Yapı:** 15G **Yıl :** 2008

Grid : 1-10/a-h **Kot :** 701.27/701.22

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N4

Durum : tüm, gövde kireç bağlamış.

Tanım : Tüm bir geyik boynuzunun dip kısmı düzgünce kesip çıkarılmış. Uç kısımlarında yoğun kullanım parlaklığı ve aşınmalar var. Boynuz doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 14 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.8 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 2.36

Bul. şekli :

Kat. No : 155 **Env. No :** SMK'08 A.216

Ad : Boynuz Alet **Kod :** 40.2

Tip : 9 **Açma/Yapı:** 22L **Yıl :** 2008

Grid : 7-10/g-k **Kot :** 699.58/699.49

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** X

Durum : İki parçadan tümlendi

Tanım : Uç kısmı kesilmiş. Kök kısmı düzgün kesilmiş ve oelik açılmış. Olasılıkla ya delik açılırken kırılmış ve kırık kısmı düzeltilmiş ya da delik özellikle burada bir yiv oluşturmak için açılmış. Ucuna doğru bir kenarda yoğun bir kullanım parlaklığı var. Yüzeyin diğer kesimlerinde herhangi bir işlem yok

Uzunluk (cm) : 15 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 0.7 **Dış çapı (cm) :** 2.09*1

Bul. şekli :

Kat. No : 156 **Env. No :** SMK'10 A.075

Ad : Boynuz Alet **Kod :** 72.4

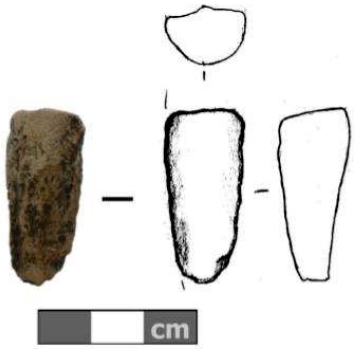
Tip : 9 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2010

Grid : 1-5/k **Kot :** 701.36/701.33

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : alageyik **Dönem :** N3

Durum : yarım, yanık

Tanım : Boynuzun kafaya giren kısmı kesilerek düzeltilmiş. Dikine kırılmış ve kırılan bölüm yanık. Yüzey oldukça parlak ve üzerinde enine kullanım izleri var.

Uzunluk (cm) : 3.58 **Kalınlık (cm) :** 1.26 **Genişlik (cm) :** 1.69

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 157 **Env. No :** SMK'14 A.040

Ad : Boynuz Alet **Kod :** 114.4

Tip : 9 **Açma/Yapı:** 20M **Yıl :** 2014

Grid : 20M 1/a-h*19M10/e **Kot :** 699.63/699.54

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N6

Durum : uç parçası. Suda kalmaktan yüzey aşınmış ve gözenekli görünüm kazanmış. Ucu bırak

Tanım : Boynuzun uç kısmı. Yüzeyler aşındığı için kullanım izleri ve parlaklığı olup olmadığı belirsiz.

Uzunluk (cm) : 5.06 **Kalınlık (cm) :** 1.54 **Genişlik (cm) :** 2.12

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 158 **Env. No :** SMK'14 A.031

Ad : Boynuz Alet **Kod :** 111.1

Tip : 9 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 4/h **Kot :** 698.78

Hammadde : boynuz **Kemik adı :** Antler

Hayvan adı : geyik **Dönem :** N5-N6

Durum : tüm

Tanım : Geyik boynuzunun kök kısmı kesilerek düzeltilmiş. Uç kısmı kısmen kırılmış ve aşınmış. Gövdesinde ufak bir bölgede kullanım parlaklığı var. Yüzeyin aşınmasından dolayı kullanım parlaklığı ve kullanım izleri görülmemekte.

Uzunluk (cm) : 16.3 **Kalınlık (cm) :** **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 2.1 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :** 3.17

Bul. şekli :

Kat. No : 159 **Env. No :** SMK'09 A.139

Ad : artık-parça **Kod :** 3.1

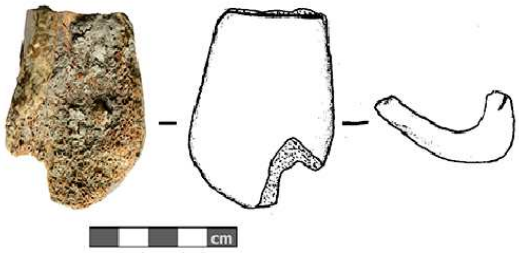
Tip : 10 **Açma/Yapı:** 14H **Yıl :** 2009

Grid : 8-9/h-k **Kot :** 702.09/702.04

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5

Durum : parça

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiğini enine keserek elde edilmiş bir yapım artığı. Kesim yeri gayet düzgün ve kesim izleri mevcut. Diğer taraf yuvarlatılmış. İç doku kısmen temizlenmiş. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 3.65 **Kalınlık (cm) :** 1.24 **Genişlik (cm) :** 2.78

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 160 **Env. No :** SMK'14 A.068

Ad : artık-parça **Kod :** 16.11

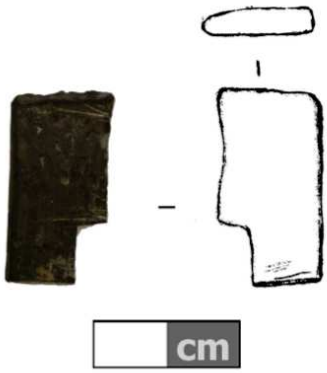
Tip : 10 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/a-e **Kot :** 701.80/701.75

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3-N4

Durum : parça, yanmış

Tanım : İri bir hayvanın kaburga kemiğinden yapılmış bir aletten kesilerek ıskartaya ayrılmış bir parça. Yanmış ve üzerinde bir çok kesik izi mevcut. Yüzeyi oldukça parlak. Muhtemelen ikinci onarımdan sonra "artık parça" haline gelmiş.

Uzunluk (cm) : 2.3 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.34 **Genişlik (cm) :** 1.22 (mev.)

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 161 **Env. No :** SMK'08 A.118

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 19.9

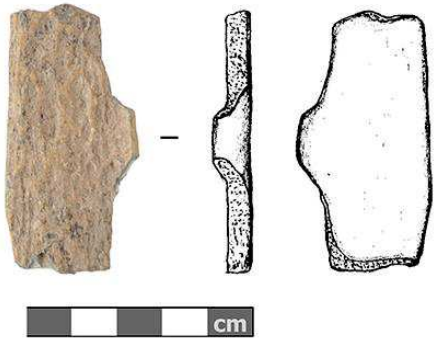
Tip : 11 **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2008

Grid : 1-7/g-k **Kot :** 702.28/702.18

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : sığır **Dönem :** N2-N3

Durum : parça

Tanım : Büyükbaş bir hayvanın kaburga kemiği dikine yarılmış, iç doku sürtülerek temizlenmiş, bir kenarı çıkıntılı olarak şekillendirilmiş, diğer kenar düz. Çıkıntılı kenarın büyük bir bölümü kopmuş. Diğer kenarda kullanımdan dolayı dalgalanma oluşmuş. İki kenarda da yoğun kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.46 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.46 **Genişlik (cm) :** 2.14

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 162 **Env. No :** SMK'09 A.102

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 113.1

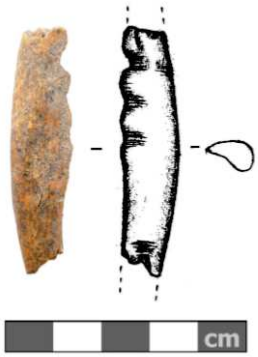
Tip : 11 **Açma/Yapı:** 14G **Yıl :** 2009

Grid : 1-6/g-k **Kot :** 701.45/701.41

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : Tüm

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın kaburgasının orta kesimi. Kaburganın iki ucu kesilmiş, Bir ucunun kenarı kısmen düzeltilmiş ve bir yere oturtulmuş gibi sığ bir yuvası/oyuğu var ve kemiğin iç tarafındaki hafif inceltilmiş kısımda yak. birbirine koşut kısa sığ ip , sırım izleri gibi izler var. Diğer ucunda çapraz karşılıklı her iki yazden açılmış delik veya yarım daire şeklinde oyuk var. İç yüzeydeki oyuk aynı yüzeyde derince bir çentik ile kemiğin yan tarafındaki ilk çentiğe bağlanıyor. Bu çentiğin alt tarafında iki tane daha derin testere ağzı gibi çentik mevcut. Çenüiklerin arasında ip , sırım izleri gibi izler var. Bu kesimde ve uçta kullanım parlaklığı olmasına karşın kemiğin diğer kesiminde ve ön yüzünde kullanım parlaklığı yok. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 4.68 **Kalınlık (cm) :** 0.62 **Genişlik (cm) :** 1.15

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 163 **Env. No :** SMK'10 A.096

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 27.2

Tip : 11 **Açma/Yapı:** AB **Yıl :** 2010

Grid : 1-6/i-k **Kot :** 701.45/701.40

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** X

Durum : ucu kısmı kırık

Tanım : Ovis türüne ait işlenmiş bir radius kemiği. Alt kısmı enine çapraz olarak kesilmiş. Tüm yüzeyinde oldukça yoğun kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 7.18 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.5 **Genişlik (cm) :** 2.9

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 164 **Env. No :** SMK'14 A.035

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 89.1

Tip : 11 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 3/i **Kot :** 699.65

Hammadde : kemik **Kemik adı :** belirsiz

Hayvan adı : belirsiz **Dönem :** N3

Durum : Tüm

Tanım : Bir kenarında yoğun bir kullanım parlaklığı var. Aletin çeşitli yerlerinde kesik izleri mevcut. Eklem yeri doğal bırakılmış. Kemik doğal renginde. İşlevi belirsiz.

Uzunluk (cm) : 4.17 **Kalınlık (cm) :** 0.74 **Genişlik (cm) :** 1.06

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** 0.3 **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 165 **Env. No :** SMK'14 A.075

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 111.30

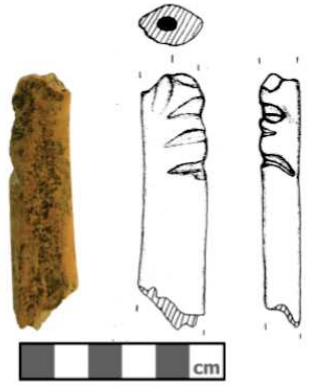
Tip : 11 **Açma/Yapı:** 20/O **Yıl :** 2014

Grid : 1-5/f-k **Kot :** 698.83/698.75

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Ulna

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N5-N6

Durum : parça

Tanım : Ovis türüne ait bir bacak kemiğine yapılmış, bir kenarda 4 adet, birbirine koşut, hafif kavisli, derin yivler bulunmakta. Yivlerin en derini 0.3 cm, en sığ 0.1 cm. Bu yivler kemiğin üst yüzeyinden kenara doğru uzanmakta. En alttaki arka yüzeye dönmüş. En üstteki yiv yerinden kemik kırılmış. Kemiği yüzeyi parlak. Doğal renginde, üzerinde yer yer yosun izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : 7.28 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 1.14 **Genişlik (cm) :** 2

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 166 **Env. No :** SMK'14 A.076

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 1.2

Tip : 11 **Açma/Yapı:** BH **Yıl :** 2014

Grid : 15F 3/k **Kot :** 700.45

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Bacak

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N6

Durum : ucu kırık , 3 parçadan yapıştı.

Tanım : Küçükbaş bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp iç doku temizlenmiş, bir kenar düzeltilmiş diğeri tortoklı bırakılmaş ve burası youn kullanımdan parlaklık kazanmış. Dış yüzeyinde enlemesine çok sık kullanım izleri ve oldukça yoğun kullanım parlaklığı var. Kemiğin özgün halinin doğal yivinin içinde bir dalgalı desen var. Bu desen doğal mı yoksa yapay mı belli değil (hastalık da olabilir). Aletin kenarlarında da dalgalı bir kullanım aşınması ve parlaklığı var. Ucu olasılıkla küt bitimli ancak kırılmış. Doğal renginde

Uzunluk (cm) : 6.55 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.82 **Genişlik (cm) :** 1.15

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli : SMK'14 A.77 ile birlikte bulundu.

Kat. No : 167 **Env. No :** SMK'14 A.017

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 239.2

Tip : 11 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2014

Grid : 1-4/a-f **Kot :** 700.09/700.04

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Kaburga

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N7

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : Kaburga kemiği dikine yarılıp iç dokusu ve kesim yeri sürtülerek düzeltilmiş. Kenarlarda yoğun kullanımdan kaynaklanan kullanım parlaklığı ve dalgalanma var. Yüzeyinde arka kısımdan öne doğru boylu boyunca uzanan kullanım izleri, diğer yüzeyinde yoğun kullanım parlaklığı var. Kemik doğal renginden daha koyu

Uzunluk (cm) : 8.35 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.4 **Genişlik (cm) :** 1.48

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 168 **Env. No :** SMK'14 A.026

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 44.1

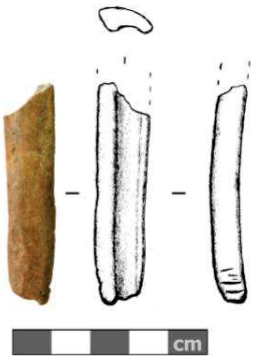
Tip : 11 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 7-10/c-e **Kot :** 701.40/701.36

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Ulna?

Hayvan adı : koyun-keçi **Dönem :** N3

Durum : arka kısmı kırık

Tanım : Ovis türüne ait bir bacak kemiği (kavisten ötürü muhtemelen ulna) dikine yarılıp iç dokusu temizlenmiş ve kenarları bombeli düzeltilmiş. Kenarlarda enine bir çok kesik izi mevcut, hatta ucuna doğru bu izler kertik boyutunda. Kemiğin bitim yerinde deliğe benzeyen bir düzeltme mevcut. Aletin dış yüzeyinde boyuna uzanan uzun kullanım izleri ve tüm yüzeyde kullanım parlaklığı var. Doğal renginde.

Uzunluk (cm) : 5.7 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.74 **Genişlik (cm) :** 1.36

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 169 **Env. No :** SMK'14 A.106

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 56.80

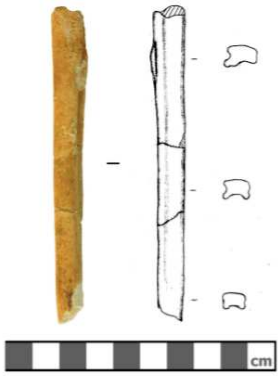
Tip : 11 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 1-8/a-c **Kot :** 701.68/701.34

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Radius

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : 3 parçadan arası alçılanarak yapıştırıldı, ucu kırık.

Tanım : İri bir hayvanın bacak kemiği dikine yarılıp, kas bağlantısı yivinin olduğu kesim alınmış, iç doku temizlenmiş, dörtgen kesitli. Uç kısım yuvarlak kesitli ve hafif verev yontularak sivriltilmiş. Arka tarafında arka yüze eğimli genişçe bir çentik var. Uca doğru dikine, ortalarda enine kullanım izleri var. Kas yivi olasılıkla kullanılmamış. Doğal renginde, bütün yüzeyinde kullanım parlaklığı var.

Uzunluk (cm) : 16.5 (mev.) **Kalınlık (cm) :** 0.81 **Genişlik (cm) :** 1.27

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** **Dış çapı (cm) :**

Bul. şekli :

Kat. No : 170 **Env. No :** SMK'09 A.046

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 50.1

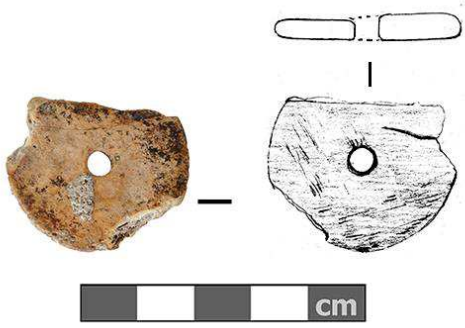
Tip : 11 **Açma/Yapı:** 15H **Yıl :** 2009

Grid : 8/h **Kot :** 701.43

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Belirsiz

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : bir kısmı kırık

Tanım : İri bir hayvana ait eklem diskinden yapılmış delikli alet. Yuvarlak delik her iki taraftan çalışılarak düzgünce açılmış. Kenarları düzeltilerek yassılaştırılmış. Kenarlarında parlaklık var. Doğal renginde, kenarların çevresinde yosun izleri mevcut.

Uzunluk (cm) : **Kalınlık (cm) :** 1.2 **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 0.65 **Dış çapı (cm) :** 4.96

Bul. şekli :

Kat. No : 171 **Env. No :** SMK'14 A.101

Ad : tanımlanamayan alet **Kod :** 65.2

Tip : 11 **Açma/Yapı:** 17M **Yıl :** 2014

Grid : 4/b **Kot :** 701.04

Hammadde : kemik **Kemik adı :** Belirsiz

Hayvan adı : iri bir hayvan **Dönem :** N3

Durum : Tüm

Tanım : İri bir hayvanın diz kapağı kenarlarından sürtülerek yuvarlatılmış ve ortasına iki taraftan çalışılarak düzgün bir delik açılmış. Kenarların düzeltilen kısımları oldukça parlak. Kenarlarının iç kısımlarında yer yer iç doku ortaya çıkmış. İşlevi belirsiz. Kemik doğal renginde ve yüzeyi oldukça parlak.

Uzunluk (cm) : **Kalınlık (cm) :** 1.15 **Genişlik (cm) :**

İç çap (cm) : **Uç çapı (cm) :** **Delik çapı(cm) :** 0.61 **Dış çapı (cm) :** 4.53

Bul. şekli :

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : Sanılan, Önder

Uyruğu : T.C.

Doğum Tarihi ve Yeri : 29.07.1988

Telefon : 05062005813

E-mail : ondersanilan@gmail.com

Eğitim

Derece	*Eğitim Birimi*	*Mezuniyet Tarihi*
Yüksek lisans	Çomü Arkeoloji	2019
Lisans	Çomü Arkeoloji.	2010
Lise	Ayvalık Anadolu Lisesi	2006

İş Deneyimi

Yıl	*Yer*	*Görev*
2007	Menekşe Çatağı Kazısı	Arkeolog/Stajyer
2008	Sumaki Höyük Kazısı	Arkeolog/Desinatör
2010	Sumaki Höyük Kazısı	Arkeolog/Desinatör
2012	Sumaki Höyük Kazısı	Arkeolog/Desinatör
2013	Sumaki Höyük Kazısı	Arkeolog/Desinatör
2014	Sumaki Höyük Kazısı	Arkeolog/Desinatör

Yabancı Dil

İngilizce